

PROTOKÓŁ NR LXV/2023
z LXV sesji RADY MIASTA GDAŃSKA,
która odbyła się w dniu 22 czerwca 2023r.

Początek obrad godz. 9⁰⁰

W sesji na 34 udział wzięło 34 radnych

Lista obecności stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego protokołu.

PUNKT 1
SPRAWY REGULAMINOWE

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Otworzyła obrady LXV sesji Rady Miasta Gdańska. Sesja absolutoryjna podczas której prezydent miasta przedstawi Raport o stanie Miasta za 2022 rok. Powitała prezydent Gdańska, wraz z zastępcami z panią skarbnik i z panią sekretarz. Powitała mieszkańców obecnych na sali, którzy zgłosili się do głosu i w trakcie dyskusji nad Raportem o stanie Miasta będą przedstawić swoje refleksje i swoje stanowisko. Również przywitała radnych i internautów oglądających obrady sesji. Sprawdzono quorum.

Wpłynął wniosek od Prezydenta Miasta Gdańska **o włączenie** do porządku obrad projektu uchwały w sprawie przyznania dodatkowych środków finansowych na działania statutowe jednostek pomocniczych Miasta Gdańska (druk 1723)

Wpłynął wniosek **o włączenie** projektu uchwały w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania dotacji celowych na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną, z wyłączeniem dotacji celowych na likwidację nieefektywnych źródeł ciepła (druk 1724);

Wpłynął wniosek **o włączenie** projektu w sprawie rozpatrzenia skargi Pana XY (druk 1725)

Wpłynął wniosek **o włączenie** projektu w sprawie rozpatrzenia wniosku Pana XY z dnia 29 maja 2023 roku (druk 1726);

Wpłynął wniosek **o włączenie** projektu w sprawie rozpatrzenia petycji Pana XY z dnia 13 maja 2023 roku (druk 1727);

Wpłynął wniosek **o włączenie** projektu w sprawie rozpatrzenia skargi Zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej na Gdańskie Nieruchomości (druk 1728)

Wpłynął wniosek **o włączenie** projektu w sprawie powołania Zespołu do spraw zaopiniowania kandydatów na ławników do sądów powszechnych na kadencję 2024 – 2027 (druk 1729)

Przewodnicząca przeprowadziła głosowanie wniosków o włączenie do porządku:

Druk nr 1723 - wynik głosowania o włączenie do porządku sesji:

Za	30
Przeciw	0
Wstrzymało się	0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu przyjęła

Będzie w pkt 8a

Druk 1724 -wynik głosowania o włączenie do porządku sesji:

Za	29
Przeciw	0
Wstrzymało się	0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu przyjęła

Będzie w pkt 9 ppkt 8A

Druk 1725 - wynik głosowania o włączenie do porządku sesji:

Za	31
Przeciw	0
Wstrzymało się	0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu przyjęła

Będzie w pkt 9 ppkt 12

Druk 1726 - wynik głosowania o włączenie do porządku sesji:

Za	31
Przeciw	0
Wstrzymało się	0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu przyjęła

Będzie w pkt 9 ppkt 13

Druk 1727 - wynik głosowania o włączenie do porządku sesji:

Za	30
Przeciw	0
Wstrzymało się	0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu przyjęła

Będzie w pkt 9 ppkt 14

Druk 1728

CEZARY ŚPIEWAK –DOWBÓR - Radny Miasta Gdańska

Druk dotyczy rozpoznania skargi wspólnoty mieszkaniowej. Powiedział, że po wpłynięciu tego projektu do radnych, toczyły się rozmowy ze skarżącymi. Doszło do konsensusu, aby dzisiaj tej skargi nie procedować, co do podjęcia uchwały. Skarżący nie mają nic przeciwko, żeby ta sprawa poczekała do kolejnej sesji. Komisja ds. Skargi i Petycji zaprosi skarżących na posiedzenie, żeby skonfrontować wyjaśnienia Gdańskich Nieruchomości ze stanowiskiem skarżących, nie przesądzając, kto tutaj merytorycznie ma rację. Uważa, że dobrym obyczajem, w tym konkretnym przypadku, byłoby zaproszenie skarżących na posiedzenie komisji, co pewnie się zadzieje. Prosi o zagłosowanie przeciw zmianie porządku, aby ten druk nie był dzisiaj procedowany.

ANDRZEJ SKIBA - Radny Miasta Gdańska

Poparł wniosek przedmówcy. Dodał, że jeżeli chodzi o termin rozpatrzenia skargi to przedłużono czas jej rozpatrzenia do 30 sierpnia, w związku z czym proceduralnie zmieszczą się w czasie. Dodał, że posiedzenia Komisji są jawne i każdy może w nich brać udział, także w formie online. Przychylił się do wniosku o nie wprowadzenie druku nr 1728 do porządku dzisiejszej sesji.

Przewodnicząca poddała pod głosowanie wniosek o włączenie druku nr 1728 do porządku obrad.

Druk 1728 - wynik głosowania o włączenie do porządku sesji:

Za	2
Przeciw	29
Wstrzymało się	0

**Rada Miasta Gdańska w głosowaniu
nie włączyła druku do porządku obrad.**

Druk nr 1729 - wynik głosowania o włączenie do porządku sesji:

Za	32
Przeciw	0
Wstrzymało się	0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu przyjęła

Będzie w pkt 9 ppkt 11

Wpłynęły autopoprawki:

- druk 1703 - pkt 9, ppkt 9
- druk 1715 - pkt 9, ppkt 1
- druk 1716 - pkt 9, ppkt 2

Porządek obrad

1. Sprawy regulaminowe

2. Komunikaty:

- Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska – brak komunikatu
- Komisje Rady Miasta Gdańska – brak komunikatu
- Prezydent Miasta Gdańska:

3. Oświadczenia Klubów Radnych.

4. Przedstawienie Raportu o stanie Miasta Gdańska za 2022 rok;

Przedstawia -Aleksandra Dulkiewicz – Prezydent Miasta Gdańska

5. Debata nad Raportem o stanie Miasta Gdańska za rok 2022;

- wystąpienia mieszkańców;
- dyskusja.

6. Uchwała w sprawie udzielenia Prezydentowi Miasta Gdańska wotum zaufania(druk 1713)

Przedstawia Aleksandra Dulkiewicz – Prezydent Miasta Gdańska

7. Sprawozdanie Prezydenta Miasta Gdańska z wykonania Budżetu Miasta Gdańska za rok 2022;

- wystąpienie Prezydent Miasta Gdańska Aleksandry Dulkiejwicz;
- wystąpienie przedstawicieli Klubów Radnych;
- dyskusja.

Uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta Gdańska za 2022 rok (druk 1708);

- przedstawienie uchwały Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Gdańska za 2022 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami
- referuje Izabela Kuś – Skarbnik Miasta Gdańska

Uchwała Nr 1/2023 Komisji Rewizyjnej RMG z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie rozpatrzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta Gdańska za 2022 rok

- referuje Kazimierz Koralewski – przewodniczący Komisji Rewizyjnej.
- głosowanie.

8. Uchwała w sprawie udzielenia absolutorium Prezydentowi Miasta Gdańska za 2022 rok (druk 1712)+autopoprawka ustna na sesji;

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Kazimierz Koralewski – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej RMG

Uchwała Nr 2/2023 Komisji Rewizyjnej RMG z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Gdańska za 2022 rok .

- referuje Kazimierz Koralewski – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej RMG;
- przedstawienie uchwały Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie opinii do wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Gdańska w sprawie udzielenia absolutorium Prezydentowi Miasta Gdańska z tytułu wykonania budżetu za 2022 rok
- referuje Kazimierz Koralewski – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej RMG;
- dyskusja;
- głosowanie.

8A. w sprawie przyznania dodatkowych środków finansowych na działania statutowe jednostek pomocniczych Miasta Gdańska (druk 1723)

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Aleksandra Dulkiewicz – Prezydent Miasta Gdańska

Opinie Komisji

9. Uchwały:

1) zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Gdańska na 2023 rok (druk 1715) + autopoprawka;

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Izabela Kuś – Skarbnik Miasta Gdańska

Opinie Komisji.

2) zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miasta Gdańska (druk 1716) + autopoprawka;

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Izabela Kuś – Skarbnik Miasta Gdańska

Opinie Komisji.

3) zmieniająca uchwałę w sprawie nadania Statutu instytucji kultury pod nazwą Centrum Sztuki Współczesnej ŁAŻNIA (druk 1720)

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Aleksandra Dulkiewicz – Prezydent Miasta Gdańska

Krzysztof Adamczyk - Zastępca Dyrektora Biura Prezydenta ds. Kultury

Opinia Komisji.

4) zmieniająca uchwałę w sprawie nadania nowego Statutu miejskiej instytucji kultury pod nazwą Gdańska Galeria Miejska (druk 1722);

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Aleksandra Dulkiewicz – Prezydent Miasta Gdańska

Krzysztof Adamczyk - Zastępca Dyrektora Biura Prezydenta ds. Kultury

Opinia Komisji.

5) zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Pomorskiemu w formie dotacji celowej na zakup aparatury,

sprzętu i wyposażenia medycznego dla podmiotów leczniczych funkcjonujących na terenie Miasta Gdańska, dla których podmiotem tworzącym jest Samorząd Województwa Pomorskiego (druk 1719);

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Monika Chabior – Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska

Opinie Komisji.

6) w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego (druk 1714);

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Monika Chabior – Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska

Opinia Komisji.

7) w sprawie nadania imienia Szkole Podstawowej nr 12 w Gdańsku przy ul. Człuchowskiej 6 (druk 1717);

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Monika Chabior – Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska

Opinie Komisji.

8) w sprawie wyrażenia woli objęcia akcji w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Pomorska Kolej Metropolitalna Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku (druk 1721);

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Piotr Grzelak – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska

Marcin Dawidowski – Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Opinie Komisji

8A) w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania dotacji celowych na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną, z wyłączeniem dotacji celowych na likwidację nieefektywnych źródeł ciepła (druk 1724)

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Piotr Borawski – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska

Maciej Lorek – Dyrektor Wydziału Środowiska

Opinie Komisji.

9) w sprawie Regulaminu udzielania dotacji celowej na likwidację nieefektywnych źródeł ciepła (druk 1703) + autopoprawka;

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Piotr Borawski – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska

Mariusz Sadłowski – Dyrektor Biura Energetyki

Opinie Komisji.

10) w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie na terenie miasta Gdańska działalności w zakresie: opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części oraz ochrony przed bezdomnymi zwierzętami (druk 1718);

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Piotr Borawski – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska

Maciej Lorek – Dyrektor Wydziału Środowiska

Opinie Komisji

11) w sprawie powołania Zespołu do spraw zaopiniowania kandydatów na ławników do sądów powszechnych na kadencję 2024 – 2027 (druk 1729);

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Bogdan Oleszek – Przewodniczący Komisji Samorządu i Ładu Publicznego

12) w sprawie rozpatrzenia skargi Pana XY (druk 1725);

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Andrzej Skiba – Przewodniczący Komisji Ds. Skarg, Wniosków i Petycji

13) w sprawie rozpatrzenia wniosku Pana XY z dnia 29 maja 2023 roku (druk 1726);

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Andrzej Skiba – Przewodniczący Komisji Ds. Skarg, Wniosków i Petycji

14) w sprawie rozpatrzenia petycji Pana XY z dnia 13 maja 2023 roku (druk 1727);

Referent występujący w imieniu wnioskodawcy:

Andrzej Skiba – Przewodniczący Komisji ds. Skarg, Wniosków i Petycji

10. Komunikat w sprawie opóźnienia realizacji systemu Fala realizowanego przez samorządową spółkę InnoBaltica:

- wystąpienie Prezydent Miasta Gdańska Aleksandry Dulkiejwicz,
- dyskusja.

11. Wnioski, oświadczenia osobiste.

12. Zakończenie obrad.

PUNKT 2 KOMUNIKATY

AGNIESZKA OW CZAR CZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Przewodnicząca stwierdziła, że nie ma komunikatów komisji. Oddała głos pani prezydent.

ALEKSANDRA DULKIEWICZ – Prezydent Miasta Gdańska

Nawiązała do obchodów w dniach 2-4 czerwca br. Święta Wolności i Praw Obywatelskich. Jest to święto państwowe ustanowione uchwałą Sejmu w 2013 roku. Podziękowała za aktywny udział wielu mieszkańcom, ponad 150 organizacji pozarządowych z różnych obszarów prezentowało co robią, nawiązywali ze sobą współpracę. Święto w takiej formule będzie kontynuowane, przypominając pierwsze, w 1/3 wolne w pełni demokratyczne wybory do Sejmu, a w 100% do Senatu w 1989 r. Poinformowała, że zainaugurowano kampanię „ Nie śpij bo cię przegłosują „. Zdjęcie to przedstawia jeden z wielu afiszy, które w tamtym czasie były przygotowywane, i na pewno z organizacjami i miastem kampania ta będzie prowadzona w roku przyszłym, w którym będą wybory samorządowe i do Parlamentu Europejskiego, a prawdopodobnie również do rad dzielnic. Więc jest to kampania obywatelska uświadamiająca nam, jakie mamy prawa wolności, a prawo wyborcze to powinność. Powiedziała, że w końcu maja po raz ósmy odbył się marsz

pod hasłem Gdańsk Miastem Równości, różnorodność jest wolnością. Podziękowała za przebieg święta w dobrej i spokojnej atmosferze. Poinformowała, że rozpoczął się pierwszy etap prac, tak długo wyczekiwanych w miejskiej części Osowy. Pieniądze na ten cel udało się pozyskać w ramach programu Polskich Inwestycji Strategicznych. Rozpoczyna się tam modernizacja i przebudowa ulicy Kielnieńskiej, łącznie z infrastrukturą podziemną. Jest to bardzo duże zadanie. Szacowany czas realizacji to dwa lata i trzeba będzie spodziewać się utrudnień. Droga będzie wyposażona w drogi rowerowe, chciano uwzględnić w bardzo dużym stopniu postulaty mieszkańców. Wszyscy chcieliby, żeby był możliwy przejazd nad Obwodnicą. W dialogu z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad jest prezydent Piotr Grzelak odpowiadający za inwestycje i nie jest to dialog łatwy. Ponadto kontynuowane są prace przy budowie ronda Niepołomicka – Czerska-Starogardzka, które powinny skończyć się w III kwartale br. Jak zwykle pod ziemią napotyka się na niespodziewaną infrastrukturę i nastąpiła tam konieczność przeprojektowania ronda, co wydłużyło prace. Powiedziała, że w ubiegłym miesiącu otwarto kolejny etap realizacji zadania związanego z partnerstwem publiczno-prywatnym, polegającym na zabudowie Wyspy Spichrzów. Przypomniała, że odbyła się nadzwyczajna sesja w ważnej sprawie społecznej, związanej z przeładunkiem i transportem węgla. Pierwsze rzędy krzeseł osób za to odpowiedzialnych były puste. Przyjęty Apel został wysłany do Rady Ministrów i czekają na odpowiedź. Po wspomnianej sesji przyszła odpowiedź z Ministerstwa Infrastruktury, w ramach którego działa Minister Gróbarczyk odpowiedzialny za politykę i gospodarkę morską. Pismo zostało przekazane pani Przewodniczącej i zapewne trafiło do radnych. Powiedziała, że po czterech latach remontu Dworca PKP, który nadal jest remontowany ma być otwarty latem. Następnie pani Prezydent poinformowała, że po raz pierwszy w historii w Gdańsku w ramach obrad Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej, której szefem jest Dyrektor Muzeum II Wojny Światowej Grzegorz Berendt, z udziałem ambasadora Izraela odsłonięto ponownie Pomnik Kindertransportów. Wyjaśniła, że teren pod pomnik jest dzierżawiony przez miasto. Podziękowała radnym, którzy zabiegali o sprawny powrót tego pomnika w to miejsce. Dalej powiedziała, że na początku czerwca w Gdańsku trwały dni kaszubskie w różnych częściach miasta, w różnych formach, festyny, działania edukacyjne. A to wszystko na wspomnienie zjazdu Towarzystwo Młodokaszubów w 1912 roku. Z kolei w połowie czerwca w ramach obchodów Dnia Godności i Praw Osób Starszych tradycyjnie parada seniorów i piknik seniorów z licznym udziałem kół seniora, stowarzyszeń formalnych i nieformalnych. Seniorzy mogli uzyskać odpowiedzi na nurtujące ich pytania zarówno związane ze zdrowym stylem życia, z

możliwościami aktywności w naszym mieście. W ubiegłą sobotę wielu radnych uczestniczyło w obchodach z okazji 50 lat przyłączenia Kokoszek do Gdańska. Festyn w szkole przy ul. Stokłosa, chyba jednej z najstarszych szkół w Gdańsku – małej, kameralnej ale z wielkim sercem i zaangażowaniem wspólnoty szkolnej. Powiedziała, że kontynuowane są spotkania z mieszkańcami w różnych formach. W tym tygodniu odbyło się spotkanie w Parku Bema rozmawiając na temat Siedlec. Jest to dobra forma spotkań, rozmów z mieszkańcami, gdzie mogą uzyskać wiele informacji i odpowiedzi na różne pytania. Starają się promować aktywności lokalnych organizacji, i np. na to spotkanie lemoniadę przygotowała Kawiarnia Caffè Aktywni, która promuje i wspiera na rynku zawodowym osoby z różnymi niepełnosprawnościami. Z kolei w najbliższą niedzielę, a dokładnie dzisiaj przypada 150 lat tramwajów w Gdańsku, z tej okazji odbędzie się festyn rodzinny w Międzynarodowych Targach Gdańskich Amber Expo. Jutro zakończenie roku szkolnego. W Gdańsku jest niemal 90 tysięcy uczennic i uczniów. W tym roku za niemal 2 mln zł przygotowano różnego rodzaju aktywności, zarówno zajęcia, półkolonie w szkołach skierowane przede wszystkim do najmłodszych uczniów, ale także w wielu instytucjach kultury i obiektach sportowych. Na początku czerwca odbył się finał rankingu przygotowanego przez Dziennik Gazeta Prawna – to jeden z najbardziej profesjonalnych, samorządowych rankingów. Poinformowała, że Skarbnik Gdańska, pani Izabel Kuś po raz drugi zdobyła I miejsce wśród skarbników największych miast. Miasto otrzymało także nagrodę specjalną za kampanię społeczną Gdańsk Miastem Równości. Od poniedziałku startujemy, po raz kolejny, z kampanią zachęcającą do płacenia PIT-u w Gdańsku, do czego zachęca się mieszkających i korzystających z usług w Gdańsku. Na koniec pani Prezydent poinformowała, że przeprowadzono ważną zmianę organizacyjną w Urzędzie Miejskim w Gdańsku, tj. rozdzielono dwa wydziały: Wydział Edukacji, którego dyrektorem został pan Grzegorz Kryger a zastępczynią pani Bogumiła Bieniasz. W konkursie stanowisko dyrektora Wydziału Rozwoju Społecznego – tematy związane ze zdrowiem, integracja społeczną- wygrała pani Katarzyna Ziemian, zastępcą jest pan Damian Awieruszko.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Podziękowała pani prezydent, kolejny punkt oświadczenia radnych, jako pierwszy głos zabierze Cezary Śpiewak-Dowbór – Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej.

PUNKT 3

OŚWIADCZENIA KLUBÓW RADNYCH

CEZARY ŚPIEWAK –DOWBÓR - Radny, przewodniczący Klubu Radnych Koalicji Obywatelskiej

Rozpoczynając swoje wystąpienie powiedział, że w komunikatach pojawił się wątek pyłu, odpowiedzi, która wpłynęła ze strony dwóch ministerstw. Dalej mówił, że wtedy kiedy, kilkanaście miesięcy temu rząd Prawa i Sprawiedliwości chwalił się, jak sprowadza węgiel do Polski, jak dba o bezpieczeństwo energetyczne Polski, wtedy widzieliśmy najwyższe polityczne kierownictwo. Widzieliśmy Prezesa Rady Ministrów, widzieliśmy Ministra Aktywów Państwowych Jacka Sasina. Widzieliśmy pełne zainteresowanie, a przynajmniej próby pokazania opinii publicznej, że się rzeczywiście tym interesują. Dzisiaj, jak pojawia się problem, który cały czas jest aktywny, bo problem nie ustał i cały czas musimy o tym mówić, aby mieszkańcy i mieszkańcy Gdańska mogli oddychać czystym, zdrowym powietrzem, to ich nie ma. Odpowiedzi premiera Morawieckiego nie ma, odpowiedzi ministra Sasina nie ma. Formalnie wpłynęły dwa pisma, jedno od ministerstwa Aktywów Państwowych Departament Górnictwa i Hutnictwa podpisane przez zastępcę, nazwisko nikomu nie znane. Pisze on, że apel RMG został potraktowany jako pismo do przekazania zgodnie z właściwością, które Ministerstwo Aktywów Państwowych przekazuje do Ministerstwa Infrastruktury. Jak minister Sasin chciał się pochwalić to nie mówił, że nie leży w jego kompetencjach kwestia węgla. Dzisiaj jak jest problem pylenia to mówi, oczywiście port, nadzór nad spółką to nie jest jego odpowiedzialność, to Ministerstwo Infrastruktury. Pozwolę sobie akapit po akapicie przeczytać to pismo, bo mieszkańcy powinni się dowiedzieć w jaki sposób są traktowani przez rząd Prawa i Sprawiedliwości. Pod pismem jest podpisany podsekretarz stanu Grzegorz Witkowski. Bezpośredniej odpowiedzi i politycznej odpowiedzialności premiera i ministrów konstytucyjnych nie widać, ale w nagłówku jest Minister Infrastruktury. Zastanówmy się wspólnie, czy to są odpowiedzi, które satysfakcjonują mieszkańców Nowego Portu i innych dzielnic, do których nawiewa pył węglowy. Cytuję: rok 2022, który był rekordowy pod względem obrotów cargo potwierdził w sposób zdecydowany, że polskie porty morskie bardzo sprawnie funkcjonują oraz mają bardzo duży potencjał. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że obsługiwane w nim są towary strategiczne, w tym importowane z wielu kierunków świata nośniki energii, między innymi węgiel. Ogromne zaangażowanie polskich struktur portowych przyczyniło się do zapewnienia tak potrzebnego w aktualnej,

bardzo wymagającej sytuacji bezpieczeństwa energetycznego Polski. Udało się zaimportować znaczne ilości węgla z alternatywnych kierunków, takich jak np. Kolumbia, Indonezja, RPA, Australia. Przez porty o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej Gdańsk, Gdynia, Szczecin, Świnoujście trafiło do kraju ponad 18 milionów ton węgla w ubiegłym roku. Od początku bieżącego roku również realizowane są dostawy wyżej wymienionego surowca energetycznego. Tylko do końca maja wyładowano ze statków blisko 9 milionów ton węgla. To bardzo duży wolomen, z którym wiążą się znaczne procesy logistyczne, przeładunkowe, dystrybucyjne, ect. Dodał, że to wszyscy wiedzą, bo gołym okiem widać, że jeszcze w historii tak dużych przeładunków w porcie nie było. W imieniu rządu podsekretarz stanu odpisuje, że chodzi o bezpieczeństwo strategiczne, ale gdzie w tym wszystkim bezpieczeństwo zdrowia mieszkańców. Dalej czyta pismo, że właściwości sprowadzanego surowca energetycznego mogą powodować między innymi postawanie zapylenia podczas wyżej wymienionych procesów, niemniej podejmowane są liczne działania na rzecz eliminacji tych negatywnych skutków, zarówno przez dokonujących przeładunków węgla operatorów terminali, jak również przez Zarząd Morskiego Portu Gdańsk SA. Pan radny uważa, że podsekretarz stanu mógłby zapytać się przeciętnego mieszkańca Nowego Portu, co sądzi o tym wątku tego pisma. Myśli, że odpowiedź mogłaby być dalece nieparlamentarna. Przykładowo, spółka operatorska Port Gdański Eksploatacja zakupiła nowe, bardziej wydajne urządzenia przeładunkowe węgla, myjnie dla samochodów ciężarowych. Pytanie – kto umyje samochody mieszkańcom, których myjnie bezdotykowe w okolicy nie chcą myć, bo umycie kilku takich samochodów z tłustego, obrzydliwego pyłu węglowego myjnia jest do generalnego czyszczenia, gdyż tam są zamknięte obiegi wody. Kurtyny wodne oraz armaty wytwarzające mgłę wodną. Dziękuję tym z państwa radnych, którzy wybrali się na protest powiedział, że widzieli jak, polewane są hałdy i widzieli zdjęcia, które zobaczyli dzięki uprzejmości Wydziału Środowiska i jak można to zrobić rzetelnie, jak robią to inne duże morskie porty europejskie. Dalej czyta, ponadto spółka wykonuje zalecenia polewania wodą placów składowych w rejonie Basenu Górniczego. Podobne rozwiązania stosują także inni operatorzy. Sprzątanie placów odbywa się na mokro a zebrany surowiec wywożony jest na odpowiednie przygotowane składowiska. Port współpracuje również ze strażakami posiłkując się ich wiedzą w przedmiotowym obszarze. W przypadku silnego wiatru, gdy kapitanat portu wstrzymuje prace na nabrzeżach, operatorzy wstrzymują prace przeładunkowe, nie mogą też załadowywać węgla na samochody ciężarowe z dużej wysokości, aby ograniczyć pylenie. Większość węgla ma wyjeżdżać z terenu portu koleją, która

używa taśmociągów i ładowarek do przeładunku surowca. Taśmociągi też muszą być polewane wodą. Proszę Państwa, tutaj mieliśmy wypowiedź sygnalisty, który dla portalu trójmiasto.pl przedstawił, jak to w rzeczywistości wygląda i że nie zawsze wszystkie transporty kolejowe, które wyjeżdżały były przeładowywane tak, jak pisze podsekretarz stanu. Ale jest to znów pewna historia o tym, co dzieje się, niby się dzieje, ale nadal nie widzimy odpowiedzi, co dalej. Poczytajmy dalej, może się znajdzie. Port Gdański, wszyscy działający operatorzy sprzątają ciągi komunikacyjny, tj. drogi, chodniki, parkingi, ścieżki cumownicze zlokalizowane na nieruchomościach gruntowych pozostających we władaniu zarządu portu. Ponadto zgodnie z ustaleniami z gestorem dróg publicznych port sprząta drogi należące do miasta. Faktycznie, niektóre drogi były przez port sprzątane, ale czy w takim natężeniu w jakim powinno to być, to wszyscy mieli okazję to widzieć na żywo. ZMPG SA pozostaje w stałym kontakcie z władzami Miasta – to te spotkania, które realnych rezultatów do tej pory nie przyniosły, o których mówiono na nadzwyczajnej sesji RMG - by pomóc służbom miejskim w likwidowaniu uciążliwości związanych z zanieczyszczeniem ulic w okolicach dróg dojazdowych do terminali portowych. Plan prac porządkowych został uzgodniony z Gdańskim Zarządem Dróg i Zieleni. Jednocześnie spółki zajmujące się przeładunkiem węgla adekwatnie do warunków pogodowych prowadzą zraszanie hałd. Na hałdach stosowany jest preparat celulozowy i polimerowy redukujący zapylenia, a w przypadku hałd, które pod wpływem dużej ilości wylewanej na nie wody zaczynają parować i dymić muszą być zagęszczane po to, aby odciąć dopływ tlenu do tłących się ognisk.

Słyszeliśmy też o pewnej taktyce – powiedział radny, że miejsca gdzie dochodzi do zapłonów mają się wypalić i możemy to skonfrontować z pismem. Wydziela to dym i pary wodnej, co ustaje po ustabilizowaniu się hałdy. Zagęszczanie prowadzone jest zgodnie z technologią zaimplementowaną. Surowiec dłużej składowany jest laminowany, co powoduje powierzchniowe związanie go i znaczne uodpornienie na wpływ wiatru. Od początku zwiększonej obsługi węgla w porcie gdańskim, zarząd portu prowadzi z operatorami dialog w celu maksymalnego ograniczenia negatywnych skutków przeładunku tego surowca w postaci nadmiernego zapylenia. Ile z tego dialogu wynika, widać nie tylko w Nowym Porcie, ale i w dzielnicach kilka kilometrów oddalonych, czarny pył na białych parapetach. Czytamy dalej – codziennie przedstawiciele zarządu portu pozostają w kontakcie ze spółkami operatorskimi i na bieżąco reagują na sytuacje na placach. Tego nie jesteśmy w stanie zweryfikować, można zaufać albo nie. Są w kontakcie, skoro wydzierżawiają place na terenie portu. To pismo ma jeszcze kilka akapitów, ale

poświęciliśmy sesję nadzwyczajną w tym temacie i wskazaliśmy listę konkretów i tutaj bardzo dziękuję służbom podległym pani Prezydent i prezydentowi Piotrowi Borawskiemu, Wydziałowi Środowiska za przygotowanie konkretów, z którymi wystąpiliśmy. Ja póki co, w tym piśmie tych konkretów się nie doczytuję. Sprawdźmy sami, wszyscy mają okazję tego wysłuchać. Dalej czytamy - Zarząd portu monitoruje także działalność firm spedycyjnych w granicach portu. Służby ochrony portu mają zakaz wypuszczania pojazdów wywożących węgiel nie przykryty plandekami. Zarząd zwrócił się do operatorów portowych, aby umożliwili przewoźnikom mycie samochodów na swoim terenie przed wyjazdem na drogę publiczną, jak również zwiększyli kontrolę wyjeżdżających ciężarówek pod kątem zabezpieczenia towaru plandekami, a także by węgiel był zraszany polimerem z wodą, który znacząco zmniejsza pylenie. Radny - nie mamy jak zweryfikować, czy to jest sama woda czy woda z polimerami. Były pomysły społecznej kontroli nad portem, twierdzą, że jest to infrastruktura krytyczna. W pewien sposób te argumenty od strony prawnej potrafię zrozumieć, ale mieszkańcy nie ufają tym wyjaśnieniom ze strony portu. Czytamy w piśmie - port ma stały kontakt ze służbami drogowymi w celu egzekwowania od przewoźników przestrzegania przepisów ruchu drogowego, a te dotyczą między innymi zabezpieczenia ładunków przemieszczanych po drogach publicznych oraz prędkości poruszania się drogami. W celu rozładowania zatorów, port gdański przeznaczył w kilku lokalizacjach teren pod organizację punktów buforowych dla samochodów ciężarowych. Radny - to nie jest odpowiedź na apel, który przyjęła Rada Miasta Gdańska, to jest znów próba opisywania od strony optyki Ministerstwa stanu faktycznego, a nie odpowiedź na nasze konkretne propozycje rozwiązań technicznych, co zrobić, żeby mieszkańcy nie byli truci. Pismo - ponadto należy zaznaczyć, że na stronie internetowej Zarządu Portu umieszczona została aplikacja, która pozwala na wgląd w dane historyczne dotyczące jakości powietrza dla wszystkich czujników rozmieszczonych na terenie portu, dzięki nim można dowiedzieć się jaka danego dnia jest jakość powietrza w danym miejscu i jak zmieniała się w ciągu ostatnich dni. Czujniki monitorujące jakość powietrza rozlokowane są w siedmiu lokalizacjach na terenie Wolnego Obszaru Celnego, przy Nabrzeżach Szczecińskim, Oliwskim, Krakowskim, Zakręt Pięciu Gwizdków, na ulicy Marynarki Polskiej i w porcie zewnętrznym. Port gdański planuje zainstalowanie kolejnego, jeszcze bardziej czułego czujnika w miejscu, które wskaże Rada Dzielnicy Nowy Port. Radny - jeśli chodzi o czujniki, to ze strony mieszkańców Nowy Portu słyszeliśmy dużo głosów, że one są w takich miejscach, które nie dają reprezentatywnej odpowiedzi na to, jaka jakość powietrza jest przedmiotem immisji z terenu portu. Pismo - Zarząd Morskiego Portu

wspólnie z przedstawicielami dzielnicą Nowy Port działa w celu uzyskania zgody gestorów miejskich na nowe nasadzenie na terenie Nowego Portu i rozmawia z innymi dzielnicami, aby także w innych miejscach dosadzić więcej drzew. Aktualnie port chce posadzić cztery tysiące drzew, do czego potrzebuje zgody zarządcy terenów miejskich. W Nowym Porcie powstał projekt nasadzeń wzdłuż ulicy Oliwskiej. Zdaniem pana podsekretarza stanu wszystkie w/w aktywności dowodzą bardzo dużym i szerokim zaangażowaniem portu w eliminacji pylenia, jakie może pojawić się w związku z obsługą importowanego węgla. Radny - znów nie ma odpowiedzi na konkretne rozwiązania techniczne, o których pisaliśmy w naszym Apelu skierowanym do premiera i ministrów. Czytamy dalej w piśmie, że wszystkie wyżej wymienione aktywności dowodzą o bardzo dużym i szerokim zaangażowaniu portu w eliminację pylenia, jakie może pojawić się w związku z obsługą importowanego węgla. Sprawa pylenia traktowana jest bardzo poważnie, cała sytuacja jest ciągle monitorowana, poszukiwane oraz wdrażane są możliwie najlepsze rozwiązania w celu wyeliminowania negatywnych skutków przeładunku, składowania czy transportu w/w surowca energetycznego. Znów zero konkretów. Dalej czytamy, że Zarząd Portu wykazuje się bardzo dużą aktywnością, w przedmiotowej sprawie pozostaje w stałym kontakcie między innymi z lokalną społecznością i władzami miasta. Odbywają się spotkania, w których biorą udział przedstawiciele Zarządu Portu mieszkańcy Gdańska oraz radni dzielnicy Nowy Port i Letnica. Przedstawiane są informacje z zakresu funkcjonowania portu i obsługi węgla importowanego do Polski. Prowadzone są rozmowy na temat działań skutkujących poprawą jakości powietrza i konsultowane są dalsze rozwiązania. Co istotne, wypracowane zostają konstruktywne wnioski. Ponadto należy zauważyć, że o działaniach podejmowanych przez ZMPG w celu minimalizacji negatywnych skutków związanych z obsługą węgla importowanego do Polski, na bieżąco informowana jest Rada Nadzorcza w/w spółki, w której swojego przedstawiciela ma miasto Gdańsk. W celu możliwie najszybszego i najbardziej skutecznego rozwiązania przedmiotowej sprawy podejmowane są liczne działania w wielu obszarach funkcjonalnych. Wyżej przedstawione informacje dowodzą o tym, że kwestia eliminacji pylenia w gdańskim porcie z tytułu obsługi węgla importowanego do Polski jest w centrum uwagi. Centrum uwagi – minister konstytucyjny nie raczy odpowiedzieć, premier nie raczy odpowiedzieć, ale dobrze, że chociaż podsekretarz stanu odpisał. Zobaczmy, czy jeszcze w jakimś z pięciu akapitów odniesie się tych konkretnych rozwiązań technicznych, które zaproponowaliśmy w naszej uchwale, którą służby pani Prezydent przygotowały. Dalej czytamy - kwestia eliminacji pylenia w gdańskim porcie z tytułu obsługi węgla

importowanego do Polski jest w centrum uwagi i odpowiadają jej właściwie zaangażowane środki. Powyższe pozwala pozytywnie oceniać działanie portu w najbliższej perspektywie czasowej, także z uwzględnieniem innych typów obsługiwanych ładunków, np. zboża, dla którego stale zwiększane są zdolności portu zarówno w zakresie jego transportu, przeładunku jak i składowania. Czy można to ocenić pozytywnie i czy to jest wszystko co można było zrobić, to myślę, że najlepiej, jakby bezpośrednio minister i premier zapytali mieszkańców Nowego Portu. Tutaj optyka zdecydowanie będzie się różnić przy odpowiedzi pisanej z biurka w Warszawie a informacją, jaką można usłyszeć na ulicach Nowego Portu i innych dzielnic, które cierpią z powodu zanieczyszczonego powietrza.

Czytamy dalej - pragnę nadmienić, że port gdański zakończył prace przy budowie nowych miejsc postojowych dla samochodów ciężarowych. Parkingi przy ul. Załogowej, Budowniczych Portu Północnego dostępne są dla kierowców już od 5 czerwca br. W sumie to 380 dodatkowych miejsc, trwa budowa kolejnych. Przypomniał, że w Apelu nie pisali o parkingach tylko o rozwiązaniach technicznych, które ograniczą pylenie. Czytamy, port gdański przygotowany jest na większy ruch samochodów ciężarowych z tytułu wzmożonego eksportu zboża. Mamy już informacje, że być może trzeba będzie kolejną sesję nadzwyczajną zwoływać, ale czytamy dalej. Operatorzy mogą obsłużyć 730 aut na dobę. W celu przeciwdziałania zatorom na trasach dojazdowych do portu, ZMPG buduje nowe miejsca parkingowe przy ul. Budowniczych Portu Północnego na działce o powierzchni około jednego hektara powstało około 80 miejsc postojowych - cały akapit jest poświęcony miejscom postojowym. Nas interesuje, żeby przestało pylić, a nie ilość miejsc postojowych. Zboże przeznaczone na eksport badane jest za pomocą rakorafów, tj. urządzeń przeznaczonych do pobierania próbek zbóż. Badanie jakości ziarna przeprowadzane są na trzech parkingach zlokalizowanych w granicach portu. Rakorafy dostępne są przy ulicy Budowniczych Portu Północnego, Ku Ujściu i na parkingu. Niebawem ZMPG zamontuje zadaszenia nad rakorafami by badania zboża mogły odbywać się również w trakcie opadów deszczu. Wielkie osiągnięcie ZMPG bo zbudują zadaszenie. Nadal nie jest to odpowiedź na nasz apel, z konkretnymi, które proponowaliśmy, żeby wyeliminować, mocno zmniejszyć problem pylenia. Ostatni akapit - podobnie, jak w przypadku węgla, systemowo w wielu obszarach podejmowane są liczne działania na rzecz zapewnienia możliwie najlepszych warunków do obsługi zboża. Należy zaznaczyć, że aktywności ukierunkowane są na zwiększanie wydajności składowania i przeładunku zboża, dzięki czemu jeszcze większe jego wolumeny możliwe będą do wyeksportowania do wielu regionów świata, także tych najbardziej

potrzebujących, co służyć będzie zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego społeczności międzynarodowej. Dalej cytuję – na pełne uznanie zasługuje to, że polskie struktury portowe wnoszą wkład w realizację tego celu.

Droży Państwo, w naszej ocenie, jako radnych Koalicji Obywatelskiej, to nie jest odpowiedź na Apel, który Rada Miasta Gdańska podjęła. Służby Pani Prezydent przygotowały konkretne propozycje rozwiązań technicznych, które były w tym Apelu przedstawione i liczyliśmy na to, że po pierwsze – premier i ministrowie osobiście się tą sprawą zajmą a nie będą zrzucać tego na podległych im urzędników. Po drugie - przynajmniej dostaniemy chociaż krótką, konkretną odpowiedź do każdego z proponowanych rozwiązań, czy uważają to za sensowne czy nie. Jeśli uważają za sensowne, to kiedy to będzie wprowadzone, a jeśli nie, to dlaczego. Nie ma takiej odpowiedzi. To pismo – przepraszam tych Państwa, którzy odglądają to oświadczenie klubowe i czekają na jego koniec – moim zdaniem jest napisane tak długo, żeby go nikt nie przeczytał. Ono nie wnosi żadnych konkretów do tej debaty publicznej nad problemem pylenia. Uważam, że jest to absolutny skandal, że w taki sposób jest potraktowany dokument przedstawiony przez Radę Miasta Gdańska z konkretnymi rozwiązaniami technicznymi. Bardzo dziękuję i cieszę się, że służby podległe pani Prezydent i wiceprezydentowi Piotrowi Borawskiemu i Wydział Środowiska zaangażowały się bardzo mocno w to, żeby zbierać informacje o aktualnym stanie zapylenia. Zbierany jest pył opadowy, który opada w naturalny sposób z powietrza, po pewnym czasie oddawany jest do badań i będziemy w stanie udowodnić ile pyłu węglowego rzeczywiście jest w powietrzu i te dane przedstawić prokuraturze, gdzie pani Prezydent złożyła zawiadomienie dotyczące możliwości popełnienia przestępstwa. To, co jako władze miasta jesteśmy w stanie zrobić, to zbierać dowody po to, żeby rozliczyć odpowiedzialnych za to i aby nie mogli powiedzieć, że zrobili wszystko. Nie zrobiliście wszystkiego. Przedstawiliśmy w Apelu, konkrety do poddania pod rozagę konkretnych rozwiązań technicznych. Odpowiedź jest taka, jaka państwu tutaj odczytałem. Dowody na to, że to nie są pyłki traw, że to nie jest przeładunek z innych zakładów, tylko to jest pył z portu, cały czas są zbierane i rozliczymy was z waszych zaniechań, bo tak należy to oceniać w kontekście tej odpowiedzi, która ze strony ministrów została tutaj przedstawiona.

Powiedział, że radni Koalicji Obywatelskiej, proponują nazwanie miejsca w Gdańsku nazwiskiem pani Olgi Krzyżanowskiej, która była gdańską działaczką pierwszej Solidarności, wicemarszałkinią Sejmu, wieloletnią parlamentarzystką, lekarką i działaczką społeczną. Postać znana wszystkim. Szerzej uzasadnia to w złożonej interpelacji. Liczy na zaangażowane prezydenta Piotra Borawskiego i

znalezienie godnego miejsca nazwania nazwiskiem pani Olgi Krzyżanowskiej.

ALEKSANDRA DULKIEWICZ – Prezydent Miasta Gdańska

Powiedziała, że pod koniec ubiegłego tygodnia przyszła informacja z Prokuratury o podjęciu postępowania na skutek złożonego przez nią zawiadomienia.

MATEUSZ SKARBEEK – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska

Podziękował za wystąpienie. Poprosił o zajęcie głosu przewodniczącego Klubu Prawa i Sprawiedliwości Pana Kazimierza Koralewskiego

KAZIMIERZ KORALEWSKI – Radny, przewodniczący Klubu Prawa i Sprawiedliwości

Powiedział, że jest to sesja absolutoryjna i po zbadaniu wszelkich dokumentów dostępnych dla Rady Miasta Gdańska, Rada Miasta musi podjąć dzisiaj decyzję o udzieleniu bądź nie absolutorium pani Prezydent Miasta Gdańska. W porządku dzisiejszej sesji jest również kilka istotnych uchwał. Ważną sprawą do podkreślenia jest to, że Miasto Gdańsk będzie się angażować kapitałowo w przyszłość Pomorskiej Kolei Metropolitalnej, która dla Gdańska staje się ważna. Pamięta strategię poprzedniej inwestycji PKM, która biegnie od Wrzeszcza w kierunku granicy miasta Gdańska, gdzie ta strategia była na zasadzie, że to jest inwestycja wojewódzka, w związku z tym nie będziemy się w to finansowo angażować, nawet jak tam są przystanki na terenie Gdańska, powinno to być realizowane i z budżetu województwa. Dzisiaj okazuje się jednak, że również kolej może być istotna dla mieszkańców Gdańska stąd cieszy, że jest decyzja o zaangażowaniu się w tę inwestycję. Dodał, że również mamy uchwałę o udzieleniu pomocy finansowej Województwu Pomorskiemu, które jest podmiotem tworzącym dla podmiotów leczniczych funkcjonujących na terenie Miasta Gdańska. Podmiotów, z których również korzystają mieszkańcy naszego województwa i nie tylko. A więc my Gdańszczanie, jako jedna trzecia mieszkańców naszego województwa korzystamy z bazy leczniczej, którą warto wspierać, ponieważ ona również jest wspierana ze środków inwestycyjnych krajowych, rządowych. Zdaje sobie sprawę, że takie inwestycje, które na terenie Gdańska ostatnio powstały, jak Uniwersyteckie Centrum Kliniczne, wielomilionowa inwestycja z której gdańszczanie korzystają i warto te usługi wspierać, bo potrzebny jest sprzęt, potrzebni są fachowcy. Więc te środki warto w naszym budżecie uwzględniać, bo to są dobrze zainwestowane pieniądze. Zauważył, że jest taka uchwała o nadaniu imienia Szkole Podstawowej

przy ulicy Człuchowskiej: Przyjaciół Gdańska. Szukał w uzasadnieniu, o jakich przyjaciół Gdańska to chodzi. Oczywiście trzeba się przychylić, jeśli ktoś chce w dziwny sposób dać patrona szkole do woli rodziców, rady rodziców, wychowawców. Jaka jest idea tego, to trudno to ocenić, ponieważ przyjaciół Gdańska w różnych czasach mieliśmy różnych i nie zawsze dobrze dzisiaj odbieranych. Jest ciekawy, czy w ramach tej dyskusji pojawią się jakieś szczegóły.

Dalej powiedział, że zdajemy sobie sprawę, że dla mieszkańców Gdańska jest to istotne jak się żyje, jak się dojeżdża do pracy, do szkoły, jak załatwia się sprawy w Urzędzie Miejskim, w instytucjach miejskich takich, które są dla nas w życiu codziennym niezbędne. My jako Radni Miasta Gdańska, czy pani Prezydent jako władarz tego miasta musimy myśleć o zaspokojeniu potrzeb wszystkich mieszkańców metropolii, którzy korzystają z usług instytucji, które na terenie naszego miasta się znajdują. Gdańsk, to znaczy coś więcej niż zwykłe miasto w województwie, bo to jest przecież wojewódzkie miasto. Te obowiązki trzeba dźwigać, rozwiązywać problemy komunikacyjne i dzisiaj o tym będzie mowa, bo dzisiaj na sesji jest Raport o stanie Miasta, więc będziemy oceniać stan naszego Miasta w porównaniu do ubiegłego roku, a perspektywy mamy już często kilku dziesięcioletnią.

MATEUSZ SKARBEK – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska

Podziękował za wystąpienie. W imieniu Klubu Wszystko dla Gdańska Przewodnicząca Beata Dunajewska.

BEATA DUNAJEWSKA – Radna, przewodnicząca Klubu Wszystko dla Gdańska

Zapytała swojego przedmówcę – co dziwnego może być w nazwie Przyjaciele Gdańska? Uważa, że im więcej przyjaciół ma człowiek, im więcej przyjaciół ma środowisko, ale też miasto, to tym lepiej. Być może boi się, że w związku z antygdańską polityką waszego rządu zostaną zaliczeni do grona nieprzyjaciół Gdańska. Te nonsensowne wywody na temat nazwy trochę zastanawiają. Dalej powiedziała, że to bardzo ważna sesja, po sesji budżetowej, kiedy uchwalamy budżet Miasta Gdańska na kolejny rok najważniejsza. Dzisiaj będziemy mieli okazję wysłuchać mieszkańców, ich opinii o naszym mieście, o tym jak miasto się rozwija, jakie jest i jakie chcieliby to miasto wiedzieć w przyszłości. Rok 2022 był niezwykle trudny. W momencie, kiedy zaczęliśmy wydobywać się z okresu pandemicznego, wybuchła wojna na Ukrainie. Wojna u naszego sąsiada, która jest wojną niezwykle okrutną i niezwykle nieludzką. W wyniku tej wojny do Polski przyjechało ponad milion osób z sąsiedniej Ukrainy. To było ogromne wyzwanie dla Polski ale też dla Miasta Gdańska.

Musieliśmy znaleźć dla tych ludzi schronienie, pracę. Musieliśmy zmienić też sposób ich sposób spostrzegania rzeczywistości, wielu z nich zmagало się traumą powojenną. Temu wszystkiemu udało nam się sprostać, z czego niezwykle jestem dumna jako Gdańszczanka. Powiedziała, że zaangażowało się nie tylko miasto, nie tylko służby pani Prezydent, ale przede wszystkim gdańszczanki i gdańszczanie. Przyjmowali uchodźców w swoich domach, pomagali im w znalezieniu pracy. Często były to osoby schorowane, więc pomagali też w rozpoznaniu naszej służby zdrowia. Po wybuchu wojny okazało się, że już nic gorszego nas nie może spotkać, ale okazało się, że gospodarka powoli zaczęła zwalniać i pojawiała się inflacja. Oczywiście było to skutkiem również wybuchu wojny w Ukrainie, ale niestety też niefrasobliwej polityki polskiego rządu. Powiedziała, że jesteśmy liderem, jeśli chodzi o inflację. To wszystko przełożyło się na problemy zwykłych gdańszczanek, gdańszczan i wszystkich Polaków. Podrożało wszystko, od prądu poprzez żywność. Wiele gdańszczanek i gdańszczan, wielu Polaków znalazło się na skraju ubóstwa, nad czym ubolewamy. Pojawiła się szansa na pieniądze europejskie, którym rząd Prawa i Sprawiedliwości powiedział stop. Zdaniem radnej dlatego, że łatwiej jest rozwalić polski system sprawiedliwości aniżeli przyznać, że popełniło się błąd. Cały czas mamy szansę rozwijać gospodarkę, robić nowe inwestycje. Jeżeli rząd sięgnie po te pieniądze, jeżeli spełni warunki brzegowe, które postawiła Unia Europejska, to jest 160 mld zł. Na inwestycje, które są bardzo ważne, po to między innymi, żeby nasza gospodarka nie spowalniała, żebyśmy szli do przodu. Dodała, że bardzo istotnym elementem problemów wielu miast jest anty samorządowa polityka Prawa i Sprawiedliwości. Was samorząd nie interesuje, najwyraźniej idziecie w stronę centralizacji. Niedługo będzie tak, że wybory do rady miasta nie będą miały dla Prawa i Sprawiedliwości żadnego znaczenia i być może nie będą zgłaszali swoich kandydatów bo będzie rządził wojewoda czyli tzw. I sekretarz. Mimo tych zewnętrznych warunków, Miasto Gdańsk poradziło sobie z kryzysem, inflacją, z ciągłym uważaniem samorządu poprzez zmiany w PIT lub chociażby zamknięcie możliwości pozyskiwania podatków od Orlenu, a wcześniej Lotosu. To rzecz, którą zapamiętamy na wiele lat. To jest hańba dla Prawa i Sprawiedliwości, że dla swojego miasta, dla swojego regionu zgotowało coś takiego. Powiedziała, że Gdańsk radzi sobie w trudnych sytuacjach od wielu lat. Tak było za czasów śp. Prezydenta Adamowicza, tak jest za czasów pani Prezydent Dulkiejewicz. Świadczą o tym nie tylko liczby, ale też liczne nagrody, które samorząd gdański otrzymuje, między innymi nagroda dla pani skarbnik, która ten budżet trzyma w ryzach. Gdańsk jest Miastem Wolności i Solidarności. Jest miastem, w którym wszyscy czujemy się dobrze. Ważne jest to, że w rankingach takiej satysfakcji życia w mieście Gdańsku zawsze jesteśmy

w czołówce. U nas nie ma takiej możliwości, żeby ktoś ze względu na płeć, pochodzenie, wiek, czy orientację seksualną był dyskryminowany i dlatego między innymi jest dumna ze swojego miasta Gdańska. Przypomniała, że ostatnio było święto praw obywatelskich, w którym wzięło udział 150 organizacji pozarządowych. Tak dużo, bo miasto Gdańsk stwarza warunki do rozwoju organizacji pozarządowych, które naprawdę odgrywają ogromną rolę w życiu naszego miasta. Była również Parada Równości, która w Gdańsku odbyła się po raz kolejny w bardzo miłej i spokojnej atmosferze. Nikt nikogo nie atakował, nikt nikomu nie ubliżał. Chciałaby, aby w każdym mieście rządzone przez Prawo i Sprawiedliwość tak te parady wyglądały, żeby ludzie, którzy chcą manifestować swoje szczęście mieli prawo robić to w spokoju. Poinformowała, że wczoraj odbył się briefing prasowy na temat zdrowia psychicznego. Miasto Gdańsk i całe województwo jest niestety w niechlubnym rankingu na samym początku prób samobójczych lub nawet samobójstw, dlatego bardzo potrzebujemy centrum, gdzie młodzież i dzieci znajdą pomoc psychologiczną i psychiatryczną. Niestety, budynek na ulicy Srebrniki, który został przeznaczony pod ten cel jest pod ochroną konserwatorską. Oznacza to, że procedury się przeciągają, dzisiaj ten budynek stoi opróżniony, jesteśmy przygotowani do jego remontu a pan konserwator nie jest w stanie złożyć jednego podpisu od wielu, wielu lat. Apel – panie konserwatorze proszę wyjąć długopis, podpisać papiery a my pomożemy naszym dzieciom i młodzieży gdańskiej w ich problemach, których jest wiele. Na wspomnianej konferencji pani, która jest studentką im opowiadała, jak ciężko żyje się studentom i jak bardzo potrzebują tej pomocy. W tym centrum mogliby znaleźć fachową pomoc. Niestety, nic się nie dzieje. Pan konserwator przerzuca się papierami, rotacja konserwatora zabytków w Urzędzie powoduje to, że może się okazać, że my z tymi pozwoleniami, które już mamy nie zdążymy, bo budynku zabytkowego nie remontuje się w tydzień. To taki apel i przytyk do pana Konserwatora. To jest po prostu wstyd i hańba. Dodała, że sprawa związana z tym centrum nie toczy się od dzisiaj. Tak naprawdę od wielu, wielu lat starają się tą sprawę załatwić.

Powiedziała, że wczoraj, jako Klub Wszystko dla Gdańska napisali interpelację, bo jak, wiadomo od wielu lat starali się o pozyskanie szczepionki przeciwko brodawczakowi tzw. szczepionki HPV. Udało się, ale jednocześnie udało się też Ministerstwu Zdrowia, czego gratulujemy, i wdrożony został program ogólnopolski. Naszym zdaniem nie ma sensu powielanie czegoś, co już istnieje na poziomie ogólnopolskim. W związku z tym proponujemy, żeby pieniądze, które przeznaczono również w WPF na ten cel, przeznaczyć na dwa inne cele. Jeden, to zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, na kilka programów, które można zrealizować i

dofinansować. Drugi cel, to pomoc osobom niemogącym mieć dzieci, czyli zasilenie programu wsparcia prokreacji, który jest wielkim sukcesem Miasta Gdańska, a który na poziomie centralnym nie jest dofinansowany. Przypomniała, że rząd Platformy Obywatelskiej taki program realizował, w momencie przejścia władzy przez Prawo i Sprawiedliwość program ten został skasowany. Dlatego Gdańsk wzięła odpowiedzialność za ten proces, ten program i dofinansowujemy go od wielu lat. Zaczęto prace w zespole, gdzie przewodniczącym był ówczesny Prezydent Paweł Adamowicz, również w tym zespole pracowała pani prezydent Dulkiwicz, wiceprezydent Borawski i wtedy nie wiedzieliśmy, że trzeba będzie kontynuować go przez tyle lat. Myśleliśmy, że upór i opór Prawa i Sprawiedliwości jest chwilowy, ale niestety nie. W grę chyba wchodzi ideologia, jakieś chore poglądy i dofinansowanie naprotechnologii nie jest dobrym pomysłem. Podziękowała koleżankom i kolegom za podniesieniem ręki za tym programem i poprosiła panią Prezydent o przychylenie się do złożonej interpelacji - zdrowie psychiczne młodych gdańszczanek i gdańszczan, a jednocześnie wsparcie rodziców, którzy nie mogą mieć dzieci, bo tam też jest ten moduł psychologiczny.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Podziękowała za wystąpienie. Przewodniczący Klubu Prawa i Sprawiedliwości Kazimierz Koralewski ad vocem.

KAZIMIERZ KORALEWSKI – Radny, przewodniczący Klubu Prawa i Sprawiedliwości

Powiedział, że pomimo, że został wzywany przez Panią Beatę Dunajewską do polemiki, to wolałby dyskutować w merytorycznych punktach sesji, a nie w tym punkcie.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Przechodzimy do kolejnego punktu – przedstawienie Raportu o stanie Miasta Gdańska za 2022 rok, pani Prezydent Aleksandra Dulkiwicz.

PUNKT 4

PRZEDSTAWIENIE RAPORTU MIASTA GDAŃSKA ZA 2022 ROK

ALEKSANDRA DULKIEWICZ – Prezydent Miasta Gdańska

Powiedziała, że Raport o stanie Miasta przedstawia po raz piąty i jest to jedna z niewielu reform, zmian ustawodawczych wprowadzonych przez rządzących dzisiaj w Polsce, która daje szansę do pokazania sukcesów, pokazania publicznie stanu naszego miasta. Raport jest udostępniany każdego roku od 31 maja na stronach internetowych miasta i daje możliwość bezpośredniego zabrania głosu mieszkańcom miasta i wypowiedzenia się, co myślą o naszym mieście. Raport dotyczy roku 2022, ale różne procesy trwają już i będą trwać później.

Dane statystyczne – ujemny przyrost naturalny. Spada liczba zgonów i cieszy nas, że zgonów jest mniej niż w roku 2020 i 2021, ale był to czas pandemii. W Polsce w 2022r. mamy największy kryzys demograficzny, najmniej urodzeń od czasu zakończenia II wojny światowej. Liczba ta musi dać do myślenia nam wszystkim. Liczba mieszkańców Gdańska, wg danych GUS to 486.345 osób i jest to niewielki wzrost, wynikający z dodatniego salda migracji. Rok 2022 to rok pod znakiem wielu wyzwań społecznych, humanitarnych związanych z napaścią rosyjską w Ukrainie. Pokazała na slajdzie dane GUS mówiące o liczbie mieszkańców, natomiast dane mówiące o liczbie obywateli Ukrainy w naszym mieście, to dane pochodzące z Raportu Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza - jest to organizacja zrzeszająca dwanaście największych miast. Widać, że w szczycie, w kwietniu to ponad 184 tysiące obywateli Ukrainy, co daje nam do myślenia. Jeśli chodzi o dzieci, to nie ma chyba w szkołach klasy, w której nie byłoby dzieci z Ukrainy. Są szkoły, w których ten odsetek wynosi ok. 20%. Jest to wielkie wyzwanie społeczne, edukacyjne dla nas wszystkich. Były różne pomysły związane z finansowaniem. Na początku były finansowane tylko klasy przejściowe, gdzie było 100% uczennic i uczniów ukraińskich. Teraz po wielu apelach trochę się to zmieniło, ale przede wszystkim potrzebujemy integracji społecznej po to, żebyśmy nie mieli konfliktów społecznych w naszym społeczeństwie. Powiedziała, że jako miasto wspieramy, pomagamy, ale to co jest największą wartością, to aktywne mieszkanki i aktywni mieszkańcy naszego miasta o wielkim sercu. Dzięki ich pomocy i akcji Gdańsk Pomaga Ukrainie, około stu transportów humanitarnych, ponad 2.300 zaangażowanych wolontariuszy, ponad 30 tysięcy specjalnej edycji karty mieszkańca. Gdańsk pomaga Ukrainie, pomagał również obywatelom Ukrainy odnaleźć się w naszym mieście. Kilka danych finansowych: ponad 109 mln zł wydane w 2022r. z budżetu na realizację zadań związanych ze wsparciem obywateli Ukrainy, z czego do Miasta wróciło 103 mln zł z rządowego funduszu pomocy Ukrainie. Jest to jedno z niewielu zadań realizowanych przez Miasto, które jest niemal w 100% finansowane przez

budżet centralny. Poinformowała, że współpracujemy również z organizacjami międzynarodowymi, ale te środki będą widoczne w sprawozdaniu za rok 2023. Wydatki w roku 2022 wyniosły 4.474.000.700 zł, dochody 4.386.500.000 zł, deficyt tylko 88,2 mln zł. Wyjaśniła, że niski deficyt dlatego, ponieważ budżetu wpłynęły rekompensaty z tytułu PIT-u, które na koniec roku poprawiły płynność finansową. Dwie największe grupy wydatków, to wydatki związane z edukacją, ponad 1,3 mld zł, ponad połowa z tego dopłacana jest z kasy miasta, za małą subwencją oświatową. Druga największa grupa wydatków, to wydatki związane z komunikacją publiczną – kwota ponad 572 mln zł. Ocena ratingowa naszego Miasta jest dobra. Od dwóch lat agencja ratingowa badająca nasz stan finansów, czyni do niego zastrzeżenie związane z pogarszającą się sytuacją finansów publicznych, w tym finansów samorządu.

Pani prezydent powiedziała, że wybrała i omówi kilka obszarów funkcjonowania Miasta, jej zdaniem najważniejszych.

Edukacja. W ubiegłym roku otwarto pięć nowych publicznych przedszkoli, co dało 374 miejsca przedszkolne i ponad 300 miejsc żłobkowych. Liczba uczniów z Ukrainy będących w gdańskim systemie edukacji w ubiegłym roku to ponad 3,5 tysiąca. Zdrowie publiczne. W oświadczeniach klubowych mówiono o programie wsparcia prokreacji. W roku 2022r. urodziło się 173 dzieci, w sumie 660 na czas przygotowywania tego Raportu. Do dzisiaj mamy 698 dzieci i ponad sto kobiet w ciąży. Rozmawiając o Gdańskim Programie Wsparcia Prokreacji mówimy, że tym programem zastępujemy działania, które powinny być podejmowane przez państwo. Miasto pomaga mieszkankom i mieszkańcom Gdańska, którzy borykają się z jedną z największych chorób cywilizacyjnych współczesnego świata. Szczepienia HPV. W ubiegłym roku skorzystało z niego ponad 560 młodych gdańszczanek i gdańszczan. Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego – pewnie niewystarczający, zastępujący inne organy i instytucje ale niezbędny i konieczny, i na pewno będzie kontynuowany. Liczby mówią same za siebie, z różnych form wsparcia skorzystało ponad 24 tysiące osób. Sport - ponad 19 mln zł wsparcia dla różnych klubów sportowych, ale także duże wydarzenia sportowe, które z jednej strony przyciągają ludzi i zachęcają młodych, i starszych to tego, żeby aktywnie zwiedzać świat, ale także są elementem promocji naszego miasta. Były Mistrzostwa Świata Kobiet w siatkówce odbywające się jesienią ubiegłego roku, a w lipcu turniej Ligi Narodów, a w tym roku w Gdańsku będzie finał Ligi Narodów. Aktywność obywatelska to coś, na co bardzo w naszym mieście stawiamy to budżet obywatelski. Ważna część budżetu gminy, ale także ważne narzędzie do

budowania świadomości wpływu na zmiany w mieście, jak programuje się inwestycje i jak należy je przygotowywać, to ponad 22 mln zł. 305 projektów zostało poddane głosowaniu, z tego 118 projektów w ubiegłym roku uzyskało akceptację. Wyzwaniem dla nas wszystkich jest zwiększanie frekwencji w tym plebiscycie i konsultacjach społecznych. Powiedziała, że jest to zadanie, samorządu, radnych, nas wszystkich, żeby aktywność obywatelską wspierać. Przejawem aktywności jest praca wolontariuszy. W ubiegłym roku, wspólnie z bardzo wieloma organizacjami mieliśmy okazję wygrać tytuł, w ubiegłym roku byliśmy Europejską Stolicą Wolontariatu. Wszystkie dane, liczby, które zakładaliśmy dotyczące aktywizacji wolontariuszy dawno przekroczyliśmy właśnie ze względu na to, co wydarzyło się po 24 lutego 2022r., 100 tysięcy godzin wolontariackich na rzecz potrzeb mieszkanek i mieszkańców naszego miasta. Dziesięć lokalnych centrów wolontariatu w różnych dzielnicach miasta, także uruchomiono kartę wolontariusza, jako jeden z dodatkowych elementów do karty mieszkańca. Aktywność obywatelska to także otwartość, wychodzenie do ludzi, rozmowa na różne tematy i temu służą różne formy kontaktu z mieszkańcami. Z jednej strony to spacerowanie w dzielnicach, a z drugiej to korzystamy z metafory okrągłego stołu, który pozwala usiąść i w spokojnej atmosferze przedstawiać swoje racje, poglądy i rozmawiać o tematach, które nurtują mieszkańców poszczególnych dzielnic. Także to program gdańskich lekcji obywatelskich dziejący się w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach średnich. Integracja społeczna – współpraca z organizacjami pozarządowymi i na ten program przeznaczymy ponad 105 mln zł, wzrost w stosunku do ubiegłego roku. Wiele organizacji pozarządowych będąc wyrazicielem zasady subsydiarności, pomocniczości jednej z zasad chrześcijańskiej nauki społecznej, działa najbliżej ludzi, tam gdzie najbardziej i najlepiej mogą realizować różne ich potrzeby. Organizacje pozarządowe realizują różne zadania z zakresu polityki społecznej, wsparcia, edukacji. Owszem, biorąc pod uwagę warunki ekonomiczne, inflację, wzrost płacy minimalnej, itd., tych pieniędzy powinno być więcej, ale z trudnościami budżetowymi borykamy się wszyscy. Mimo to, udało nam się na program współpracy z organizacjami pozarządowymi te środki zwiększyć. Kontynuowany jest Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego – w sumie 190 mieszkań, w ubiegłym roku dołożyliśmy do tego 10 mieszkań. Z różnego rodzaju wsparciem, wspomaganiami co bardzo ważne, te mieszkania są operowane przez bardzo różne organizacje pozarządowe, zajmujące się osobami z niepełnosprawnościami fizycznymi czy intelektualnymi, czy ludźmi wychodzącymi z trudnych sytuacji mieszkaniowych. Mieszkanie jest jednym z narzędzi polityki społecznej, pomagającym tym ludziom „stać na nogi”, wziąć odpowiedzialność za

swoje życie i często wychowywać dzieci. Program ten realizują organizacje pozarządowe a miasto dostarcza tylko mieszkania, z czego możemy cieszyć się i być dumni. Kultura – jeden z elementów budowy wspólnoty, więzi. Najprościej obciążać pieniądze z kultury, my tego jednak robić nie chcemy. A jednej strony trwa program, który rozwijamy, program angażujący uczennice i uczniów, program edukacji do kultury. To jeden z programów, bo mamy jeszcze wcześniej wspomniane lekcje obywatelskie, mamy edukację ekologiczną, mamy gdańskie lekcje przedsiębiorczości, ale także program edukacji do kultury. Program bardzo ważny i należą się podziękowania zaangażowanym nauczycielom, koordynatorom, którzy зараżają młodzież do tego, aby mieć oczy i uszy otwarte na otaczający nas świat. Wspieramy twórców. Dwie edycje stypendium kulturalnego. Artyści złożyli 469 wniosków, 131 osób otrzymało stypendia na kwotę ponad 1,3 mln zł. 93 osoby otrzymały nagrody za działalność kulturalną na kwotę ponad 830 tysięcy złotych. Kontynuując wątek kulturalny i wiedząc, że jest on także jednym z elementów budowania dobrej marki naszego miasta, który przyciąga ludzi do miasta, to w ramach rewitalizacji Oruni odzyskaliśmy Ratusz Oruński i mieści się w nim - z jednej strony dom sąsiedzki, ale także biblioteka, która coraz częściej pełni funkcje integracyjne dla mieszkańców dzielnicy. Różne dane statystyczne pokazują, że około 10 % naszego pkb tworzy szeroko rozumiana turystyka. W Gdańsku, w ubiegłym roku rekordowa liczba turystów, ponad 3,7 miliona i jest to wzrost o ponad 23%, w tym wzrost turystów zagranicznych o 67%. Wzrost turystów krajowych o 15%. Przedsiębiorczość, to bardzo ważny aspekt funkcjonowania każdej wspólnoty tj. branie własnych spraw we własne ręce, bycie przedsiębiorczym. Ale jeszcze bardziej ważne to tworzenie miejsc pracy, dawanie ludziom możliwości funkcjonowania w sposób godny, bo praca jest elementem godności każdego człowieka. Dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych mówią o ponad 5% wzroście, także wzrosło przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw o ponad 13,6%. Te dwie dane pokazują, o ile wyższe jest wynagrodzenie w Gdańsku względem całego kraju o ponad 22,8%, a względem innych miejsc w województwie pomorskim o niemal 19 %. W Rzeczpospolitej opublikowany został raport mówiący o tym i pokazujący dane statystyczne, jak bardzo zaczynają się rozjeżdżać, także w województwie pomorskim, koszty życia wersus zarobki. To jest wyzwanie społeczne, z którym będziemy mieli do czynienia. Coraz częściej mówi się o tzw. kategoria społeczna ubodzy pracujący. Dzisiaj mierząc się z inflacją, rosnącymi cenami będziemy mieli z tym kłopot społeczny. Atrakcyjność inwestycyjna. Wiele rankingów mówi o tym i widzi nas, jako Trójmiasto, czwarte miejsce jeśli chodzi o zatrudnienie w sektorze usług biurowych, ale z drugiej strony jesteśmy uznawani za najlepsze

miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej w roku 2022. Oczywiście bardzo wiele czynników decyduje o tym, dlaczego dana inwestycja tutaj powstaje, albo dlaczego się rozwija. Jednym z nich jest infrastruktura biurowa. Infrastruktura miejska – trwa budowa portu czystej energii. Zgodnie z planem prace powinny się zakończyć w IV kwartale br. Ważny projekt, największa i najważniejsza także pod kątem finansowych inwestycja realizowana ze środków europejskich i środków pożyczkowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, także realizowana w partnerstwie publiczno-prywatnym - to kwota niemal 700 mln zł. Zakończona została modernizacja sortowni w Zakładzie Utylizacyjnym na kwotę 69 mln zł., co pozwala odzyskiwać 85% surowców. Kontynuowany jest program Jaśniejszy Gdańsk, polegający na doświetlaniu najczęściej uczęszczanych miejsc w różnych dzielnicach miasta. Polityka mieszkaniowa. W zasobie mieszkań komunalnych jest ich ponad 16 tysięcy, w tym ponad 560 lokali socjalnych. Mieszkania komunalne stanowią ponad 6% wszystkich mieszkań w Gdańsku. Kontynuowane są remonty mieszkań komunalnych. W ubiegłym roku udało się wyremontować ponad 200. Jest to bardzo trudny proces, bo najczęściej mieszkania te znajdują się w budynkach sprzed II wojny światowej objętych ochroną konserwatorską. Remont taki najczęściej polega na gruntownym remoncie, wymianie dachu, okien, wszystkiego związanego z ekologicznym ogrzewaniem, co wymaga wiele uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Mobilność i transport. To druga – po edukacji - najbardziej kosztochłonna dziedzina w budżecie po stronie wydatkowej. Zakończono budowę linii tramwajowej Nowa Warszawska, gdzie ponad 2/3 środków to środki pochodzące z Unii Europejskiej a całość projektu to ponad 60 mln zł. Prezentowano radnym pierwsze autobusy elektryczne Karsany, małe miejskie autobusy. Podjęto również decyzję, że już w tym roku 18 autobusów przegubowych i krótszych trafi do miasta za kwotę ponad 50 mln zł. Powiedziano jasno, że nie chcemy dalej budować floty autobusowej opartej o paliwa kopalniane, chociaż wolelibyśmy również, aby prąd elektryczny wytwarzany był ze źródeł odnawialnych. Przejścia naziemne – w ubiegłym roku uruchomiono takie przejście na wysokości Bramy Wyżynnej i trwała budowa przejścia na wysokości Akademii Medycznej, a otwarte zostało na początku tego roku. Wzrost liczby pasażerów komunikacji publicznej o 20%, wzrost liczby przejazdów rowerowych. Przestrzeń publiczna – wybrane projekty. Trwa dyskusja nad studium pasma Alei Grunwaldzkiej, które się zmienia. Niezbędny jest dokument studialny pomagający wypracować kierunki, w których chcemy, żeby okolice Alei Grunwaldzkiej ciągnącej się od Wrzeszcza po Oliwę się rozwijały. Gdańska polityka zieleni – ramowy, strategiczny dokument mówiący o zasadach i kierunkach rozwoju w tym zakresie.

We wcześniejszym wystąpieniu wspomniałam o Marinie, ale także w ubiegłym roku otwarto Most Stągiewny, który także jest jednym z celów publicznych, w partnerstwie publiczno-prywatnym, polegającym na zabudowie Wyspy Spichrzów. Konsekwentnie rozbudowujemy mariny jachtowe, coraz bardziej odwracamy się twarzą i aktywnościami do wody. Środowisko – temat ważny i coraz bardziej świadomości naszych mieszkańców, co widać w dyskusjach i rozmowach z mieszkańcami. Zazielenianie miasta z budżetu miasta, z nasadzeń zastępczych, w ramach współpracy z różnymi inwestorami, w ramach środków pochodzących z rad dzielnic, ale także z zielonego budżetu obywatelskiego. To nie tylko drzewa, ale również troska o bioróżnorodność i łąki kwietne. Park południowy – przygotowano i opublikowano masterplan dotyczący parku południowego, który zajmie ponad 77 ha terenów w południowych dzielnicach miasta. Konsekwentna kontynuacja likwidacji pieców węglowych. Ubiegły rok nie sprzyjał temu, ponieważ zachęcaliśmy ludzi do kupna węgla, była swego rodzaju dychotomia, ale mimo to 223 piece udało się zlikwidować w 109 lokalach w gminnych mieszkaniach komunalnych. Polityka społeczna. Miasto otrzymało wyróżnienie w ramach pereł samorządu, za kampanię społeczną Gdańsk Miasta Równości. Kampanię, która nadal trwa i pączkuje na różne działania. Działa centrum na rzecz równego traktowania, a w tym roku, wypracowując z różnymi środowiskami ruszono ze wsparciem dla osób, które nie radzą sobie z własną agresją. Podziękowała Dyrektor z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie za twórczy wkład w troskę o wspieranie rodzin. Dzisiaj największym wyzwaniem społecznym nie jest bieda, nie jest bezrobocie, ale nieumiejętność bycia rodzicem, nieumiejętność tworzenia rodziny. Wiąże się to i z kryzysem psychicznym, i z różnymi innymi konsekwencjami, których tragiczne skutki możemy obserwować. Dzięki decyzji Rady Miasta w ubiegłym roku zaktualizowano Strategię Miasta 2030 plus, ruszono w tym roku z konsultacjami dotyczącymi programów rozwoju. Ważne jest wsłuchiwanie się w głosy mieszkańców i kierunki rozwoju dostosowywać do zmiany otoczenia, zmiany świata w koło. Z jednej strony kryzys klimatyczny, wyzwania społeczne, wyzwania gospodarcze. Ponad 400 uczestników w konsultacji, zgłoszono ponad 170 uwag. Przygotowaliśmy model struktury funkcjonalno-przestrzennej. Jest to mapa, na której ujęte są różne aspekty funkcjonowania miasta. Otrzymujemy nagrody za różne działania na rzecz ekologii, różne nagrody na rzecz polityki wodnej w mieście. Nagroda Eko Miasta drugi albo trzeci raz z rzędu. Miasto otrzymało nagrodę Unii Europejskiej nagrodę Karty Różnorodności, zajęło pierwsze miejsce w Europie Asy Samorządu - nagrody za inicjatywy kulturalne i samorządowe w mieście na prawach powiatu.

Pani Prezydent powiedziała, że bez współpracy z Radą Miasta na pewno wiele rzeczy by się nie udało, za co bardzo dziękuje za tworzenie drużyny, czasem w sporach. Wolałaby jednak, aby te spory były częściej krytyką merytoryczną, ale bywa różnie. Podziękowała Klubowi Koalicji Obywatelskiej, Klubowi Wszystko dla Gdańska, podziękowała również Klubowi Prawa i Sprawiedliwości. Dziękuje za współpracę Prezydium Rady Miasta Gdańska na czele z przewodniczącą Agnieszką Owczarczak. Przypomniała, że w połowie ubiegłego roku nastąpiła zmiana na stanowisku wiceprezydenta. W pierwszym półroczu pracował Alan Aleksandrowicz, który wrócił do ważnego miejsca w mieście Gdańskiej Agencji Rozwoju Gospodarczego, na jego miejsce przeszedł Piotr Kryszewski, który do tej pory zajmował się gospodarką, i w składzie razem z panią Moniką Chabior, z Piotrem Grzelakiem i skarbniczką Izabela Kuś i jej zastępczynią Emilią Kosińska oraz panią sekretarz Danutą Janczarek każdego dnia działają na rzecz mieszkańek i mieszkańców Gdańska. Powiedziała o kilku wartościach, które są niezmiennie ważne wobec kryzysów, które nas spotykają i kryzysów, które nadal mogą przyjść, i co do których nawet dzisiaj nie mamy do końca wyobrażenia i świadomości. Największym kapitałem naszego miasta są jego mieszkańcy, ludzie. Aktywni obywatele, ludzie, którzy podzielają wartości. Niektórzy mogą uważać, że hasło Miasto Wolności i Solidarności może być hasłem wyświechtanym, ale dowodzimy każdego dnia, naszą codzienną pracą, niezależnie, czy pracuje w dzielnicy Piecki Migowo, czy pracuje dla wspólnoty muzułmańskiej, czy w Młodzieżowej Radzie Miasta Gdańska, czy w zupełnie innych wspólnotach, które może nawet nie mają nazwy dowodzimy, że siła człowieka tkwi w nim samym i w tymże razem możemy więcej. Dowiedliśmy tego w bardzo poważnym kryzysie, z jednej strony w czasie covidu a zaraz potem w czasie kryzysu związanego z uchodźcami wojennymi z Ukrainy. Uważa, że jest to największa wartość naszego miasta. Wiele osób przyjeżdżających do nas mówi, że u nas jest inaczej, umiemy współpracować, umiemy tworzyć ponad podziałami. Infrastruktura owszem, jest potrzebna. Potrzebujemy nowych dróg, nowych tramwajów, kolei na Gdańsk Południe. To wszystko jest ważne, ale bez kapitału ludzkiego opartego o wartości i bez budowania więzi społecznych my nie przetrwamy. Nie wiemy, co nasz czeka w kolejnych latach. Czy przyjdzie kolejna wojna, oby nie. Czy przyjdzie kryzys klimatyczny, jeśli nie zmienimy globalnie różnych swoich zachowań. Bardzo o to proszę, abyśmy razem we współpracy, w twórczym dialogu budowali Miasto Gdańsk, które jest prawdziwą gminą czyli wspólnotą. Bardzo dziękuję.

PUNKT 5

DEBATA NAD RAPORTEM O STANIE MIASTA GDAŃSKA ZA ROK 2022.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję Pani Prezydent za przedstawienie Raportu o stanie Miasta Gdańska za 2022 rok i przechodzimy do debaty nad nim. Jako pierwsi głos zabiorą mieszkańcy. Będę wdzięczna, jeżeli Państwa wypowiedzi się zmieszczą w pięciu minutach. Będę wyczytywała po kolei, kto z Państwa będzie mógł podejść do mównicy i jednocześnie poinformuję, kto będzie następnym mówcą. Jako pierwszy głos zabierze pan Maksymilian Kieturakis, a przygotowuje się pan Filip Borawski.

MAKSYMILIAN KIETURAKIS - mieszkaniec

Po powitaniu powiedział, że jest mieszkańcem Śródmieścia i przewodniczącym Zarządu Dzielnicy Śródmieście. Podziękował za możliwość przedstawienia swoich spostrzeżeń podczas dzisiejszej debaty o Raporcie o stanie Miasta Gdańska za rok 2022. W dalszym swoim wystąpieniu powiedział, że od lat nasze miasto rośnie. Przechodząc dzisiaj Traktem Królewskim widać, jak odbiliśmy się po pandemii. Coraz większe tłumy ludzi, zwłaszcza w centrum miasta, co przyciąga też osoby szukające możliwości zarobku. Zazwyczaj są tutaj odpowiedzialni przedsiębiorcy, ale też bywa tak, że mamy niebezpieczny, nielegalny handel na Trakcie Królewskim. Gołym okiem widać poprawę w zakresie nielegalnego handlu i zachęcam do zwrócenia uwagi – jak będziecie Państwo na Długim Targu – balony, warkoczyki i temu podobne przedmioty zniknęły ze strefy prestiżu. Warto tutaj zauważyć, że choć miało to miejsce w tym roku, to dzięki szybkiej interwencji pani prezydent w sprawie mobilnej strzelnicy, która stanęła na ławach Mięsnych, bardzo szybko zniknął autobus, który też notabene nie miał pozwolenia na wjazd do strefy ograniczonego dostępu. Wspominam o tym, ponieważ sprowadza się wszystko do tego, że żyjemy w bezpiecznym mieście, mimo utrudnień związanych z byciem miastem turystycznym. Mimo, że miasto Gdańsk działa we własnym zakresie, to dodatkowo chciałbym zwrócić uwagę na jedną informację z Raportu o stanie Miasta za rok 2022. W 2022r. Miasto przekazało Komendzie Miejskiej Policji środki w wysokości 190,8 tys. zł na dodatkowe patrole, zakup samochodu służbowego, specjalistycznego sprzętu oraz realizację miejskiego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego. Doceniam wyteżony wysiłek prezydent miasta, aby zapewnić bezpieczeństwo

mieszkańcom Śródmieścia na wielu płaszczyznach. Ale Gdańsk to duże miasto i mimo, że mógłbym się skupić tylko na Śródmieściu, to musimy zdawać sobie sprawę, jak złożonym organizmem jest półmilionowe miasto. Staram się obserwować nie tylko to, co mam pod oknami, ale również to, co dzieje się w kontekście naszego miasta, jako jednej wspólnej gminy. Trzeba powiedzieć, że jestem pełen uznania dla dojrzałości miasta, jeśli chodzi o dbanie o każdego mieszkańca, mimo naszych różnic. W Gdańsku mamy różne grupy społeczne, religie, poglądy polityczne i orientacje seksualne. Nikt w Gdańsku nie czuje, że nie ma tutaj dla niego miejsca, że musi szukać swojego miejsca gdzie indziej. Gdańsk, poprzez kapitał ludzki, społeczny, dziedzictwo historyczne miasta wielu kultur, miasta solidarności ma być miejscem otwartym, tolerancyjnym, patrzącym z troską na słabszych. Takie czynniki jak poczucie więzi, poczucie bezpieczeństwa i przynależności do wspólnoty, poziom zaufania, zaangażowanie w życie lokalnej społeczności odpowiadają w dużym stopniu za poziom dobrostanu odczuwanego przez mieszkańców. Przykładem takim z życia wziętym, jest Gdańska Parada Seniorów, która odbywa się co roku na Trakcie Królewskim, kończąc się wielkim piknikiem w Parku Św. Barbary na Długich Ogrodach. Od lat uczestniczę w tej paradzie i z własnego doświadczenia chciałbym opowiedzieć o tym, dlaczego takie imprezy są ważne, mimo tego, że cztery dni temu na profilu fejsbukowym pani Aleksandry Dulkiejewicz pojawił się komentarz profilu Gdańsk Strefa Prestiżu – fakt, na festynach pani prezydent bryluje, gorzej, gdy należy podejmować decyzje i rozwiązywać problemy. Takie imprezy integracyjne dla jakiegokolwiek grupy społecznej są olbrzymim wsparciem, zwłaszcza dla grup, które mogą czuć się z jakiejś przyczyny słabsze od reszty. Przykład z życia, który przekłada się szerzej, to właśnie ta Parada Seniorów. Do takiej imprezy seniorzy przygotowują się przeszło pół roku, szyją kostiumy, przygotowują koncerty. Te przygotowania to najlepsza forma integracji, ale też aktywizowania społeczeństwa. Inwestycja i wsparcie osobiste Prezydenta Miasta Gdańska przedkłada się na inwestycje sektorów prywatnych, na życie społeczne mieszkańców Gdańska. Za tą świadomość, jako Gdańszczanin bardzo dziękuję.

Działania Miasta na szerszym forum międzynarodowym. Niektórzy krytykują panią prezydent za zbyt częste wyjazdy za granicę. Mówiąc na marginesie, nie jest to prawdą. Rolą dużego miasta, zwłaszcza gdy chce się rozwijać jest zapewnienie rozmaitego wsparcia dla miasta. Również z zagranicy. Prezydent Gdańska jest członkiem Europejskiego Komitetu Regionów oraz Rady Gmin i Regionów Europy, jest przewodniczącą grupy roboczej Ukraina przy Komitecie Regionów, która w kontekście agresji rosyjskiej i wybuchu wojny w Ukrainie, stała się najważniejszym

narzędziem politycznym w zakresie międzynarodowego lobbingu na rzecz sankcjonowania zbrodniczej polityki Rosji. Kontekst dla Gdańska, Miasta Wolności i Solidarności wydaje się być oczywisty. Nasz najcenniejszy eksport za granicę, z którego możemy być dumni, to postawa Gdańszczan, nasze doświadczenie, z którego czerpie cały świat. Jako dumny Gdańszczanin, mając wszystko to o czym wcześniej wspominałem na uwadze, pozytywnie oceniam działalność Prezydenta Miasta Gdańska.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Zapraszam do mównicy Filipa Borawskiego a przygotowuje się pan Łukasz Świacki.

FILIP BORAWSKI - mieszkaniec

Powiedział między innymi, że Raport o stanie Miasta za 2022r. pokazał, że po pandemii Covid 19 Miasto musiało zmierzyć się z masowym przyjazdem osób z Ukrainy do Gdańska. Jest uczniem, radnym Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska, za rok matura, jest także w Stowarzyszeniu Młodzi Demokraci. Widzi, że w gdańskich szkołach osoby z Ukrainy to już rzecz powszechna. Chciałby zauważyć jedną rzecz i zabrać głos na temat przestrzeni dla uczniów w Gdańsku. Wiedzą chyba wszyscy, że takim najbardziej strategicznym punktem jest Forum Gdańsk, najlepiej zlokalizowanym w Gdańsku. Nasze Miasto ma charakter tzw. przelotówki, gdzie wszyscy uczniowie gromadzą się w tym Forum, jest miejscem, gdzie spędzają czas na tzw. tarasie Forum. Niestety, ale czasami dzieją się tam rzeczy nieobyczajne, przemoc, agresja itd. Rzeczy, które chcemy zwalczać w pierwszej kolejności. W poniedziałek doszło do spotkania z Dyrektorem Wydziału Edukacji panem Grzegorzem Krygerem, gdzie rozmawialiśmy o przestrzeni dla młodzieży. Chciałby, aby ta przestrzeń koło Forum nie była cały czas „oblatywana” przez młode osoby, tworzono inne miejsca dla młodych ludzi, aby nie było to skupione tylko na Forum. W 2010 lub 2011 roku Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska wspólnie z Młodzieżową Radą Sopotu, na pograniczu Gdańska i Sopotu, koło Ergo Areny zainicjowała skeyt park, który jest do dzisiaj i uczniowie z Żabianki, z Sopotu spędzają tam czas. Doszliśmy z Dyrektorem do jednej rzeczy, aby decyzje podejmowały młode osoby i dlatego jako radny Młodzieżowej Rady będę dążył do tego, aby powstała ankieta dla uczniów Gdańska i razem wybrali takie miejsce. Rozmawialiśmy także o wsparciu osób z Ukrainy, które też tam będą mogły spędzać wolny czas. Podziękował za kampanię Gdańsk Miasto Równości. Gdańscy uczniowie spisali się

bardzo dobrze, przyjęli uczniów z Ukrainy bardzo ciepło, za co jest bardzo wdzięczny. Teraz skupiamy się na gdańskich lekcjach obywatelskich, na lekcjach, które mają zachęcić licealistów do głosowania w wyborach. Mam nadzieję, że frekwencja wśród uczniów będzie bardzo wysoka.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Zapraszam do mównicy Michała Świackiego a przygotowuje się pani Natalia Grzymała.

MICHAŁ ŚWIACKI – mieszkaniec

Podziękował za możliwość wypowiedzi nad Raportem i powiedział, że w krótkiej wypowiedzi trudno odnieść się do wszystkich aspektów funkcjonowania tak dużego i różnorodnego miasta. W odniesieniu do raportu za 2021r. i poprzednie lata trudno tutaj szukać nagłych zmian, kluczowych parametrów. Dane takie jak przyrost naturalny, saldo migracji, a za tym idzie łączna liczba mieszkańców miasta utrzymuje się mniej więcej na niezmiennym poziomie. Rosną wydatki budżetu i rosną, choć niewspółmiernie dochody, wzrasta liczba podmiotów gospodarczych, wzrastają ich obroty. Rośnie liczba miejsc dla dzieci w żłobkach, szkołach i przedszkolach. Przybywa mieszkań, rozbudowuje się infrastruktura publiczna, drogi, chodniki, parki, drogi rowerowe. Słowem, z roku na rok jest stabilnie ale i przewidywalnie. Mieszkańcy czują to, że Gdańsk, jest miastem stabilnym, a co za tym idzie – bezpiecznym. Dlatego chcą tutaj zakładać rodziny i osiedlać się. Chcą tutaj lokować swoje biznesy i rozwijać je. Chcą tutaj pracować, działać i spędzać swój wolny czas. Pod rządami Pani Prezydent Aleksandry Dulkiejewicz, już czwarty rok z rzędu, Gdańsk zmierza w dobrym kierunku. Powiedział, że nie mówi tego tylko jako deklarowany zwolennik pani Prezydent, jako członek Stowarzyszenia Wszystko dla Gdańska, które wspierało i zawsze będzie wspierać panią prezydent we wszystkich kampaniach, nie tylko jako wieloletni przyjaciel, ale przede wszystkim jako mieszkaniec tego miasta od ponad dwudziestu lat. Za czasów Aleksandry Dulkiejewicz jest stabilnie, spokojnie i umiarkowanie, i dzieje się tak pomimo wielu niekorzystnych uwarunkowań zewnętrznych. W ubiegłym roku Gdańsk musiał zmierzyć się ze skutkami wojny w Ukrainie i musiał przyjąć ogromny napływ uchodźców, i ciężar ten udźwignął, zarówno organizacyjnie jak i finansowo. Utworzony punkt informacyjny pomógł wielotysięcznej rzeszy uchodźców odnaleźć pomoc tak, aby odbyło się to bez destabilizacji miasta. W 2022 roku Gdańsk doświadczył również, podobnie jak reszta kraju, niespotykanego od dawna wzrostu cen, w tym wzrostu cen energii. Do tego

doszły niekorzystne skutki reformy podatkowej Polski Ład, w wyniku czego rekompensata rządu za utratę wpływu spowodowaną obniżeniem stawek podatku od osób fizycznych była niższa niż powinna być. W tym miejscu w Raporcie pojawia się nowe pojęcie – deficyt. Wynosi on tylko 88 mln zł. Tylko, gdyż dla porównania np. w trzynastokrotnie mniejszym Sopocie zanotowano 40-to milionowy deficyt. Z drugiej strony zadłużenie utrzymywało się na niemal niezmiennym poziomie i wynosi ok. 1 mld zł, to mniej więcej tyle ile w dużo mniejszej Gdyni. Rating międzynarodowy, a w zasadzie jego perspektywa została podwyższona z negatywnej na stabilną. Zapewne te dane sprawiły, że skarbnik Miasta Gdańsk, pani Izabela Kuś uzyskała pierwsze miejsce w rankingu ogólnopolskim Skarbnik Samorządu w kategorii dużych miast. Z drugiej strony trzeba zauważyć, że brakuje długodystansowych pomysłów na spłatę tego zadłużenia. Można oczywiście i trzeba trzymać się retoryki, że zły rząd źle traktuje samorządy. To prawda, ale po tym rządzie może przyjść jeszcze gorszy rząd i dlatego trzeba mieć swój pomysł na spłatę swojego kredytu. Paweł Adamowicz w książce Gdańsk jako wspólnota napisał, że samodzielność finansowa jest rękojimą naszej wolności. I tak jest. Gdańsk jest Miastem Wolności i Gdańsk to potęga, a jego potęga zawsze brała się z morza. Zauważył, że udziały Miasta Gdańska w Zarządzie Morskiego Portu Gdańsk wynoszą niespełna 2,5%, a zatem dochody miasta z tego tytułu są praktycznie żadne, nie mówiąc już o tym, że wielomiliardowe rok rocznie wpływy z tytułu VAT, cła i akcyzy płyną prosto do Warszawy, całkowicie omijając Gdańsk. Oczywiście, jest to sytuacja wszystkich portów międzynarodowych w Polsce, jest to kwestia polityki kraju, ale być może należałoby zacząć rozmawiać, aby to zmienić, ponieważ nie wszędzie na świecie tak jest. Przechodząc na szczebel lokalny, przedstawił przykład z życia dzielnicy Piecki Migowo, popularnie zwanej Moreną, w której mieszka i którą reprezentuję jako przewodniczący zarządu tej jednostki pomocniczej. W ubiegłym roku działało się tam dobrze pod względem inwestycji. Doczekali się termomodernizacji przedszkoli nr 74 i 75, remontu Szkoły Podstawowej Nr 1 i Nr 2 wraz z basenem i salą gimnastyczną. Doczekali się skej parku oraz rozpoczęcia budowy małego, ale ważnego parku dla mieszkańców przy ulicy Piecewskiej, zwanego parkiem Uphagena. Wskutek starań podjętych w 2020 roku uregulowana zostanie kwestia granicy z Ujeściskiem, a dzielnica ta zyska nowych mieszkańców. Jest to badaj najbardziej namacalny efekt prac Komisji ds. reformy rad dzielnic. Autorstwo tego przedsięwzięcia przypada Przemysławowi Malakowi, co trzeba mu przyznać, bo chociaż jesteśmy przeciwnikami politycznymi to w takich sprawach współpracujemy. Powiedział, że sytuacja tej dzielnicy nie musi być miarodajna dla całego Miasta to trzeba powiedzieć, że za rządów pani Prezydent Aleksandry

Dulkiewicz dobrze się tutaj dzieje. Skłamałby mówiąc, że wszystko mają, bo brakuje domu pobytu dziennego dla seniorów. Takiego miejsca, w którym seniorzy mogą zjeść posiłek, zorganizować wykłady, warsztaty, spotkanie. W Gdańsku takich placówek jest sześć, ale mieszczą się one wszystkie w niżej położonych dzielnicach, a na Morenie przybywa seniorów i mają oni swoje potrzeby. O potrzebie utworzenia domu pobytu dziennego mówi od dawna, ma wsparcie Spółdzielni Mieszkaniowej Morena, która zapewni lokal. Jest potencjalny operator, czyli Caritas Archidiecezji Gdańskiej. Brakuje tylko wsparcia z funduszu zarządzanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku. Nasi seniorzy są świadomi tej potrzeby i w tych staraniach mnie popierają, popierają też panią Prezydent. Ponowił prośbę o utworzenie domu pobytu dziennego dla seniorów w dzielnicy Piecki Migowo.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Zapraszam Panią Natalię Grzymała a przygotowuje się pan Piotr Kuropatwiński.

NATALIA GRZYMAŁA – mieszkanka Gdańska

Powiedziała, że w zeszłym tygodniu Miasto Gdańsk, w związku z promocją swojej nowej książki odwiedził Michał Książek, nominowany do najważniejszej nagrody literackiej w kraju, Nike, który o tym co dzieje się na Bastionie Żubr powiedział, że to lokalna katastrofa ekologiczna. Jestem tutaj po to, żeby opowiedzieć Państwu o tym co się dzieje na Opływie w związku z rewitalizacją. Cofnijmy się do kwietnia 2021r. , kiedy to mieszkańcy Dolnego Miasta zaniepokojeni inwestycjami toczącymi się na Opływie – wtedy chodziło dokładnie o rewitalizację wału na Olszynie. Oczywiście inwestycja ta była bardzo potrzebna, ale została poprowadzona niezgodnie z prawem środowiskowym, nie było zezwoleń na niszczenie siedlisk. W maju 2021r. to samo powtórzyło się przy budowie przystani kajakowej na Kamiennej Grodzy. W związku z tą inwestycją wykarczowano paręnaście metrów trzcin razem z gniazdami łysek. W tym miejscu dwa lata temu, jak przemawiałam w zupełnie innej sprawie, ówczesny wiceprezydent pan Alan Aleksandrowicz przeproszał mieszkańców za to, że nie było derogacji. Powtórzył to na jednym ze spotkań w sprawie ppp na Dolnym Mieście. My jako mieszkańcy widząc co się dzieje składamy wniosek do Wydziału Środowiska o to, żeby z Opływu Motławy zrobić obszar przyrodniczo-krajobrazowy. Mamy dokumentację, nasz fotograf ornitolog udokumentował ponad dziewięćdziesiąt różnych gatunków ptaków na Opływie Motławy. Na Bastionie św.

Gertrudy znajduje się największe zimowisko nietoperzy w mieście. Jest bardzo dużo siedlisk mniejszych zwierząt, bobrów, są trzmielowce, są dzikie zapylacze. Wniosek ten zostaje złożony do Wydziału Środowiska w kwietniu i jest bardzo pozytywnie przyjęty. Ówczesny kierownik ds. różnorodności mówi, że jak się uda to jeszcze we wrześniu będzie procedowany. Mija rok, dwa. Zaczyna się rewitalizacja, listopad, grudzień, styczeń. Patrzymy na wycinkę drzew, siedzimy cicho. Rewitalizacja jest potrzebna i każdy o tym wie. Po spotkaniach z Biurem Rozwoju Gdańska jesteśmy przekonywani, że to nie będzie inwestycja, która będzie mocno ingerować. Cały czas otrzymuję informacje od zaniepokojonych mieszkańców, próbuję ich uspokajać. Wszystko zaczyna się pod koniec stycznia, kiedy to nieopatrznie wyjęto dwunastoletni wiatrołom w miejscu, który stanowił bardzo ważne miejsce dla mieszkańców Dolnego Miasta. Wiatrołom ten nadawał walorów przyrodniczych, był też ważnym żerowiskiem dla żyjących na Opływie ptaków. Parę dni wcześniej otrzymaliśmy zapewnienie z GRMG, że wiatrołom zostaje, ale robotnicy zapędzili się. W sumie ich trochę rozumiem, bo realizację wykonuje firma MTM, która specjalizuje się w robieniu ciągów drogowych. DRMG zaprasza nas na spotkanie i co się tam dowiadujemy. Pan projektant rewitalizacji mówi, że wiatrołom stanowił śmiertelne niebezpieczeństwo dla mieszkańców. Panie z DRMG mówią, że wiatrołom tak naprawdę został - pocięty, ale jest. Kierownik budowy, jako jedyny przyznaje, że pracownicy się zapędzili, i przeprosił. Na tym samym spotkaniu pytamy o decyzje środowiskowe i okazuje się, że takowych nie ma. Mówimy o drugim największym parku w Gdańsku, o terenie, który jest wpisany do OSTAB - Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie, nie ma żadnych decyzji środowiskowych. Pan projektant pod koniec 2021 roku dopytywał się w Wydziale Środowiska, czy tam znajduje się coś wartościowego przyrodniczo. Co usłyszał? Tam nie ma nic oprócz kretów. Na naszą wątpliwość, czemu roboty na Bastionie św. Gertrudy zaczynają się na początku kwietnia, skoro mamy tam udokumentowane u podnóża gniazda ptaków, pani odpowiedzialna za zieleni w Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska odpowiada: ale o czym my mówimy, na Bastionie nie ma drzew, tam nie ma ptaków. Panie urzędniczki pytają nas, czy w ramach kompensacji wystarczą nam domki dla ptaków i budki dla owadów. Tak skończyło się to spotkanie. Potem było jeszcze spotkanie z mieszkańcami w lutym na Dolnym Mieście. Cała wina za zaistniałą sytuację jest zwalona na konserwatora, który pewnie też swoje dołożył. Przypominam, że za inwestycję odpowiada Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska. W lutym zamawiamy ekspertyzę dendrologiczną za własne pieniądze, która wykazuje bardzo duże nieprawidłowości. System korzeniowy niektórych drzew będzie na tyle niestabilny, że za parę lat drzewa te będą do wycinki. Ekspertyzę

wręczyłam pani prezydent na spotkaniu Zieleń i Woda, panu prezydentowi też. Dygresja do pana prezydenta, bo pierwsze zdanie po wręczeniu tej ekspertyzy było: pani przystaje z nieodpowiednimi osobami, gdzie pani była w 2020r. jak broniłem drzew u konserwatora. Drogi panie Prezydencie, jestem aktywistką, poświęcam tutaj swój wolny czas, poświęcę go dzisiaj wieczorem na spotkaniu, poświęcę go w sobotę na konsultacje, które i tak nie są respektowane w takich inwestycjach jak rewitalizacja. W marcu zaczyna się okres lęgowy mniejszych zwierząt. Dochodzą traszki, które są jakby zablokowane w betonowych krawężnika, które powstały u podnóża nowej ścieżki. DRMG budzi się i mówi, że droga jest potrzebna i wtedy składamy wniosek do RDOŚ o decyzje derogacyjne. W tym momencie włączamy się do sprawy i piszemy odwołanie, które będzie rozpatrzone do końca lipca. Jesteśmy grupą (?) i od początku staramy się pokazywać walory przyrodnicze wyjątkowego miejsca. Czasami mamy wrażenie, że odwalamy robotę za miasto. Wiem, że będziecie się Państwo ustosunkowywać do mojej wypowiedzi, więc mam parę pytań. Pan prezydent ds. zrównoważonego rozwoju bardzo lubi mówić, że miasto to kompromis, a kompromis to wypracowanie wspólnego stanowiska. Moje pytanie – kto w tej inwestycji bronił przyrody? Czy jest to pan, który broni przyrody? Znowu mała dygresja – złożyliśmy skargę do marszałka, do Unii Europejskiej, do RDOŚ pisma lecą cały czas. Jedną z odpowiedzi, jaką uzyskaliśmy od marszałka podpisaną przez pana Grzelaka jest taka: w ramach inwestycji realizowane są ścieżki z pytek betonowych z ... istniejących dzięki czemu zachowana zostanie istniejąca powierzchnia biologicznie czynna. To jest odpowiedź naszego prezydenta ds. zrównoważonego rozwoju. Tam są nowe wyspy zrobione z polbruku, tam jest nowa ścieżka poprowadzona wzdłuż trzcin, która miała być ścieżką z nawierzchnią mineralną. Wiecie Państwo jak wyglądało jej realizowanie? Cały teren między trzcinami a wałem został rozkopany przez koparki. Przypomnę, że tam bytują małe zwierzęta, owady, trzmiele. To jest wszystko ekosystem. Potem robi się ścieżkę nasypując betonowo-piaskową podsypkę, zamyka się to w krawężnikach, na to agrowłóknina i mamy powierzchnię biologicznie czynną. Druga nieprawidłowość to to, że wiatrołom został, trzecia to zapewnienie, że MTM zatrudnia nadzór przyrodniczy od dnia 2 listopada, a roboty prowadzone są poza okresem lęgowym ptaków. Od marca próbujemy wyciągnąć umowę o nadzór przyrodniczy, żeby zobaczyć zakres prac. Kto w tej inwestycji broni przyrody i kto w mieście broni przyrody? Czemu łamane jest prawo środowiskowe? Inwestor nie ma decyzji derogacyjnych, które zezwalają na niszczenie siedlisk gatunków chronionych, a wykazałam, że takie są. Kiedy zobaczymy umowy o nadzór? Kiedy powstanie wspólna koncepcja parku Opływu Motławy z uwzględnieniem walorów

przyrodniczych. Powtarzam – my nie jesteśmy przeciwko rewitalizacji. To jest unikat w kontekście historycznym, przyrodniczym na skalę kraju jak i Europy. Ale tutaj trzeba znaleźć jakiś kompromis, a przyroda w tym kompromisie nie jest wogóle reprezentowana. Reasumując: antropopresja wywołana realizacją tego projektu przyczyni się do nieodwracalnych zmian środowiskowych. Jak np. nowe lampy na Bastion św. Gertrudy wpłyną na największe w Trójmieście zimowisko nietoperzy, a to w ogóle nie było konsultowane z przyrodnikami. Jak nowa ścieżka biegnąca wzdłuż trzcin, mająca być z nawierzchnią mineralną a nie jest, wpłynie na przyszłe lęgi ptaków. Ostatnia kwestia. Ja jako aktywistka mam wrażenie, że uważacie, że jesteśmy jakimiś eko świrami. Przez trzy miesiące siedzieliśmy cicho, potem chcieliśmy dojść do jakiegoś porozumienia, ale było to cały czas zbywane, więc idziemy swoją drogą. Piszemy pisma, które miały się wolno i bardzo chcielibyśmy, żeby ktoś poniósł konsekwencje wobec tego, że ta rewitalizacja nie odbywa się zgodnie z prawem. W naszej grupie są osoby różnego przekroju społecznego. Mamy lekarzkę, prawniczkę, inżyniera, inżynierkę, artystów. Prawie wszyscy z nas głosowali na pana Adamowicza i na Panią i Pani traci te głosy. Tak naprawdę nie traci Pani tylko naszych głosów, Pani tych głosów traci jeszcze więcej. Jeśli nie jesteście sprawami przyrody miasta zainteresowani, to może chociaż to Was przekona.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję. Kolejny głos pan Piotr Kuropatwiński, a przygotowuje się pan Sebastian Piasecki. Dodała, że do konkluzji po wystąpieniach będą odniesienia ze strony prezydent i radnych.

PIOTR KUROPATWIŃSKI – mieszkaniec Gdańska

Korzystając z możliwości uczestnictwa w debacie na temat treści Raportu o stanie Miasta Gdańska powiedział, że pozwoli sobie na początku wyjaśnić przesłanki podjęcia tego wyzwania, następnie wyrazi kilka podziękowań, a na zakończenie kilka wniosków i rekomendacji, które formułował już niejednokrotnie uczestnicząc w debatach na temat strategii Gdańska 2023 plus, czy Studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta. Występuje tutaj dzisiaj, ponieważ czuje się lokalnym patriotą. Mieszka w Gdańsku od urodzenia, nigdy nie mieszkał poza nim dłużej przez cztery miesiące, chociaż jako żeglarz, pracownik handlu zagranicznego, nauczyciel akademicki, wiceprezydent europejskiej federacji cyklistów odwiedził kilkadziesiąt krajów świata pięciu kontynentów, wiele z nich kilkakrotnie, poczynając zwykle od ich stolic lub największych aglomeracji.

Powiedział, że jego kompetencją wyróżniającą jest także to, że miał okazję uczestniczyć w siedemnastu światowych konferencjach planowania rowerowego velocity. Na jednym z nich zaprosił do Gdańska, na I kongres Mobilności Aktywnej prof. Jana Gela z Kopenhagi. W roku 2009 w Brukseli miał okazję wysłuchać jego wystąpienia, którym chciałby się tu i teraz podzielić. Jan Gel przyznał, że gdy w roku 2008 obchodził z żoną czterdziestolecie swojego małżeństwa, zapraszając ją do restauracji i odbywając dwudziestokilometrową przejażdżkę rowerową, pomyślał, że od czterdziestu lat budzi się codziennie rano i stwierdza, że jakość życia w jego mieście ulega regularnej, corocznej poprawie. Jednocześnie prawie wszyscy mieszkańcy miast świata budzą się codziennie rano i bez względu na skalę wydatków na rozbudowę infrastruktury ulicznej, drogowej i parkingowej w ich miastach, jakość życia w nich ulega regularnemu pogorszeniu. Co takiego wyróżniało Kopenhagę, dzięki działalności takich wizjonerów urbanistyki jak Jan Gel. W roku 1968 z jego inspiracji rozpoczął się stopniowy, konsekwentnie wdrażany proces uwalniania kolejnych ulic i placów w centrum tego miasta od jeżdżących i parkujących samochodów. Chętni mogą obejrzeć ten proces na prezentacji dostępnej w internecie, albo też na wielu filmach, które są tam dostępne. Na tym samym I Kongresie Mobilności Aktywnej w Gdańsku Manfred Noj, prezydent europejskiej federacji cyklistów sparafrazował w swoim wystąpieniu słowa Johna Kennedego mówiąc: nie pytajcie, co miasto może zrobić dla cyklistów, pytajcie się raczej co cykliści mogą zrobić dla miasta. Moja odpowiedź na to retoryczne pytanie jest bardzo prosta. Głównym zadaniem promotorów mobilności aktywnej i zrównoważonego rozwoju systemu transportu i mobilności, w tym oczywiście jazdy rowerem, jest poszerzenie wyobraźni mieszkańców, ale również i decydentów. Swoje wystąpienie przygotowywał mając to stwierdzenie na myśli. W ciągu pięciu minut nie ma możliwości odniesienia się do takich czy innych zapisów Raportu, dlatego resztę wystąpienia, zgodnie z zapowiedzią, poświęci wyłącznie podziękowaniom i sformułowaniu pewnych rekomendacji. Dziękuję Zarządowi i Radzie Miasta Gdańska za wiele działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i komfortu poruszania się pieszych i rowerzystów w naszym mieście, za działania, o których niekiedy nie ma w Raporcie ani słowa. Konkretnie – dziękuję za rezygnację z realizacji kontraktu na budowę czterech parkingów kubaturowych planowanych w pobliżu historycznego centrum. Wszak wiadomo, że szczodre oferowanie miejsc do parkowania w pobliżu centrum miasta zwiększa korki na dojazdach do niego. Dziękuję za odwagę w realizacji naziemnego przejścia dla pieszych i przejazdu rowerowego w pobliżu Bramy Wyżynnej, mimo licznych przejawów sprzeciwu, wobec tego projektu, wyrażanych w tzw. mediach społecznościowych. Szkoda

jedynie, że nie podjęto próby policzenia liczby osób korzystających obecnie z tego przejścia i przejazdu, i przedstawienie tego masmediach. Radom dzielnic, dziękuję za podjęcie szeroko zakrojonych programów uspokajania ruchu. Obecnie, jak wiemy z zapisów Raportu, na ponad 66% sieci ulic w naszym mieście obowiązuje limit 30 km/h, co znakomicie redukuje hałas i podnosi bezpieczeństwo wszystkich mieszkańców. Te i inne działania doprowadziły do tego, że najbardziej miarodajna opinia, opinia mieszkańców wyrażona w ramach szeroko zakrojonych, przeprowadzonych w skali całego kraju badaniach klimatu rowerowego, Gdańsk po raz drugi osiągnął najwyższą ocenę jakości warunków korzystania z tego środka transportu, wśród polskich miast liczących ponad dwieście tysięcy mieszkańców. Uczestnictwo w siedemnastu międzynarodowych kongresach velocity, na których poznawałem najlepsze praktyki kilkuset miast świata, zmieniających swoją politykę przestrzenną i transportową, pozwala mi jednak sądzić, że zwycięstwo w polskiej lidze nie wystarcza do zaspokajania rosnących aspiracji mieszkańców naszego miasta. Dlatego na zakończenie przedstawię kilka rekomendacji. Kiedyś, w tytule jednego z artykułów opublikowanych w lokalnej prasie wyczytałem sformułowanie: nie będziemy bezmyślnie naśladować Kopenhagi. Pomyślałem sobie wtedy – racja, na pewno nie należy bezmyślnie naśladować rozwiązań stosowanych w jakimkolwiek mieście. Jeśli jednak możemy szukać inspiracji gdzie indziej, dlaczego nie mielibyśmy naśladować Kopenhagi, przecież jest to miasto zajmujące od lat bardzo wysokie miejsce w rankingach jakości życia. Dlatego pozwolę sobie sformułować następujące rekomendacje do realizacji w ciągu najbliższych dwóch lat zbliżających nas do międzynarodowego kongresu velocity, mającego odbyć się w Gdańsku w roku 2025. Tworząc kolejne edycje Raportu, wykorzystajmy tę okazję do przedstawienia jego zapisów dotyczących bieżącego roku w postaci szeregu elementów infografiki, informujących mieszkańców również o zmianach, które zachodziły w ostatnich latach i perspektywach na przyszłość. Pokażmy nie tylko zmiany w infrastrukturze, ale również zmiany w nastawieniach ludzi, zmiany w wyobraźni a także zmiany wizji rozwoju instytucjonalnych form dialogu. Na dzisiejszą debatę przyszedłem zaopatrzonej w dwie publikacje. Jedną z nich jest wydana niedawno nakładem krytyki politycznej praca Marty Żakowskiej pt. Autoholizm – jak odstawić auto w polskim mieście. Druga z nich, dostępna w internecie a także w bibliotekach Politechniki Gdańskiej i mojej macierzystej uczelni Uniwersytetu Gdańskiego, to publikacja Dyrekcji Generalnej Unii Europejskiej ds. Ochrony Środowiska sprzed ponad dwudziestu lat: Miasta rowerowi miastami przyszłości. Myślę, że refleksja nad treścią obu tych publikacji przyczyni się do znacznego podniesienia jakości, nie tylko debaty publicznej na temat systemu

mobilności transportu, ale także jakości życia w naszym pięknym mieście w najbliższych latach.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Kolejny głos pan Sebastian Piasecki, a przygotowuje się pani Barbara Łopuchow.

SEBASTIAN PIASECKI – mieszkaniec Gdańska

Powiedział, że w krótkim wystąpieniu chciałby powiedzieć o gdańskim budżecie obywatelskim. W 2021 roku złożyłem projekt zakładający postawienie w każdej dzielnicy pojemników służących do zbiórki nakrętek. Pieniądze z ich sprzedaży miały być przekazane na cele charytatywne. Projekt został zaakceptowany i w głosowaniu uzyskał poparcie ponad 3,5 tysiąca Gdańszczan. Może to wydawać się zaskakujące, lecz w ostatnim dniu weryfikacji ten projekt został odrzucony, aby jednak kilka dni później zostać ponownie przywrócony do głosowania. Projekt wygrał a na jego realizację miasto miało rok czasu. Dzisiaj mija już pół roku, od kiedy projekt powinien być wdrożony w życie, został zrealizowany a wciąż tak naprawdę nie wiem, co się w jego sprawie dzieje, ponieważ nikt nie odezwał się do mnie w sprawie konsultacji. Pytania o jego realizację przesyłałem do Urzędu Miasta w 2022 r. w styczniu, marcu, kwietniu, czerwcu – i wówczas zostałem poinformowany o tym, iż projekt w takim zakresie nie może zostać zrealizowany i Wydział Gospodarki Komunalnej proponuje, aby w miejsce pojemników zakupić zgniatarki do butelek dla wszystkich dzielnic Gdańska. Na dalsze pytania, które kierowałem we wrześniu i październiku nie otrzymywałem odpowiedzi. Dopiero w listopadzie 2022r. dostałem informację, że jednak projekt będzie realizowany w pierwotnym kształcie pod szyldem Czyste Miasto Gdańsk, co ucieszyło mnie jako wnioskodawcę. W lutym 2023r., czyli dwa miesiące po terminie realizacji, otrzymałem informację, iż pojemniki pojawią się wiosną. Niestety, od tamtej pory do dzisiaj nie mam żadnej wieści na temat projektu, mimo przesyłanych co miesiąc wiadomości do Wydziału Gospodarki Komunalnej. Gdyby nie opieszałość Miasta w realizacji tego projektu, to dzięki niemu na cele charytatywne mogłoby już trafić do dzisiaj od kilku do kilkunastu tysięcy złotych. Jeśli nie mogą sobie Państwo poradzić z realizacją tak prostego projektu, to proszę wydłużyć czas realizacji zadań do trzech, czterech, pięciu lat. Postanowiłem skorzystać z wcześniejszej propozycji Miasta i zgłosiłem do kolejnej edycji budżetu obywatelskiego zgniatarki do butelek dla każdej dzielnicy. Mimo, że to miasto proponowało takie rozwiązanie to zgłoszony projekt ze

zgniatarkami został odrzucony. Między innymi dlatego, że istnieje obawa, iż korzystanie ze zgniatarek zwiększy udział śladu węglowego a nie zmniejszy objętości odpadów. Jeszcze jedno zdanie na temat odrzucania przez Miasto nie tyle innowacyjnych projektów, co zawierających nowoczesne rozwiązania, stosowane nie tylko w największych aglomeracjach w Europie, ale także w Polsce. Np. zgłoszony przeze mnie projekt inteligentnych przejść dla pieszych w Gdańsku lub urządzeń do monitorowania jakości powietrza w mieście. W przyszłym tygodniu wezmę udział w posiedzeniu zespołu konsultacyjnego, który będzie dyskutował nad kolejnym odrzuconym projektem mojego autorstwa, drzewem solarnym. Uważam, że władze Miasta Gdańska powinny być bardziej otwarte na sugestie mieszkańców, co do nowoczesnych miejskich rozwiązań i dopuszczać więcej projektów do głosowania. Podsumowując - apeluję, aby kontakt pomiędzy urzędnikami a mieszkańcami Gdańska, angażującymi się w budżet obywatelski był zdecydowanie łatwiejszy, a sam budżet obywatelski bardziej transparentny i dostępny dla Gdańszczan.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Kolejny głos pani Barbara Łopuchow, a przygotowuje się pan Hani Hraish.

BARBARA ŁOPUCHOW – mieszkanka Gdańska

Powiedziała, że jest studentką Uniwersytetu Gdańskiego, kończy właśnie trzeci rok prawa i bardzo dziękuje za możliwość zabrania głosu w dzisiejszej debacie. Powiedziała, że skupi się na jednej konkretnej sprawie, zdrowiu psychicznym młodych gdańszczan i gdańszczanek. Wczoraj brała udział w konferencji prasowej, gdzie razem z radnymi Wszystko dla Gdańska apelowali do Miejskiego Konserwatora Zabytków o jak najszybsze umożliwienie rozpoczęcia prac nad adaptacją budynku przy ulicy Srebrniki pod środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży. Dlaczego to jest temat tak istotny w dzisiejszej debacie publicznej? Najnowsze badania i raporty są bardzo alarmujące. Odniesie się do raportu Fundacji Anaweza z kwietnia 2023r., który był szeroko omawiany w mediach społecznościowych oraz przez polskie gazety. Wśród najczęstszych problemów młodzieży, które opisano w raporcie wymieniono brak motywacji do działania, o którym w badaniu powiedziała ponad połowa badanych. Niemal co trzeci uczeń 28%, nie ma chęci do życia. 37% młodych ma poczucie osamotnienia, 32% nie akceptuje tego kim jest i jak wygląda, 30% badanych zgłasza kłopoty w nauce, a 37% ma problemy ze snem. Co trzeci uczeń ma podejrzenie depresji, a

jeden ma pięciu uczniów nie chce żyć. Badacze pytali też o kwestie samobójstwa. Co czwarta młoda osoba przyznała, że mówiła o samobójstwie. O podjęciu próby samobójczej myślało jeszcze więcej uczniów, bo aż 39%. Prawie co piąty uczeń planował samobójstwo, a niemal co dziesiąty badany zadeklarował, że podjął próbę samobójczą. Mimo tego prawie 70 % badanych nigdy nie korzystało ze wsparcia psychologa. Tego typu raportów jest więcej i wszystkie są podobnie niepokojące. Jako studentka i młoda Gdańszczanka na co dzień ma styczność z młodzieżą, która potrzebuje realnej pomocy psychologicznej bądź psychiatrycznej. Wyjaśniła, że nie jest w tej dziedzinie specjalistką, więc nie wypowie się językiem badawczym, może jednak opowiedzieć historię studentki, młodej dziewczyny, która podczas pandemii zachorowała na depresję. Nie miała siły się uczyć, pracować czy nawet wstać z łóżka. Dzięki pomocy rodziny trafiła do odpowiedniego lekarza. Nie każdy jednak ma tyle szczęścia, bo pomoc psychiatryczna wciąż jest w Polsce szeroko stygmatyzowana. W tej chwili godzina rozmowy z terapeutą może kosztować ok. 200 zł. Terapia trwa miesiącami i mało kogo stać na tak duży wydatek. Możecie sobie Państwo sobie tylko wyobrazić, jak ciężko jest ludziom, którzy nie mają komu się zwierzyć, których nikt nie potrafi wysłuchać, młodych, którzy każdego dnia zmagają się z ogromnym stresem, oczekiwaniami otoczenia i własnymi ambicjami. Czasami nas to po prostu przerasta. Dlatego otwarcie w Gdańsku miejsca, gdzie będzie można porozmawiać o swoich problemach, uzyskać specjalistyczną pomoc psychologiczną za darmo, jest priorytetem. I to priorytetem niezależnym od wyznawanych poglądów politycznych. Wyraziła zadowolenie, że pani Prezydent dostrzega ten problem i plan stworzenia wspomnianego centrum jest już przygotowany i czeka na podpis konserwatora zabytków, który w najbliższych dniach się pojawi. Dodała, że każdy życzy swoim dzieciom i wnukom tylko tego co najlepsze, a zdrowie psychiczne jest właśnie fundamentem szczęśliwego życia.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękujemy bardzo. Poproszę o zabranie głosu pana Haniego Hraisha, a przygotowuje się pan Jakub Hamanowicz.

HANI HRAISH – mieszkaniec Gdańska

Powiedział, że wielkim zaszczytem jest tutaj występować publicznie, jako Gdańszczaninowi mieszkającemu w Gdańsku ponad czterdzieści lat. Jest muzułmaninem pochodzenia palestyńskiego czy arabskiego. Prawie dwadzieścia lat temu na jednej z uroczystości związanej z powstaniem Solidarności przy Trzech

Krzyżach, jeden z zaproszonych gości, tak samo jak ja, z Krakowa, biskup pytał mnie ile Was tu jest w Gdańsku. Powiedziałem, że jest nas około trzystu osób. A tyle o Was się mówi i myślałem, że jest was kilkanaście tysięcy osób. Powiedziałem, niech arcybiskup się nie dziwi, po prostu nas tutaj się promuje. Nas się angażuje we wszystko, co dzieje się w tym mieście, ze strony gospodarzy Miasta Gdańsk, ale także ze strony instytucji kościelnych. Dlatego nas widać. Parę lat później brałem udział w Konferencji na Uniwersytecie im. Kardynała Wyszyńskiego, w debacie na temat Europa 2050. Nie było wtedy żadnych problemów na Bliskim Wschodzie i w Syrii i wtedy stwierdzili, że w Europie będzie coraz więcej muzułmanów. Nie mówili o ucieczkach, po prostu Europa potrzebuje tych ludzi i trzeba coś wymyśleć, żeby się zintegrowali, aby nie było w przyszłości z tym żadnych problemów. Te czasy już się zaczynają. Strategia Miasta Gdańska 2030 mówi jak Gdańsk ma się rozwijać, ale z tego co widzę Miasto Gdańsk myśli też o innych. O innych mniejszościach, o przybyszach, o uchodźcach, o imigrantach. Każdy z nas składa się z materii i z duszy. Ci ludzie tutaj pracują, zarabiają, mieszkają, dzieci ich chodzą do szkoły, żłobków, uczestniczą w naszym życiu, ale pamiętamy o ich potrzebach związanych z tożsamością, z religią, a kulturą, z językiem. Rok 2030 już niedługo. W Gdańsku obecnie jest około 4-5 tysięcy muzułmanów, a w województwie pomorskim około 10 tysięcy. Bardzo bym prosił wszystkich radnych, żeby się nad tym zastanawiali. Ci ludzie będą brać udział w rozwoju miasta, coś z siebie będą dawać, ale co my tym ludziom możemy zapewnić. Parę dni temu brałem udział w święcie dnia uchodźca. Parę lat temu w życiu nie pomyślałbym, że na placu przy stoczni będzie tyle dzieci, kobiet i większość z nich nie jest stąd. Było widać akcent ukraiński. Chwała Bogu, chwała Polsce, chwała Gdańskowi za to, że przyjęliśmy tych ludzi, że im pomagamy. Jest to dobro a Gdańsk lubi się dzielić dobrem. Śp. Paweł Adamowicz zostawił nam wielkie dziedzictwo, które nadal jest kontynuowane przez panią Prezydent i Radę Miasta. Cieszę się, że taka atmosfera jest na tej sali, myślałem, że będzie gorzej: to PiS, to Platforma, Wszystko dla Gdańska, ale jednak czuje się tą przynależność do naszego Miasta Gdańska. Zróbmy wszystko, żeby było dobrze dla naszego Miasta, dla nas, dla naszych dzieci, dla naszych potomków. A wszystko, co może być złe dla naszego miasta, to wszelkimi siłami wstrzymajmy to, nie możemy być obojętni wobec zła, które może dotyczyć naszego Miasta. Cieszę się i jestem zaszczycony, że mogę z wami porozmawiać. Od czterdziestu lat mieszkam w Polsce, razem możemy zrobić dużo dobrego. Bardzo dziękuję za uwagę, niech Bóg pobłogosławi nasze Miasto Gdańsk, niech Bóg Was wszystkich pobłogosławi.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Poproszę o zabranie głosu pana Jakub Hamanowicza, przygotowuje się pan Łukasz Samborski.

JAKUB HAMANOWICZ - mieszkaniec Gdańska

Powiedział, że jest radnym Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska, przewodniczy młodzieżowemu sejmikowi województwa pomorskiego, działa od trzynastego roku życia społecznie, aktualnie ma lat dziewiętnaście i jest tegorocznym maturzystą. Na sesji Rady Miasta Gdańska, gdzie omawiamy Raport o stanie Miasta, przemawiam trzeci raz w swoim życiu i za każdym razem nachodzą mnie nowe refleksje i nawet wątpliwości. Zacznę od pozytywów. Przede wszystkim równe traktowanie. Temat mi niezwykle bliski, jestem członkiem Gdańskiej Rady ds. Równego Traktowania. W Gdańsku model na rzecz równego traktowania jest aktywnie realizowany. Kontynuujemy działalność Gdańskiego Centrum Równego Traktowania, mieliśmy ostatnio pierwszą edycję gdańskiego funduszu równości, gdański fundusz senioralny, ale są również tematy, które często, niestety, bulwersują opinię publiczną i czasem trzeba się pochylić nad tym głosem, z którym akurat się nie zgadzam, ale trzeba wyjaśniać pewne kwestie. Przejście naziemne przy Bramie Wyżynnej wcześniej już wspomniane, teraz ma powstać przejście przy Dworcu Głównym. Dla mnie inicjatywa fantastyczna. Poruszam się po Gdańsku głównie pieszo bądź komunikacją miejską i widzę jak dużo seniorów po otwarciu tego przejścia bardzo sobie to chwali. Bardzo dużo ludzi korzysta z tych przejść, również z niego rowerzyści. Dla niektórych tematy te mogą wydawać się absurdalne, bo po co budować przejście naziemne skoro mamy tam tunel. Zapominamy o tym, że kiedyś też będziemy seniorami, możemy mieć problem z poruszaniem się, nie chcemy zniknąć pod ziemią. Chcemy być widoczni, chcemy być częścią miasta. Dla mnie te tematy są niezwykle ważne i to czego mi ostatnio brakuje, to poczucie empatii. Zatraciliśmy je i zjawisko to coraz bardziej postępuje, nie tylko w kraju, ale także w naszym mieście. Brakuje rozmowy o tym, co nie dotyczy tylko nas, dotyczy innych. Strasznie się tego boję, bo brakuje mi głosu dialogu. Dialogu, o którym dzisiaj było dużo wspomniane. Bardzo ciekawą inicjatywą, w której ostatnio miałem przyjemność brać udział była inicjatywa, którą przeprowadził siedzący na Paweł Zarzycki, radny dzielnicy, wziąłem udział w debacie z chłopakiem z Młodzieży Wszechpolskiej. Nie wyobrażałem sobie nigdy, że usiądę z kimś takim do rozmowy, chodzi mi o ugrupowanie, z którym się totalnie nie zgadzam. Ale jednak usiadłem. Siedząc na tej sali, słuchając przed chwilą wystąpienia pani mówiącej o zieleni, które

bardzo mnie zainteresowało, był to dla mnie niezwykle głos. Głos, który krytykuje Miasto, z którym częściowo się zgadzam, jako osoba będąca w Stowarzyszeniu Wszystko dla Gdańska. Myślę, że to co najcenniejsze, to pamiętanie o głosach krytyki, nie zamykać się na nie i nie ignorować ich. Są to głosy niezwykle ważne, kiedy jesteśmy w stanie ich wysłuchać, wtedy miasto się rozwija, a kiedy przestaniemy ich słuchać, to miasto zaczyna tracić swoją największą wartość, różnorodność. Usłyszałem z tyłu sali fantastyczną wzmiankę o tym, że bardzo często rozmawiamy w Gdańsku o tym, co nas łączy. Bardzo często o tym co nas łączy, jakie mamy wspólne cechy, ale może warto pokierować tę dyskusję w innym kierunku i zacząć rozmawiać o tym, co nas dzieli. Musimy pamiętać o jednej rzeczy, nie wszystko będzie nas w Gdańsku łączyć, nie wszyscy będziemy mieli te same poglądy. Nie zawsze będziemy się zgadzać, nie zawsze pójdziemy na kompromis, ale kiedy zaakceptujemy różnice pomiędzy nami, zaakceptujemy dialog i dyskusję, czasem brak kompromisu, to wtedy faktycznie zaczniemy tworzyć jedną tkankę w mieście. Dopóki nie ruszymy tego tematu w debacie publicznej to będziemy strasznie mocno się ścierać. Przykro mi, że osoba przemawiająca przede mną powiedziała o tracących głosach, że ich głosy będą oddane na kogoś innego. Świadoma decyzja, która jest bardzo zrozumiała, ale widząc, że pomysły moje też nie zawsze przechodziły, zrozumiałem, że nie zawsze wszystko da się od razu załatwić. Na tym to polega, że Miasto nieraz pomimo trudnych decyzji musi się rozwijać, musi podejmować kontrowersyjne decyzje. Dla mnie największym plusem jest to, że Gdańsk faktycznie idzie w kierunku równego traktowania, chociaż jeszcze jest mu daleko do tego Gdańska, miasta równości, które to hasło uwielbiam. Jest mu jeszcze daleko w tematach do bycia solidarnym, to mimo wszystko faktycznie dąży w tym kierunku i dla mnie niezwykle ważne jest to, że miasto tego się nie wstydzi, miasto o tym rozmawia i miasto się zmienia. A najważniejsze to, że głosy krytyczne na tej sesji też się pojawiają, te głosy zmieniają miasto, tworzą miasto i motywują nas wszystkich do działania. Dziękuję władzom Miasta i Radzie Miasta, niezależnie od tego po której stronie sali siedzimy, lewa czy prawa strona, bo te głosy są niezwykle ważne, chociaż czasem wydają się dla niektórych absurdalne, ale te dyskusje są niezwykle ważne, w momencie, kiedy reprezentują mieszkańców. To wszystko było przedstawione w Raporcie za 2022r.. To są rzeczy, które naprawdę przyjemnie jest oglądać, kiedy finalnie widać jakie zmiany zachodzą, jakie powstają inwestycje. Jest to niezwykle budujące. Przesłanie – dyskutujmy i rozmawiajmy o tym, co nas różni i dochodzimy do dialogu.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Zapraszam do mównicy pana Łukasza Samborskiego, a przygotowuje się pan Paweł Zarzycki.

ŁUKASZ SAMBORSKI - mieszkaniec Gdańska

Powiedział, że chce poruszyć trzy zagadnienia dotyczące spraw społecznych, aktywności obywatelskiej. Powiedział, że Gdańskie fundusze, o których można przeczytać w Raporcie, w formule reglatingów są z pewnością programem, który ma kolosalny wpływ na rozwój gdańskiego trzeciego sektora i wzmocnienia inicjatyw oddolnych. W roku 2022 funkcjonowały różne tematyczne fundusze, dzięki którym przekazano łącznie kilkaset tysięcy złotych na realizację oddolnych inicjatyw społecznych. To i dużo, i mało, biorąc pod uwagę potencjał jaki reprezentują. Są one ważne dla grup nieformalnych mieszkańców i mieszkank, dla tych, którzy chcą zacząć działać społecznie. Bardzo często taka inicjatywa, jak np. ogród społeczny, ławeczka sąsiedzka czy turniej sportowy przekształcają się w cykliczne wydarzenia. Z tych grup nieformalnych z kolei wyrastają nowe organizacje pozarządowe, które dzięki tym gdańskim funduszom mogą rozwijać swoją działalność, realizować nowe aktywności bądź też prowadzić np. pilotaż nowej inicjatywy. Wiem zatem, że model funkcjonowania tych funduszy jest dobry, ale czas zweryfikować, czy nie mógł być jeszcze lepszy. Nasza codzienność podrożała, a więc także realizacja projektów małych i dużych. Warto zastanowić się nad znaczącym zwiększeniem alokacji na poszczególne fundusze, bo ten system okazał się i efektywny, i przyjazny dla społeczeństwa obywatelskiego. Wobec nowych wyzwań, które nie dotyczą tylko Gdańska, ale właściwie całej Europy i świata, kryzysu klimatycznego, to z tego miejsca chciałbym również postulować o powołanie nowego funduszu, funduszu na rzecz zmian klimatycznych. Dałby on organizacjom pozarządowym i proekologicznym grupom możliwość zaproponowania działań innowacyjnych, edukacyjnych, między innymi wprowadzających zmiany w zachowaniach ludzi, związanych z otaczającym nas środowiskiem naturalnym.

Druga sprawa, którą chciałbym poruszyć jest kwestia stabilności trzeciego sektora i wzmocnienia potencjału aktywności organizacji pozarządowych, jako tej zorganizowanej formy społeczeństwa obywatelskiego. Miasto obywatelskie potrzebuje silnych, stabilnych i niezależnych organizacji pozarządowych. Tylko takie mogą stać się partnerem władz publicznych w realizacji zadań publicznych i codziennym działaniu na rzecz mieszkańców, ale przede wszystkim w działaniu z mieszkańcami. Sytuacja, jaką dziś zastajemy w wielu organizacjach to wegetacja i

grantoza. Życie od wniosku do wniosku, niedoszacowani, nieopłacani specjaliści, zmuszeni często do zakupu gorszych sprzętów, bo z droższymi wniosek grantowy nie dostanie dofinansowania. Usuwamy lub obcinamy stawki np. na promocję działań, bo przecież trzeci sektor obroni się swoją dobrocią. Nie stać nas na szkolenia specjalistyczne dla pracowników, którzy są wypaleni przez wielozadaniowość i brak stabilności zatrudniania. Rotacje w trzecim sektorze są już zjawiskiem powszechnym, tak jak praca na kilku etatach w różnych organizacjach, np. na 7/12 z projektu X plus np. 3/12 z projektu Y plus 1/30 z projektu Z. Więc zarządzanie organizacją pozarządową to obecnie jak zabawa w tetrisa lub meincraffa. To nie tylko gdańska bolączka, myślę, że lokalnie możemy zmienić lub ulepszyć ta sytuację. To z pewnością wątek na długą dyskusję, ale chciałbym zaapelować o pięć rzeczy na przyszłość dla organizacji pozarządowych i sektora obywatelskiego. 1) Powszechne wykorzystywanie zlecenia zadań publicznych w trybie wieloletnim. W trzyletnich czy pięcioletnim trybie zadań zleconych. 2) Zlecenie organizacjom pozarządowym większej liczby zadań publicznych, które obecnie są realizowane przez jednostki miejskie, w myśl przywołanej już tutaj przez panią Prezydent, konstytucyjnej zasady pomocniczości. 3) Utworzenie funduszu na rzecz rozwoju instytucjonalnego gdańskich organizacji pozarządowych lub uwzględnienie takiej możliwości, czyli przeznaczenia środków na rozwój instytucjonalny, w ramach realizacji innych zadań publicznych, które ta organizacja wykonuje, np. w formie 20% realizowanego zadania publicznego może być przeznaczona na rozwój organizacji a nie jedynie na realizację działań projektowych. Taki mechanizm stosuje np. Narodowy Instytut Wolności czy Fundusze Norweskie. 4) Wypracowanie wspólnie z trzecim sektorem zrozumiałych i transparentnych zasad udostępniania nieruchomości miejskich dla organizacji pozarządowych a także możliwość zarobkowania na tym mieniu w celu utrzymania tych lokali i bieżących remontów. Szczególnie ważne jest to w obecnie rosnących od roku kosztach bieżącego utrzymania. 5) Kultura. Wiele organizacji pozarządowych działa w obszarze kultury. Niestety, tak jak na poziomie krajowym często to się zdarza, tak również w Gdańsku jest obowiązkowy wkład finansowy od organizacji pozarządowej na rzecz realizacji tych zadań publicznych z obszaru kultury. Postulatem moim jest to, żeby zlikwidować obowiązkowy wkład finansowy od organizacji na rzecz realizacji zadań z obszaru kultury. Kultura, wiadomo jest niedofinansowana, więc środków zawsze tam brakuje. Wierzę, że te rzeczy są możliwe do zrealizowania. Od ponad czterdziestu lat w naszym mieście, Gdańsku, dzieją się rzeczy niezwykle, które promieniują na cały kraj. Są inspiracją dla innych. Moim marzeniem jest, jako mieszkańca, aby tak pozostało.

Ostatnie zagadnienie, które chcę poruszyć to partycypacja społeczna. W naszym mieście, podobnie jak w innych, są jednostki wykonujące bardzo dobrą pracę w kwestii włączania mieszkańców we współdecydowanie o naszym mieście, np. Wydział Rozwoju Społecznego, Biuro Architekta Miasta, Biuro ds. Rad Dzielnic i współpracy z mieszkańcami. Różnie z tym jest, ale jest dobra wola, chęci i kompetentne osoby, eksperci i praktycy partycypacji wśród organizatorów tych procesów. Procesy te mają oczywiście swoje problemy, jak np. spadająca frekwencja, poczucie fasadowości wśród uczestników oraz poczucie niskiej sprawczości. Lepsze czy gorsze, ale te procesy są i działają, szczególnie te nakierowane na lokalne społeczności, gdzie poczucie sprawczości jest największe. Jednak w pewnych obszarach i to tych niezwykle istotnych, jak ustanowienie prawa miejscowego, czyli konsultowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które ograniczone są do niezbędnego minimum wynikającego z ustawy o zagospodarowaniu i planowaniu przestrzennym. Powszechnie znaną prawdą jest, że wszyscy potrzebujemy edukacji w tym obszarze, że te procesy są trudne. Język pisania planów jest skomplikowany a konsultowanie dokumentów planistycznych w momencie, gdy są już gotowe, wywołuje wiele złych emocji. Oczekiwałem od Miasta Gdańsk otwartości, szczerości, ale i zaufania również w tych trudnych procesach partycypacyjnych. Moim postulatem jest prowadzenie konsultacji na wstępnym etapie procedur planistycznych, szerokie informowanie i edukowanie mieszkańców. Jestem przekonany, iż wielu konfliktów można by uniknąć, gdyby mieć przestrzeń do rozmów przed podjęciem decyzji.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Zapraszam do mównicy pana Pawła Zarzyckiego.

PAWEŁ ZARZYCKI - mieszkaniec Gdańska

Powiedział, że po tych, w większości pozytywnych informacjach pozwoli sobie wykorzystać swoje dosłowne pięć minut na krytykę. Cieszy się, że padł tutaj głos, że ta krytyka jest ważna i nie będzie musiał do tego przekonywać. Niestety, z uwagi na ograniczony czas wspomni tylko o dwóch istotnych dla niego rzeczach i odnieść się do budżetu obywatelskiego i do bezpieczeństwa. Jako założyciel trójmiejskiej inicjatywy kierowców odważnie przygląda się sytuacji komunikacyjnej w mieście. Usłyszeliśmy o wzrastającej liczbie pasażerów w komunikacji miejskiej i o tym, że coraz więcej osób wybiera rower. W najdelikatniejszych słowach nazwałby to mijaniem się z prawdą. Cała opinia publiczna wie, dzięki artykułowi na trójmiasto.pl,

że w rzeczywistości mieszkańcy rzadziej decydują się na rower, na dojazd komunikacją miejską. Wzrasta tylko ilość pieszych i kierowców, o których bardzo często zapominamy. Z Osowej nie da się jeździć komunikacją miejską. Staralem się prawie dziesięć lat, każdego dnia. Od kilku miesięcy jeżdżę samochodem. To nie są moje słowa. To jeden z wielu komentarzy sflustrowanych mieszkańców mojej dzielnicy. Pomyśleć, że tego typu komentarze są regularnie usuwane, dlatego czytam tutaj ten komentarz, aby do Państwa dotarł. Jak to jest, że w mieście, w którym tak dużo mówimy o dialogu, o konsultowaniu z mieszkańcami, blokujemy nieprzychylnych pani Prezydent, czy innym politykom komentatorów. Wydaje mi się, że to nie tylko nie przystoi, niektórzy nawet mówią, że jest to niezgodne z przepisami, ale pragmatycznie wręcz, jak powiedział pan Hamanowicz, warto czasami wysłuchać krytyki, żeby poprawić nasze decyzje, zarządzanie.

Zrównoważony rozwój. Odnoszę wrażenie, że wobec braku pomysłu na komunikację miejską władze miasta próbują zmusić nas do zmiany przyzwyczajęń zwiększając opłaty za parking, zamykając kolejne pasy ruchu, a może po prostu ignorując strategiczne inwestycje, czasem nawet remonty. Każdy taki remont jest dla władz miasta okazją do pogorszenia przepustowości, usunięcia miejsc parkingowych a może zamontować nowe progi zwalniające, bo ktoś na to wpadł i nigdy pod względem bezpieczeństwa nie analizował. Przechodząc do konkretów mam kilka pytań. Dlaczego ogranicza się prędkość na najważniejszych drogach takich jak ul. Grunwaldzka, skoro zachęca to mieszkańców do korzystania z dróg na których samochodów nawet ja nie chcę. Mam na myśli drogi w strefie 30, gdzie nie da się zapewnić takiego bezpieczeństwa, jak w przypadku ul.. Na odcinkach, gdzie prędkość była podniesiona do 70 km/h, a już nie jest, wcale nie dochodziło do takiej dużej ilości wypadków. Zachęcam do zastanowienia się, kto Państwu powiedział, że tam do tych wypadków dochodzi, bo ta informacja była analizowana przez dziennikarzy, przeze mnie. Całą noc spędziłem na analizowaniu tych statystyk. Było to rok temu, ale zachęcam, aby do tego zajrzeć. Można powiedzieć, że jest to piękną ideą, ale czy myślimy też o ekologii, o straconym czasie. Ile mamy czekać na rozwiązanie problemu z korkami na drogach tak ważnych jak Aleja Armii Krajowej? Ile projektów z budżetu obywatelskiego dotyczące skrzyżowania z ul. Łostowicką musimy jeszcze złożyć? Ile z nich jeszcze musimy złożyć, żebyście Państwo wrócili do tematu estakady, która mogłaby ominąć to skrzyżowanie. Wiem, że generalnie samochód nie jest mile widziany w mieście, ale to jest połączenie Gdańska z resztą świata. To jest dojazd pomiędzy Gdańskiem a Obwodnicą, która służy do tego żeby można było miasto ominąć. Dzisiaj, żeby pojawić się na tym przemówieniu, jechałem z Osowy przez Oliwę, przez całe miasto. Czy ja jestem mile widziany w tym mieście?

Dlaczego przez ignorowanie takich inwestycji powodują Państwo sytuację, że ja jadę przez całe miasto nie korzystając w ogóle z dróg ekspresowych. Jako mieszkaniec Osowej chciałbym usłyszeć, jaki jest pomysł na naszą dzielnicę. Dojazd do Oliwy to 40 minut, Gdańsk główny to 60 minut i to nie w godzinach szczytu. Dzisiaj tutaj jechałem 50 minut. Dzielnica dynamicznie się zaludnia, a utrudnienia stają się coraz większe. Nie potrzebuję następnych obietnic, chciałbym zobaczyć konkretne działania. Działania nie tylko dla pasażerów komunikacji miejskiej, bo słyszałem o bus pasach, ale także dla kierowców, bo jest ich prawie połowa. Jakie jest uzasadnienie do zamykania kolejnych pasów ruchu, tworzenia przejść naziemnych w miejsce podziemnych i rozpoczęcie dyskusji o burzeniu kolejnych estakad w kontekście wzrastającego ruchu, bo jak już mówiłem Państwa strategia nie zadziałała. Czy naprawdę wierzy Pani, że za chwilę wszyscy będziemy jeździli rowerami, że wszyscy będziemy jeździli komunikacją miejską i drogi staną się niepotrzebne, bo jeżeli dalej będą one tak zaniedbane, to może faktycznie będą tam jeździć tylko karetki. Ale co, jeżeli ta karetka będzie jechać akurat do nas? Ktoś może powiedzieć, że gorsze warunki do poruszania się po mieście samochodem, to w dzisiejszych czasach pożądane zjawisko. Nawet w miejskich dokumentach strategicznych czytamy, że dogodne warunki dla transportu indywidualnego mogą zaszkodzić popularyzacji transportu publicznego. Możemy przecież poświęcić swój komfort dla większego bezpieczeństwa, dla świeższego powietrza. Jak to się ma do kolejnych przejść naziemnych, który serwują pieszym niższy poziom bezpieczeństwa, a wszystkim bywającym w Gdańsku gorszą jakość powietrza. Jeżeli ktoś z Państwa argumentował ograniczenie prędkości na ul. Grunwaldzkiej wizją zero, to ja się pytam, gdzie jest wizja zero w kontekście przejść naziemnych. Gdzie jest ekologia? Skoro samochody są kreowane na główne źródło zanieczyszczeń w naszym mieście, to czy dobrą decyzją jest je specjalnie wyhamowywać?. Dlaczego program sygnalizacji świetlnej specjalnie działa tak, żeby się zatrzymywać? Naprawdę, urzędnicy nie są w stanie załatwić tego w taki sposób, żeby zieloną falą był nagradzany ktoś, kto jedzie 50 km/h. Czy jadąc przepisowo muszę jeszcze stawać? Czy to jest zbieg okoliczności, że jadąc troszeczkę za szybko – trafię. Czy to jest kwestia tego, że nikt nie pomyślał o zmianie sygnalizacji świetlnej właśnie na ul. Grunwaldzkiej i Alei Zwycięstwa wraz ze zmianą prędkości? Jeśli bezpieczeństwo ruchu drogowego jest priorytetem, to jak można dopuścić do sytuacji, gdzie mieszkańcy Oruni od tylu lat czekają na bezkolizyjne i bezpieczne przejazdy kolejowe. Jak można dopuścić do sytuacji, gdzie miasto oszczędza na koszeniu chwastów, krzewów, wszelkiej roślinności w pobliżu dróg, skrzyżowań, przejść dla pieszych i innych niebezpiecznych miejsc. Dlaczego czasami tworzy się nawet w

takich miejscach nasadzania, które ograniczają widoczność. Jest to przykład z Osowy, ale na szczęście udało się nam to zablokować. Usłyszałem, że te nasadzenia ograniczenia widoczności, to jest kolejny sposób na ograniczenie prędkości. Dlaczego ruchem drogowym zarządzają de facto politycy? Skoro zależy nam na bezpieczeństwie, to może oddajmy to w ręce specjalistów od bezpieczeństwa ruchu drogowego. W kontekście wspomnianych na początku badań ruchu, okazuje się, że wszystkie działania okazały się nieskuteczne w zniechęceniu kierowców do korzystania ze swoich samochodów. Spowodowały one jednak często nieodwracalne straty, nie tylko dla infrastruktury naszego miasta, środowiska naturalnego, ale okazały się jedynie nieskutecznymi szykanami wymierzonymi w blisko połowę mieszkańców Gdańska, no bo jak inaczej nazwać, to co Państwo zrobiliście. Co uzasadnia stracone przez mieszkańców czas, pieniądze i nerwy w kontekście braku skuteczności tej strategii, bo gdybyśmy dzisiaj wszyscy jeździli rowerami to byśmy powiedzieli, że to była konieczna strata. Czy udało uszczęśliwić się pasażerów komunikacji miejskiej i rowerzystów? Statystyki pokazują, że nie. Czy udało się uszczęśliwić podczas tej prezydentury fanów ekologii, ludzi, którym naprawdę jest to bliskie, którzy nie rzucają tego jako frazesy? Pomijając najnowsze dane, system Fala, Mevo, podwyżka cen biletów, to także i w tym temacie brakuje strategicznego podejścia do rozwoju komunikacji miejskiej. Kolejne kilometry torów tramwajowych nie przełożyły się na wzrost ilości pasażerów, a jak widać po dzisiejszej prezentacji, władze miasta nie potrafią przyznać się do błędów i krytycznie spojrzeć na swoje decyzje. Tu również pragnę zadać kilka retorycznych pytań. Jaki jest plan na komunikację miejską dla szybko rozwijającej się Letnicy? Czemu w kontekście drugiej linii SKM nastawionej na potrzeby południowych dzielnic Gdańska ignoruje się Nowy Port i Letnicę wraz ze stadionem? Czy nie wystarczy puścić pociągów w dawnym śladzie? Ile jeszcze mamy czekać na drugi przystanek PKM w Osowie? Dlaczego Gdynia mogła zdecydować się na taki ruch, notabene przy własnym stadionie? Dlaczego w kontekście kolejnych kilometrów torów tramwajowych w dalszym ciągu nie mówi się o połączeniach, łączących dwie linie w poprzek Przymorza? Pani Prezydent gasi pożary na południu Gdańska, ale czy rozwoju tej części Gdańska nie udało się przewidzieć? Czy miasto, które stawia na transport publiczny nie powinno, a wręcz nie musi wychodzić samo z taką inicjatywą nie czekając na głosy mieszkańców, często protesty i ogromne korki, które dają się wszystkim we znaki. Dlaczego, pomimo licznych głosów ze strony mieszkańców i uchwały Rady Dzielnic Osowa nie możemy doprosić się dróg takich jak Nowa Kielnieńska i wytyczenia oznakowanych przejść dla pieszych? Czy miejska polityka nie tworzenia przejść pieszych w strefie 30 jest ważniejsza niż

bezpieczeństwo mieszkańców ? Czy w obronie tej polityki będziemy ignorować głosy? Czy otoczenie Pani Prezydent realnie patrzy w przyszłość, czy jedynie tworzy kolejne strategie. Jest w naszym mieście ponad sześćset osób, które zadeklarowały się pomóc pani Prezydent, Wysokiej Radzie w zarządzaniu Miastem. Mowa o radnych 35 –ciu gdańskich dzielnic, którzy pro bono, w wolnych czasie wkładają swe serce w to, żeby Gdańszczanom i nie tylko, żyło się lepiej. Nie wszyscy są tak krytyczni jak ja , i nie zawsze jestem taki krytyczny, twierdzą jednak, że nie jestem w tym sam, że wszyscy jesteśmy tak samo marginalizowani. Położyłem ogromne nadzieje w reformie rad dzielnic, liczyłem na to, że w końcu będziemy wysłuchiwać i zawiodłem się. Liczyłem, że będziemy mieli większy wpływ na decyzje dotyczące naszych dzielnic. To my jesteśmy najbliżej mieszkańców i najlepiej znamy swoje dzielnice. To my w przeciwieństwie do Pani Dulkiej, która ani razu nie pojawiła się w naszej dzielnicy na spotkaniu z mieszkańcami. Wiem, że były spacerunki z radnymi, ale nie było spotkania z mieszkańcami. Doskonale pamiętam, jak przy okazji takiego jednego spacerunku dostaliśmy informację, żeby tych radnych nie było za dużo. To nas potem spada krytyka za rzeczy, na które często nie mamy żadnego wpływu, bo to my spotykamy się z mieszkańcami dzień w dzień. Domagam się, żeby zaczęto traktować rady dzielnic poważnie i nie jest to zarzut jedynie do Państwa, Radnych Miasta czy Prezydentów. Na nasze pisma uzyskujemy odpowiedzi później niż mieszkańcy, do dyspozycji mamy dwa razy mniej środków niż w budżecie obywatelskim. Z budżetu wydajemy pieniądze często na remonty i inne prace utrzymaniowe. Chcemy współdecydować a nie wyręczać miasto z jego obowiązków, co dzieje się regularnie za tej kadencji. Dzisiaj, żeby móc stanąć przed Państwem pierwszy raz w ośmioletniej karierze społecznika, skorzystałem z możliwości oferowanej każdemu mieszkańcowi Gdańska. Reasumując: stoję na stanowisku, że Pani Prezydent i otaczające ją środowisko sprzeniewierza się własnym wartościom, a przynajmniej wartościom, które deklaruje w mediach. Na tej prezydenturze tracą w mojej ocenie nie tylko kierownicy, radni dzielnic ale i grupy, które teoretycznie miały zyskać najwięcej. Wobec tego chciałbym zadać Państwu ostatnie pytanie retoryczne – co musiałoby się dzisiaj wydarzyć, żeby zagłosowali Państwo przeciwko? Czy możemy liczyć na to, że chociaż kilka problemów, o których mówiłem uda się rozwiązać bez przyznania się do winy, bez uderzenia się w pierś? Nie burzmy kolejnych mostów i kładek, żeby coś udowodnić. Zastanówmy się, jak we współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi, w tym z takimi krytykantami jak ja dzisiaj, możemy coś zbudować. Jeszcze chciałbym podziękować pani Agnieszce Owczarczak za to, że udało się zmienić kolejność wypowiedzi, bo miałem dzisiaj przemówić jako pierwszy. Niestety, ale jak zobaczyłem zakorkowaną Obwodnicę i Armii Krajowej również, to

zadzwońnię z prośbą o przełożenie kolejności mojego wystąpienia, za co serdecznie dziękuję.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. To był ostatni głos mieszkańców w dyskusji nad Raportem. Poproszę Panią Prezydent o odniesienie się do wypowiedzi mieszkańców.

ALEKSANDRA DULKIEWICZ - Prezydent Miasta Gdańska

Odnosząc się do powyższych wypowiedzi powiedziała, że odniesie się do kilku głosów bardziej szczegółowo, a później bardziej szczegółowo zrobią to jej zastępcy, Dziękuję za to, że po raz kolejny kilkunastu mieszkańców naszego Miasta skorzystało z przywileju, którym jest publiczna rozmowa na temat Raportu o stanie Miasta. Wie, że wymaga to odwagi, aby tutaj stanąć i publicznie dzielić się swoimi poglądami, czego serdecznie gratuluje. Pan Maksymilian Kieturakis, przewodniczący Zarządu Dzielnicy Śródmieście zwrócił uwagę na rzeczy, które udało nam się poprawić, bo rzeczywiście kwestie związane z nielegalnym handlem są poważną bolączką i dziurą systemu, nie zawsze tylko leżącą po stronie miasta. Dziękuję współpracownikom, w szczególności prezydentowi Piotrowi Kryszewskiemu, ale także otwartości służb karno-skarbowym za to, że zechciały w tej sprawie współpracować i ma nadzieję, że również skutecznie. Powiedziała, że Filip Borawski zwracał uwagę na wątek, pojawiający się w kilku głosach, wątek związany z kondycją psychiczną młodych ludzi. Również dziękuję, za wczorajsze publiczne wystąpienie radnych Miasta Gdańska, ale także młodych ludzi, dotyczące ośrodka przy ulicy Srebrniki. Przypomniała, że jest to jeden z wątków, który zdobył najwięcej głosów w ankiecie, w której wzięło udział cztery tysiące mieszkańców. Ankieta ta dotyczyła programów rozwoju do strategii. W sekcji dotyczącej programów rozwoju Wspólne Miasto, którego opiekunką jest jej zastępczyni Monika Chabior, temat ośrodka wsparcia psychologicznego dla młodych ludzi zdobył najwięcej głosów. Jest wiele inicjatyw wspieranych finansowo, ale to wszystko jest pewnie niewystarczające. Warto przypomnieć inicjatywę we współpracy z organizacją FOS-a, Niebieskie Trampki, działanie różnych wolontariuszy, także w okolicy Forum Gdańsk i jest to bardzo potrzebne i pewnie trzeba byłoby to zintensyfikować. Dodała, że jest to tematem regularnych rozmów z komendantem policji w Gdańsku. Pan Łukasz Świacki radny Dzielnicy Piecki Migowo poruszył wiele wątków, także związanych z kwestiami ekonomicznymi, za co dziękuję. Zgodziła się, z tym, że naturalnym jest to, że zajmujemy się tym na co pieniądze wydać, a nie skąd je wziąć. Za chwilę, kiedy

przejdziemy do dyskusji nad sprawozdaniem z wykonania budżetu, tak jak zresztą jest podczas każdej sesji, przedstawiane będzie jak bardzo na minus zmienia się sytuacja finansowa samorządów. Bardzo emocjonalne wystąpienie pani Natalii Grzymały, radnej dzielnicy Śródmieście dotyczące Opływu Motławy. Powiedziała, że rozumie w pełni emocje i też ją denerwuje, jak widzi jak wygląda Bastion Żubr i Bastion Św. Gertrudy. Bardziej szczegółowo na ten temat powie prezydent Piotr Grzelak. Nie wyklucza tego, że może gdzieś popełnili jakiś błąd i trzeba było robić inaczej. Jako przykład powiedziała, że od wielu lat mieszkańcy postulowali zasadniczą przebudowę ulicy Szerokiej i parę lat temu przygotowano temat w konsultacjach z różnymi środowiskami, także związanymi ze współistnieniem różnych użytkowników ruchu, pieszych, rowerzystów ale także z Zielenią, projekt-koncepcję przebudowę ulicy Szerokiej. Kiedy wróciła ta koncepcja po uwagach konserwatora zabytków projekt odłożono na półkę. Dzisiaj ul. Szeroko na pewno nie wygląda najlepiej, ale uwagi, które Konserwator do tego projektu wniósł spowodowały, że byłaby to ulica z wysokimi krawężnikami, z brukiem który uniemożliwia poruszanie się rowerzystom, ale także osobom z trudnościami w poruszaniu się. Odłożono ten projekt na półkę. Dzisiaj można jasno powiedzieć, że mogli o tym rozmawiać, ale nie do końca spodziewając się, jak bardzo projekt będący elementem projektem rewitalizacji, czyli projektu, który w różnych dzielnicach naszego miasta, nie tylko Dolne Miasto, Biskupia Górka, Orunia, Nowy Port, Stary Chełm, Brzeźno, realizujemy projekty dotyczące rewitalizacji także we współfinansowaniu unijnym. Dzisiaj być może powinniśmy pewne rzeczy pozmieniać, kiedy był na to czas, ale szczególnie na ten temat powie Piotr Grzelak. Zawsze jest położenie na szli dwóch wartości. Dzisiaj pewnie wszyscy powinniśmy stawać po stronie przyrody. Czy to jest możliwe w każdej sytuacji? Nie, w każdej nie. Tam, gdzie budujemy linię tramwajową, pewnie nie da się tego zrobić. Czy tu mogliśmy to zrobić, być może powinniśmy być bardziej uważni, ale czy absurdalne wymysły Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków mówiące o tym, że należy przywrócić kształt bastionom stojącym na wjeździe ówczesnym i broniącym miasta, bo takie było założenie powstania bastionów przy Opływie Motławy, że należy je wyostrzyć, przywrócić im pierwotny kształt. Czy powinniśmy byli się na to godzić? Pewnie nie, ale oznaczałoby to wyrzucenie całego projektu do kosza wraz z dofinansowaniem unijnym. To jest coś, o czym powinniśmy rozmawiać i mieć tego absolutną świadomość. Panu Piotrowi Kuropatwińskiemu podziękowała za zwrócenie uwagi, bo nie zawsze różne dane, rankingi udaje się zmieścić w Raporcie o stanie Miasta. Ciekawy dwugłos pana radnego Zarzyckiego. Przewijają się dwa skrajnie różne głosy mieszkańców tego samego miasta. Pewnie trzeba słuchać ich

obu. Czy uda się realizować i to i to? Na pewno się nie uda. Przychodzi moment, taki jak w przypadku Opławy Motławy, że trzeba wybrać. Przyjęliśmy politykę w wielu, wielu miejscach. Odpowiadając, na zarzuty pana Pawła Zarzyckiego to po pierwsze, ranking, którego my nie tworzymy – serwis Oponeo, zajmujący się sprzedażą opon. W tych rankingach konsekwentnie od wielu, wielu lat miasto Gdańsk zajmuje 2-3 miejsce wśród największych miast w Polsce, które są najmniej zakorkowane. Rozumiem, że raport dotyczy całego miasta, panu bliższa jest sercu Osowa. My do tego rankingu nie dokładamy ręki, to jest ranking niezależny od nas. Czy będziemy robić przejścia naziemne? Myślę, że z tej drogi nie zejdziemy, tak jak z tej drogi nie schodzi Warszawa, czy wiele innych miast. Dzisiaj mamy kłopot z kolejnym przejściem naziemnym, które mamy przygotowane na wysokości Dworca Głównego, naprzeciwko Kościoła Św. Elżbiety. Nie wiem, czy się uda, bo zablokował je konserwator, bo jeden z jego pracowników wymyślił oświetlenie Dworca Głównego i nie chciałby, aby przejście dla pieszych zaburzyło ten widok. Czy my powinniśmy stawać po stronie ludzi, nie tylko ludzi idących z walizkami w stronę dworca czy z powrotem, ale powinniśmy stawać po stronie ludzi i ich bezpieczeństwa. Sama doświadczałam tego, jak trudno jest się poruszać po mieście, bo przez wiele miesięcy poruszałam się o kulach. Mam nadzieję, że każdego z nas to nie czeka, ale popatrzcie na swoich dziadków, albo na tych wszystkich, którzy poruszają się z wózkami dziecięcymi. Musimy stawać po stronie pewnej otwartości. W naszej strategii miasta Gdańska założyliśmy, że chcemy zatrzymać wzrost liczby samochodów w naszym mieście. Podchodzimy do sprawy realistycznie. Pan Sebastian Piasecki, bardzo panu dziękuje za zgłoszone uwagi dotyczące budżetu obywatelskiego. Za chwilę prezydent Kryszewski, odpowiadający za gospodarkę komunalną opowie i wyjaśni skąd te opóźnienia. Generalna zasada jest taka, że chcemy zachęcać ludzi do sortowania odpadów tak, żeby do Zakładu Utylizacyjnego trafiały odpady jak najlepiej wysortowane po to, żeby te wysortowane surowce przekazywać, najlepiej sprzedawać, i żeby mogły dalej nam służyć. Jaki mamy wpływ na to, co się dzieje w miejscu przeznaczonym na korki, butelki i co się z nimi dzieje, to zawsze jest do dyskusji, bo pewnie średni wpływ na to mamy. Pani Barbara Łopuchów mówiła o zdrowiu psychicznym i o młodych ludziach. Wątek ten przewijał się w kilku wystąpieniach. My na pewno jesteśmy zdeterminowani, żeby to centrum przy ul. Srebrniki powstało. Pan Hani Hraish poruszył bardzo ważny temat, który nieraz w tym budynku przez wiele lat poruszaliśmy, tworząc model na rzecz integracji imigrantów, tworząc nasz model na rzecz równego traktowania. Dzisiaj, każdy odpowiedzialny za losy innych nie może zamykać oczu na to, co się dzieje wokół nas. Dwa tygodnie temu byłam z wizytą w gdańskim meczecie.

Meczenie, który powstał w latach osiemdziesiątych, ale wspólnota wiernych korzystająca z tego meczetu rośnie nieprawdopodobnie szybko. Myślę, że nikt z nas nie jest w stanie, choćby nawet bardzo chciał i budował nie wiadomo jakie mury, zatrzymać tego, że do Polski, także do Gdańska będą przyjeżdżać ludzie różnych kultur, różnych wyznań, różnych potrzeb duchowych. To jest coś bardzo ważnego, żebyśmy na to się nie zamykali. Wręcz przeciwnie, byli otwarci i razem współtworzyli społeczność służącą wszystkim mieszkańcom naszego miasta. Odnosząc się do wypowiedzi pana Jakuba Hamanowicza powiedziała, że mamy kłopot z dialogiem w naszej Ojczyźnie to jedno, ale mamy kłopot z konstruktywną krytyką. Zgadzam się z tym co Pan powiedział, że powinniśmy kompetentnie, konstruktywnie i w oparciu o fakty – bo to jest uwaga do Pana Pawła Zarzyckiego, bo wiele z tych „danych”, które Pan przedstawiał, to nie wiem skąd one pochodzą, ale nie mają na pewno nic wspólnego z faktami. W oparciu o fakty i z chęcią poszukania rozwiązania, żebyśmy rozmawiali o tym, co nas dzieli. Jest to coś bardzo bliskiego i może jakiś projekt społeczny moglibyśmy przygotować. Pan Łukasz Samborski reprezentujący Fundację ERC a także będący dzisiaj głosem organizacji pozarządowych. Bardzo dziękuję za zwrócenie uwagi na to, jak różne rzeczy pączkują i działają w naszym mieście, tworząc lokalne więzi. Tak samo jak organizacje pozarządowe tak samo budżet Miasta Gdańska dotyka to, co dzieje się wokoło, to że wszystko kosztuje więcej. Dzisiaj nasza sytuacja jest coraz gorsza, a oczekiwań słusznych, coraz więcej. Myślę, że ten postulat dotyczący piątki organizacji pozarządowych możemy pracować i na pewno moja zastępczyni, odpowiedzialna także za politykę społeczną, pani Monika Chabior, w najbliższym czasie z Państwem się spotka. Bardzo proszę Pan Prezydent Piotr Grzelak.

PIOTR GRZELAK - Zastępca prezydenta ds. zrównoważonego rozwoju i inwestycji

Podziękował panu Maksymilianowi Kieturakisowi, że wskazał na elementy, które budują gdańską wspólnotę, również na tym poziomie lokalnym. Wskazał na kwestie sąsiedzkie, wskazał na kwestie związane z seniorami, na zaangażowanie społeczne. To jest coś, co budujemy w gdańskich dzielnicach i za to serdecznie Panie Przewodniczący dziękuję. Pan Filip Borawski wskazał na kwestie związane z bezpiecznym miejscem dla młodzieży, mówił również o Forum Gdańskim. To jest właśnie miejsce, które będzie za chwilę otwarte, między innymi z ofertą dla młodzieży. Kunszt Wodny, który mamy w najbliższym czasie otworzyć, będzie przedstawiał właśnie taką ofertę, gdzie będziemy zapraszać do środka, gdzie

będziemy budować ofertę kulturalną, ale również poprzez włączanie młodego pokolenia i ma nadzieję, że tam znajdzie Pan tam odpowiedź na te wyzwania, o których wspominał w swoim wystąpieniu. Pan Łukasz Świacki mówił z perspektywy przewodniczącego zarządu Dzielnicy Piecki Migowo. Tutaj jest kilka takich inwestycji, na które mamy specjalne baczenie. Podziękowała za inicjatywę, tą również ponad podziałami, za inicjatywę dotyczącą Parku Uphagena, za inicjatywę dotyczącą przychodni. Wiemy też, że w Pieckach Migowo mieliśmy wiele wyzwań, między innymi ze Szkołą Podstawową Nr 2, gdzie przeprowadzaliśmy termomodernizację, remontowaliśmy salę gimnastyczną i basen. Jest to duża inwestycja również pod względem finansowym, która w najbliższym czasie będzie kończona. Jeśli chodzi o wystąpienie pani Natalii Grzymały, to pojawiło się kilka kwestii merytorycznych dotyczących ścieżek mineralnych, dotyczących nadzoru przyrodniczego umowy i decyzji derogacyjnej. Szanuję Pani głos i dziękuję że ten głos pojawia się i uwrażliwia Pani nas w procesie inwestycyjnym, odnosząc się do poszczególnych kwestii. Mówiła Pani o ścieżce. Ścieżka jest wykonana z nawierzchni gliniasto-żwirowej. To jest coś, co wcześniej było deklarowane i uzgadniane z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Umowa na nadzór przyrodniczy jest zawarta przez MTM – sprawdzę, dlaczego Pani jej nie otrzymała. Z naszej inicjatywy wystąpiliśmy o decyzję derogacyjną i została ona pozyskana podczas realizacji robót i Pani ją zaskarżyła, i w tej chwili ta decyzja jest rozpatrywana w wyższej instancji, ale nie można powiedzieć, że o tą decyzję nie występowaliśmy. W trakcie prac projektowych staraliśmy się, z poszanowaniem przyrody wprowadzać takie rozwiązania jak specjalne lampy o charakterze kameralnym po to, żeby nie było zanieczyszczenia światła. Prace na Bastionie Św. Gertrudy, to czekaliśmy na koniec zimowania nietoperzy. Wiele z tych elementów, o których Pani mówi, znalazło się w tych pracach, ale oczywiście musimy mieć świadomość, jaki kształt jest tej rewaloryzacji. Pani w wystąpieniu odniosła się do naszej, wydawało mi się półprywatnej rozmowy i być może warto dokończyć tą rozmowę. Mówiłem wtedy, między innymi o strefie prestiżu i radnym Majewskim i osobach związanych z panem posem Płażyńskim. Chciałbym Państwa w tej chwili zaprosić pierwszy raz na stronę strefy prestiżu i wykazać jaka jest hipokryzja właśnie przy tym projekcie ze strony strefy prestiżu i środowiska związanego z Prawem i Sprawiedliwością. Kiedy w 2020 roku protestowaliśmy, jaki ma być kształt tej rewitalizacji, całe Prawo i Sprawiedliwość i środowisko związane ze strefą prestiżu stanęło w obronie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Dzisiaj stają razem ramię w ramię z aktywistami, z mieszkańcami, protestując przeciwko temu kształtowi. I to jest po prostu hipokryzja.

W tym miejscu odtworzono fragment konferencji prasowej. Prezydent wyjaśnił, że był to fragment konferencji prasowej, gdzie podsumowywali działania Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wskazując między innymi na jego stanowisko dotyczące Opływu Motławy, z którym się nie zgadzali. Fragment wypowiedzi Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w odpowiedzi na zarzuty, które opublikowała związana z Kacprem Płażyńskim i radnym Majewskim strefa prestiżu. „Bastiony Dolnego Miasta w Gdańsku, zabytkowe budowle z początku XVII wieku powinny być konserwowane w formach możliwie zbliżonych do pierwotnych. Podobnie jak formę historyczną powinny zachowywać zamki czy pałace mimo, iż zmieniają się ich ówczesne funkcje. Wały i bastiony typu staro holenderskiego, które najlepiej w Polsce zachowały się właśnie w Gdańsku były budowane głównie z ziemi, której było pod dostatkiem na niderlandzkich nizinach, w przeciwieństwie do kamienia. Dlatego Holendrzy wypracowali zasadę takiego konstruowania swych umocnień, by zapewnić im maksymalną trwałość przy minimalnych kosztach utrzymania”. Pierwszy raz polecam Państwu przeczytać stronę strefy prestiżu i zobaczyć, w jaki sposób Państwo broniliście stanowiska Konserwatora w 2020r. Pani Natalio, serdecznie Pani dziękuję za zaangażowanie i zachęcam Panią do dyskusji nad nowym etapem rewitalizacji. Mieliśmy punkty informacyjne, mieliśmy spacer. Niestety nie udało się Pani dotrzeć na ten spacer rewitalizacyjny, ale w tej chwili mamy jeszcze warsztaty poświęcone nowemu etapowi rewitalizacji. Zależy nam na tym, żeby ten kolejny etap był maksymalnie skonsultowany i odpowiadał oczekiwaniom mieszkank i mieszkańców, ale żeby to się mogło zadziać, musicie Państwo aktywnie brać udział w tym procesie, na etapie projektowania tych elementów. Również dziękuję panu Piotrowi Kuropatwińskiemu za wystąpienie i pokazanie filozofii Miasta, które się zmienia i ma wyzwania komunikacyjne, ale które ma swoją określoną politykę. Mowa tutaj o przejściu naziemnym przy Bramie Wyżynnej, jest to element który pokazał, że można tego typu rozwiązania wprowadzać bez kosztu dla transportu indywidualnego, ale zmieniającego zupełnie dostępność dla pieszych i rowerzystów. W tej chwili jesteśmy w trakcie procesu inwestycji związanej z przejściem przy Dworcu Głównym. Wspomniana przed chwilą instytucja, niestety póki co, opiniuje negatywnie proces tej inwestycji, w związku z czym to też pokazuje, że iloma instytucji w tym otoczeniu trzeba przedyskutować, żeby przekonać, że tego typu rozwiązania są rozwiązaniami pozytywnymi dla wszystkich uczestników ruchu. Odnosząc się od razu do wystąpienia pana Pawła Zarzyckiego, to warto opierać się na liczbach, warto przeczytać ranking OPONEO, który bada w jaki sposób w mieście poruszają się samochody. Wśród dwunastu największych miast Unii Metropolii Polskich, Gdańsk

jest na pierwszym miejscu pod względem płynności ruchu samochodów. Uspokajanie ruchu to nie jest proces, w którym ograniczamy ten ruch, ale jest to proces, w którym go upłynniamy, jednocześnie chroniąc najbardziej niechronionych uczestników ruchu. Pan Sebastian Piasecki wspominał o projekcie budżetu obywatelskiego i prezydent Kryszewski na pewno powie o tym szerzej. Powiem z punktu inwestycyjnego i z punktu widzenia opracowywanych programów rozwoju. To jest przykład projektu w budżecie obywatelskim, który nie jest zgodny z polityką miejską, mówimy o najbardziej cennym surowcu, który powinien zasilać strumień odpadów, który później jest segregowany na Szadółkach. Pytanie – czy powinniśmy w trakcie budżetu obywatelskiego, w trakcie dyskusji nad tymi projektami, dopuszczać projekty, które idą w poprzek strategii miasta, którą wspólnie z mieszkańcami uchwalamy. Mam tutaj duże obawy i chciałbym, abyśmy kiedyś do tej dyskusji wrócili. Podziękował pani Barbarze Łopuchow za podniesienie kwestii związanych ze zdrowiem psychicznym. Rzeczywiście, budynek Srebrniki czeka na uzgodnienie konserwatorskie. Wiemy, jaka jest to wielka potrzeba. Apelujemy, żeby wszystkie instytucje, miejskie czy państwowe współpracowały przy tego typu przedsięwzięciach. Dziękuję też Panu Haniemu Hreishowi za odwołanie się do tradycji prezydenta Pawła Adamowicza, za wskazanie na to, co jest bogactwem gdańska, na wspólnotę wielokulturową i za kwestie związane z pomocą Ukrainie. Przypomnę, że niedawno ponad podziałami, Rada Miasta Gdańska uchwaliła wsparcie dla Lwowa. My, jako zespół polskie miasta Ukrainie przygotowujemy pomoc dla terenów zalanych po wysadzeniu zapór w Nowej Kachowce. Pan Kuba Hamanowicz wskazał na gdański model równego traktowania w kontekście likwidacji barier architektonicznych. Biuro Architekta Miasta pracuje np. nad zachodnim frontem Śródmieścia, ale dyskutujemy też nad rozwiązaniami w innych częściach miasta, żeby tych barier architektonicznych w Gdańsku było jak najmniej. Pytanie, czy w trakcie realizacji wszyscy to rozumieją i czy wszystkie instytucje współpracują, żeby tego typu elementy zrealizować. Pan Łukasz Samborski wskazał na proces konsultacyjny, nad którym musimy cały czas pracować. Jest widoczna istotna zmiana, zwłaszcza w zakresie rozwiązań urbanistycznych, debat, konsultacji, gdzie wspólnie pracujemy nad wsadem, między innymi do planów zagospodarowania przestrzennego, nad koncepcjami architektonicznymi i dzięki aktywności Biura Architekta Miasta we współpracy z Biurem Rozwoju Gdańska jest zdecydowanie więcej.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Pan prezydent Piotr Borawski.

PIOTR BORAWSKI – Zastępca prezydenta ds. przedsiębiorczości i ochrony klimatu

Powiedział, że odniesie się tylko do dwóch wystąpień, pana dr. Kuropatwińskiego i pana radnego z Osowej Pawła Zarzyckiego. Powiedział, że podchodzimy z szacunkiem do głosów mieszkańców, każdego głosu w debacie publicznej i każdemu należy się konkretna odpowiedź. Natomiast muszę też powiedzieć wprost, takie jest moje zdanie na temat debaty publicznej, że nie należy w debacie publicznej zrównywać głosu, który jest oparty na nauce, danych i doświadczeniu z głosem, który jest oparty na anty nauce, populizmie i braku danych. Zacznę od cytatu, bo pewnie nie tylko radny Zarzycki, ale wielu Państwa z opozycji, również artykuły prasowe się do tego odnoszą, będzie się odnosić do naszych gdańskich badań ruchu, które realizujemy co sześć lat w konkretnym cyklu. Poprzednie badania były realizowane w 2016 r., a te, które są teraz publikowane były realizowane w 2022r. i pokazują konkretne trendy, ale też obarczone są „zakrętem”, który powodowała pandemia. To również opisane jest w Raporcie o stanie Miasta na stronie 180, i pozwólcie Państwo, że zacytuję: „ W porównaniu z okresem sprzed pandemią 177,7mln osób w 2019 roku, o ponad 16% mniejsza była liczba pasażerów obsługiwanych w transporcie pasażerskim. Z kolei w porównaniu z 2021 rokiem odnotowano wzrost o ponad 20% z poziomu 123 mln w 2021 roku do 148 mln w roku 2022”. To jest klu tego, z czym się mierzymy my w Gdańsku, ale z czym się mierzy bardzo wiele miast w całej Polsce. W okresie pandemii liczba pasażerów w komunikacji publicznej spadła o 40% i my porównujemy dzisiaj dane gdańskich badań ruchu 2022 rok via rok 2016 i rzeczywiście w tym badaniu liczba pasażerów komunikacji miejskiej jest mniejsza. Natomiast, jeżeli patrzymy na to, jak odbudowujemy liczbę pasażerów po pandemii, ten trend jest wzrostowy i z tego trendu nie zejdziemy. Jestem przekonany, że już w 2024 roku wrócimy na poziom, które notowaliśmy przed pandemią. Jest to trudne, zwłaszcza w sytuacji finansowej samorząd, kiedy koszty komunikacji miejskiej znacznie wzrastają a środki w budżecie miasta są niższe. Nie jesteśmy w stanie w ten sposób sfinansować komunikacji miejskiej, w taki sposób jakiego ona wymaga i potrzebuje. Jest to trudny proces zarządczy. Jest to również trudny proces z punktu widzenia potrzeb, przede wszystkim potrzeb inwestycyjnych, które również transport i mobilność posiada. Jesteśmy w tej chwili w dyskusji, która odbywa się w całym mieście na temat Strategii 2030 i programów do tej strategii. Powiedział, że ma przyjemność nadzorować, opiekować się programem dostępne miasto, który właśnie mobilność i transport w sobie zawiera. Szanowny panie Radny – zwracam się do pana Pawła Zarzyckiego – nie zejdziemy

z tej drogi, o której Pan mówił. Naszym głównym, strategicznym pomysłem na mobilność i transport jest piramida zrównoważonego transportu. Postawienie przede wszystkim na pieszych, rowerzystów, na komunikację publiczną, a dopiero w ostatnim fragmencie na komunikację indywidualną. Musimy w ten sposób postępować, aby miasto było bardziej mobilne a transport w mieście bardziej płynny i o tym mówią wszystkie dane i również dane naukowe. Bardzo cenię sobie wiedzę i doświadczenie pana dr Kuropatwińskiego, współpracujemy w radzie mobilności i transportu. Bardzo dziękuję za wszystkie lektury, które pan proponuje. Autoholizm leży u mnie na półce i czeka na urlop i chętnie go przeczytam, ale ta lektura w pierwszej kolejności będzie bardziej potrzebna panu Radnemu. W ten sposób będziemy kształtować zasady dotyczące mobilności i transportu w naszym mieście. Zgłoszone inwestycje w tym obszarze, to największe wyzwanie naszego miasta, bo obejmują wraz z trasą PKM na południe i budową nowej zajezdni na Gdańsku Południe niemal 10 mld zł. Z sytuacji finansowej Miasta wiemy o tym, że pewnie w tym obszarze, jeżeli będą środki w budżecie unijnym i KPO, to być może będziemy mogli spożytkować 2-2,5 mld zł maksymalnie. Takie będą możliwości finansowe Miasta i my musimy z tych zgłoszonych potrzeb wybrać priorytety i o tych priorytetach będziemy w najbliższych miesiącach rozmawiać, i takie priorytety złożymy na koniec roku Radzie Miasta Gdańska, gdy będziemy chcieli przegłosować programy operacyjne. Zachęcam do tej dyskusji. Dziesiątki spotkań z mieszkańcami i konsultacji już się odbyło. Jesienią będzie kolejna fala spotkań i konsultacji i zapraszam do wyrażania swoich opinii i dyskusji o tym, w którą stronę nasze miasto będzie szło. Natomiast nasza propozycja i nasz główny wskaźnik strategiczny będzie taki, żeby liczba osób, które mobilność traktuje jako mobilność pieszych, rowerzystów, urządzeń transportu osobistego i komunikacji miejskiej wzrosła do 65% do roku 2030 i z tej drogi nie zejdziemy.

MONIKA CHABIOR – Zastępczyni prezydenta ds. społecznego rozwoju i równego traktowania

Powiedziała, że jest wdzięczna za wszystkie głosy, które zostały tutaj przedstawione. Chciałaby odnieść się do trzech zasadniczych tematów. Przede wszystkim młodzież i zdrowie psychiczne. Jest to zagadnienie, co do którego jesteśmy wszyscy zgodni. Dbanie o zdrowie psychiczne mieszkańców, zwłaszcza osób młodych, choć nie tylko, jest tematem rozwijanym w Gdańsku od dawna i wspieraniem osób w tym zakresie, ale czujemy i widzimy potrzebę poszukiwania nowych rozwiązań, lepszego dotarcia, niższych barier w dostępie do tego systemu, który jest o tyle niewystarczający, że mamy za mało specjalistów, którzy są w stanie

świadczyc usługi. Dążymy do tego, żeby wyremontować budynek przy ul. Srebrniki 5a, który ma służyć jako centrum zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, niemniej nie jest to jedyne centrum, które planujemy. Planujemy także budowę nowej siedziby Gdańskiego Ośrodka Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży, które będzie razem z Miejskim Zespołem Orzekania o Niepełnosprawności i ma się mieścić przy ulicy Skrajnej 5. Widziałam pierwsze obiecujące plany, bardzo dobrze to wygląda i będzie to komfortowe miejsce zwłaszcza dla dzieci i młodzieży poszukujących wsparcia. Mamy innowacyjny projekt Niebieskie Trampki w Forum. To konkretne miejsce, do którego młodzież może przychodzić od poniedziałku do piątku w godzinach od 12:00 do 18:00 i rozmawiać ze specjalistami zdrowia psychicznego po to, aby uzyskać informację, gdzie można uzyskać wsparcie, albo uzyskać je na miejscu. Jest to nowacja, którą chcemy skalować. Poszukujemy już zarówno partnerów prywatnych i pozarządowych do uruchomienia kolejnych miejsc na terenie Gdańska, tam gdzie jest młodzież. Chcemy, aby te miejsca były tam, gdzie jest młodzież a nie, aby młodzież musiała do nich przychodzić i w tym kontekście przestrzenie handlowe, galerie handlowe wydają się być bardzo ważne, bo młodzież spędza w nich dużo czasu. Jak powiedział pan Filip Borawski to rzeczywiście chcemy te miejsca, ofertę i ich sposób modelować we współpracy z młodymi ludźmi i jest to jedyna droga, żeby osiągnąć sukces, dotrzeć tam gdzie trzeba i wesprzeć tych, którzy tej pomocy najbardziej potrzebują. Kontynuujemy i rozwijamy projekt Jestem, który uruchomiono w trakcie pandemii i jest skierowany do całych społeczności szkolnych, a także dyrekcji szkół potrzebujących wsparcia psychicznego. Wiemy, że jest to istotne, bo tak jak mówimy o dzieciach i młodzieży, tak nauczyciele i dyrekcja również doświadczają wypalenia, czy traum związanych z kryzysami psychicznymi młodych osób. Aktualizujemy procedurę przeciwdziałania krzywdzeniu dziecka. To bardzo ważny dla nas dokument, którym posługujemy się wszyscy, chcemy pogłębić świadomość na temat zobowiązań wynikających z tego dokumentu w całych społecznościach szkolnych, także w obszarze całej polityki społecznej. Polityka ta, jej kontekst aktualizacji dotyczy kryzysu suicydalnego, ale także nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przypomniała, że w Gdańsku funkcjonuje aplikacja Wsparcie w Gdańsku, którą każdy może ściągnąć na swój telefon i sprawdzić dostępność usług z zakresu zdrowia psychicznego i skierować osobę potrzebującą do odpowiedniego wsparcia. Mamy w Gdańsku Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający 24 godziny na dobę, siedem dni w tygodniu. Staramy się, aby ten system był jak najbardziej docierający do wszystkich, którzy go potrzebują i podchodzimy do tego świadomi dynamiki tej

sytuacji, zmieniając go zgodnie z potrzebami naszych mieszkanki i mieszkańców w sytuacji niełatwej, zarówno pod względem budżetowym jak i pod względem dostępności do specjalistów. Drugi wątek, który się pojawił to bardzo konkretna sprawa – usługa dziennego klubu seniora, osób starszych w dzielnicy Piecki Migowo. Jesteśmy świadomi i tej potrzeby, mamy na to zarezerwowany budżet. Ostatnio poruszony wątek, to wsparcie organizacji pozarządowych i zakresy partycypacji. Zgłoszone zagadnienia nie są dla nas nowe, gdyż stale rozmawiamy na ten temat. Są to tematy ważne z punktu widzenia organizacji pozarządowych, nie tylko w Gdańsku, ale także w całej Polsce. Będziemy o nich rozmawiać i chcielibyśmy zachęcić do udziału w konsultacjach na temat programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, które rozpoczynają się 27 czerwca br. przy ulicy Dolna Brama. Dolna Brama to nasze centrum, które chcemy ponownie po remoncie rozwijać, służyło jako miejsce wsparcia uchodźców z Ukrainy, i ma być miejscem stałego wsparcia dla społeczniczek i społeczników organizacji pozarządowych z tzw. niskim progiem wejścia, czyli można przyjść napić się kawy, porozmawiać. Jest to już stopniowo uruchamiane. Natomiast te wszystkie konkretne sprawy, zarówno dotyczące podmiotowego wsparcia organizacji jak i zwiększania dotacji, a także nowych zadań, które mogą się pojawić. Z naszej strony – co było widać w prezentacji pani prezydent – zwiększamy budżet na realizację zadań przez organizacje pozarządowe. Część umów z organizacjami pozarządowymi aneksowano ze względu na trudną sytuację finansową na rynku, zwłaszcza tych, które są kluczowe z perspektywy pomocy społecznej. Pan Łukasz Samborski jest bardzo aktywny podczas spotkań, też jako członek Gdańskiej Rady Organizacji Pozarządowych. Dobrze, że to wybrzmiało, musimy to pogłębić i znaleźć konkretne narzędzie, żeby organizacje pozarządowe systemowo wzmacniać w Gdańsku.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Pan prezydent Piotr Kryszewski.

PIOTR KRYSZEWSKI – Zastępca prezydenta ds. usług komunalnych

Podziękował mieszkańcom, którzy zabrali dzisiaj głos. Wszystkie uwagi są bardzo cenne. Powiedział, że chciałby odnieść się do dwóch kwestii. Pierwsza, to do wystąpienia pana Sebastiana Piaseckiego w kontekście realizacji projektu budżetu obywatelskiego, dotyczącego zbierania nakrętek. Wniosek został złożony w 2021 roku i miał być zrealizowany w 2022r. Jako miasto, na etapie składania tego wniosku zgłaszaliśmy szereg uwag, które generalnie dotyczyły tego, że nawet tak ekologiczny

projekt musiałby się też wpisywać w cały system gospodarowania odpadami w mieście w system krajowy. Byliśmy w kontakcie z wnioskodawcą. Mieliśmy tutaj informację o tym, że na etapie składania wniosków był już procedowany projekt ustawy wprowadzający system kaucyjny. Dzisiaj wiemy, że ustawa wprowadzająca system kaucyjny będzie również wprowadzała obowiązek zbierania butelek plastikowych razem z nakrętkami. I był to ważny element w realizacji tego projektu. Podobna kwestia dotyczyła wspomnianych zgniatarek. Musimy pamiętać, że my jako miasto stoimy przed obowiązkiem selektywnej zbiórki i musimy spełnić obowiązek recyklingu w 2025 roku na poziomie 55%. Dzisiaj w wystąpieniu początkowym mówiono o modernizacji sortowni na 69 mln zł i zwiększamy dwukrotnie możliwości sortowania odpadów i w przypadku, kiedy wprowadzilibyśmy na masową skalę zgniatarki, to sortownie miałyby problem z odzyskiwaniem tego surowca i trafiałyby on zamiast do recyklingu, to albo do składowania albo do spalarni. Pomimo tych wątpliwości, to projekt jest realizowany i obecny jego wykonawca ma czas do końca czerwca, aby w 35 miejscach postawić takie pojemniki. Dodał, że projekt ten zakładał zupełnie inną specyfikę. W innych miastach jest on realizowany przez fundacje, które w swoim działaniu mają większe możliwości, większą elastyczność. Tutaj projekt ten został złożony w oparciu o rady dzielnic. Analizowaliśmy również możliwości przepływu pieniędzy pomiędzy dzielnicami a ewentualnymi beneficjentami i jasno wskazaliśmy, że takie zastrzeżenie budzi sama ustawa o finansach publicznych. Dzisiaj ten projekt jest nieco inny, będzie realizowany, ale w oparciu o szkoły, co daje to możliwości realizacji i do końca czerwca powinien zostać zrealizowany. Odnosząc się do wystąpienia pana Zarzyckiego i pana Kuropatwińskiego, to pokazują one różne podejście do tematu mobilności, transportu w mieście. Padł zarzut, że generalnie polityka mobilnościowa nie jest realizowana przez polityków i specjalistów, dlatego odnosząc się do tego wystąpienia odniosę się do statystyk, do konkretnych danych. Padł zarzut, jeśli chodzi o realizację polityki bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Przypomnę, że realizujemy go w Gdańsku od 2019r. i nie dlatego, żeby uprzykrzyć życie kierowcom. Pojazd jadący z prędkością 50 km/h potrzebuje 27 metrów by wyhamować przed pieszym, czy rowerzystą, z kolei pojazd jadący z prędkością 80 km/h potrzebuje aż 58 metrów. Padł zarzut, po co ograniczaliśmy prędkość na ul. Grunwaldzkiej i Alei Zwycięstwa. Przeprowadziliśmy analizę wyników i porównując dane z 2019 roku z rokiem 2022, mamy aż o 28 % mniej zdarzeń drogowych. Spadliśmy z poziomu 750 do 536 zdarzeń. W przypadku Alei Zwycięstwa to jest spadek o 34 % - ze 152 do 100. To są konkretne liczby. Wizję zero w Gdańsku realizujemy od 2009 r. Porównując cały ten czas efekty są następujące: o 47%

zmniejszyliśmy wypadki drogowe, o 62% zmniejszyliśmy wypadki z udziałem pieszych i aż o 76% jest mniej ofiar śmiertelnych wypadków drogowych. W całym czasie realizacji tej polityki daje nam to dwieście żyć ludzkich, uratowanych dzięki temu programowi.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Chciałam wspomnieć jeszcze o jednej rzeczy poruszonej przez pana Filipa Borawskiego, sprawę drobną, ale niezwykle istotną z punktu widzenia rozwoju demokracji i zaangażowania młodych ludzi w życie społeczne miasta, a mianowicie lekcje demokracji. Wiem, że pani Prezydent bierze udział w takich lekcjach w gdańskich liceach. Przypomnę tylko, że taki projekt jest również realizowany przez Radę Miasta Gdańska. Zapraszamy do Nowego Ratusza uczniów klas siódmych, ósmych szkół podstawowych oraz uczniów gdańskich szkół ponadpodstawowych. Na taką lekcję obywatelską w siedzibie Rady Miasta Gdańska można się umówić i jest to okazja do porozmawiania jak funkcjonuje samorząd i spotkania z radnymi. Jeśli ktoś jeszcze o tym projekcie nie słyszał, to serdecznie zapraszam wszystkich chętnych do udziału. Otwieram dyskusję z udziałem radnych, pierwszy głos w dyskusji radny Przemysław Majewski.

PRZEMYSŁAW MAJEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że z racji, iż został wywołany przez prezydenta Grzelaka w sprawie dotyczącej Opływu Motławy i strefą prestiżu, to kilka miesięcy temu mieli okazję wziąć udział w dyskusji na temat rewitalizacji Opływu Motławy. Pan Prezydent nie pierwszy raz mija się z prawdą, i wydaje mi się, że jego działalność jest oparta na kłamstwach. Kłamstwa padały w sprawie parkingów w Brzeźnie, w sprawie pasa nadmorskiego w Brzeźnie, w sprawie braku nieprawidłowości w działalności dyrektora Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska. Natomiast to, co jeszcze ze słów prezydenta wnioskuję i co odnosi się do dzisiejszych wypowiedzi mieszkańców, to fakt debaty. Debata, którą radni opozycji i część radnych z koalicji rządzącej prowadzą z mieszkańcami jak np. z panią Natalią, która jest bardzo aktywna w rejonie Dolnego Miasta, mieli okazję kilkakrotnie rozmawiać, wystąpić na konferencji prasowej, to świadczy, że są otwarci na dyskusję. Mimo, że dzieli ich bardzo wiele na płaszczyźnie tematów ogólnopolskich, chociażby ze środowiskiem zielonej fali, z którym współpracowali w temacie pasa nadmorskiego, ale te różnice nie przesłaniają priorytetów związanych z kwestiami, które leżą Gdańszczanom na sercu. Wracając do kwestii Raportu o stanie Miasta Gdańska przypomniał, że w marcu tego roku miał okazję z radnym Andrzejem Skibą przedstawić kilka uwag

związanych z czwartą rocznicą objęcia przez panią prezydent Duliewicz tak zaszczytnej funkcji i wówczas wskazywali na kwestie, które ich zdaniem przez te cztery lata się nie udały i co których zgłaszali zastrzeżenia. Ze smutkiem zauważył, że przez te cztery lata problemy się powtarzały i pojawiają się do dziś. Dalej powiedział, że kiedy kilka tygodni temu w Urzędzie Miejskim w Gdańsku odbywała się dyskusja na temat szeroko rozumianej zieleni, to wskazywali, że nie jest w odpowiedni sposób zadbana. W Gdańsku jest problem, jak ta zieleń ma być pielęgnowana i w jaki sposób ma się rozwijać. Porównał pewne wartości z 2021 z wartościami z 2022 roku, i tak - w roku 2021 jednostki miejskie zasadziły 4.177 drzew, a w 2022r. 4.454 drzewa, podczas gdy przez te dwa lata przetaczały się prawdziwe burze, że w Gdańsku drzew jest zbyt mało - sadzi się mało a zbyt dużo się wycina. Zapytał, jak to się ma do wskaźników w strategii miasta Gdańska do 2030 roku o nasadzeniu 50 tysięcy drzew, skoro rok do roku mamy wzrost 300, w przypadku jednostek miejskich. Kolejna istotna kwestia poruszana od lat, to zarządzanie mieniem komunalnym, kwestia zarządzania lokalami komunalnymi i socjalnymi. Jeśli takie sytuacje jak np. na ulicy Pobiedzisko, gdzie z dachu leje się woda, gdzie przez lata nie działa się nic i jeśli pokazuje się takie jak na ulicy Zwiejskiej, Wallenroda, Na Stoku, Sempołowskiej, Bałtyckiej, Skarpowej to nie chodzi tylko o to, żeby pokazywać te błędy, bo to są ludzkie dramaty. Dramaty ludzi, którzy przez lata starają się o inny lokal, o wyremontowanie ich lokalu i przez lata odbijają się jak od ściany. Powiedział, że na dzisiejszej prezentacji nie widział takiej informacji i myśli, że byłaby ona istotna. Liczba oczekujących na lokal komunalny zmniejszyła się przez rok o 16 osób - z 499 na 483 osoby. W takim tempie to do 2050 roku zejdziemy do kilku osób, chyba, że nie jest to celem, a byłby to istotny wskaźnik. Zdaniem radnego, priorytet związany z remontami, z nowymi lokalami komunalnymi nie jest priorytetem władz miasta Gdańska, a powinien. Kolejna istotna kwestia to komunikacja miejska w Gdańsku. W ubiegłym roku była podwyżka cen biletów i miało się to wiązać z poprawą jakości komunikacji miejskiej. Fakt, że więcej Gdańszczan będzie chciało wybierać komunikację miejską. Prezydent Borawski próbował odnosić się do wskazań mieszkańców Gdańska w Raporcie odnośnie komunikacji miejskiej w Gdańsku i fakt, że w stosunku do stanu przed pandemią w Gdańsku cały czas jest mniejsza liczba pasażerów, tj. 16% mniej pasażerów w stosunku do 2019 roku. Jest to poważny problem, bo jeśli nie zachęcimy mieszkańców do korzystania z komunikacji miejskiej, to luka związana z wpływami z biletów będzie się powiększała i co wtedy zrobią władze Miasta Gdańska? Sięgną po raz kolejny do kieszeni Gdańszczan. Z komunikacją miejską Gdańsku i biletami związane są dwa ważne projekty, które w 2022 roku miały wejść

w życie, bądź być w końcowej fazie wdrażania. System Mevo - w 2021 rok obszar metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot ogłaszał, że możliwy jest start w lipcu 2022 roku. Przedłużające się postępowania sądowe, odwołania spowodowały, że ten system być może wejdzie w tym roku w życie. Z komunikacją związany jest system Fala. Cytat z popularnego serwisu trojmiasto.pl. - cytuję „powiedzieć, że system Fala rodzi się w bólach, to nic nie powiedzieć. Pierwotnie plany podróży i aplikacje miały trafić w ręce pasażerów w połowie roku. W lipcu, ze względu na przedłużające się prace nad pierwszymi elementami systemu i ostatnie poprawki termin przesunięto na początek września. Dziś wiadomo, że i tego terminu nie da się dotrzymać. Nieoficjalne informacje, jakie do nas docierają mówią o przesunięciu terminu nawet na początek przyszłego roku. Oficjalnie, przynajmniej na razie, przedstawiciele spółki nie chcą mówić o konkretnym terminie. Potwierdzili, że system nie ruszy zgodnie z planem. Moglibyśmy wypuścić produkt nie w pełni gotowy, ale nie o to tutaj chodzi. Tak czy inaczej nie nastąpi to z początkiem września, jak zapowiadaliśmy w lipcu” – koniec cytatu. Brzmi znajomo, prawie jak by czytać artykuł sprzed kilku dni, a jest to artykuł z 31 sierpnia 2022r. Zapytał, kto nas oszukuje? Kto oszukuje Gdańszczan w sprawie systemu Fala? Ma nadzieję, że dzisiaj dowiemy się pod koniec sesji RMG, bo stosowny punkt do tego porządku zgłosili. Natomiast fakt, że ten system jest przedłużany i nie wchodzi w życie, rodzi konkretne problemy. Problem z tymi dwoma dużymi projektami to nie jedyny problem, bo tzw. afery ze słynnymi owcami, to mała rzecz, bo były takie rzeczy jak mobing w Urzędzie Stanu Cywilnego, co potwierdziła Państwowa Inspekcja Pracy, kwestia związana z nieprawidłowościami przy wynajmie lokali w Palmiarni, co w 2022 roku działa się w Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska. Rok 2022, zdaniem radnego, to kolejny rok niewykorzystanych okazji i ma wrażenie, że gdańskie władze nie potrafią lub nie chcą zająć się sprawami priorytetowymi, a są to sprawy, które mieszkańcom Gdańska leżą na sercu od lat. Chciałby, aby władze Gdańska reagowały na problemy Gdańszczan, jak reagowały na wspólną pomoc obywatelom Ukrainy w związku z rosyjską napaścią na ich kraj. Dlaczego, gdy mieszkańcy, radni wskazują problemy z lokalami komunalnymi, nie ma na to tak szybkiej reakcji. Dlaczego tych problemów nie rozwiązuje się, tylko odsuwa na dalszy plan. Wydaje się, że Gdańszczanie mają już dość mamienia, dość odkładania w czasie spraw priorytetowych i chcą czuć, że prezydent jest z nimi, że je blisko ludzkich spraw. Pani Prezydent, zapewni Pani słyszy lub razem z Zastępcami usłyszy to później, bo za rok, być może kto inny już będzie referował Raport o stanie Miasta Gdańska, czego sobie i Państwu życzę - powiedział radny. Ma nadzieję, że wtedy faktycznie będzie to reprezentant

mieszkańców, którzy chcą Gdańska wolności i solidarności a nie reprezentant republiki developerów.

ANDRZEJ SKIBA – Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że jest rzeczą dość komfortową w czerwcu głos zabierać i mówić o Raporcie o stanie Miasta, ponieważ nie trzeba patrzeć na zegarek, można spokojnie wybrać punkty o których chce się powiedzieć, odnieść się do szeregu spraw, które w zeszłym roku wystąpiły i zapytać władze Gdańska o to, dlaczego te sprawy nie wyglądają tak optymistycznie, jak przedstawiła to w swoim wystąpieniu pani Prezydent. Ma nadzieję, że inaczej jak na sesji odnośnie projektu Mevo, pani prezydent będzie obecna przy punkcie dotyczącym systemu Fala, dlatego zapytał teraz, czy jest zadowolona z pracy swojego zastępcy pana Piotra Borawskiego, który odpowiada za system Fala organizacyjnie i politycznie. Dalej powiedział, że można by długo mówić o tym, o czym nie powiedziała w swoim bardzo wybiórczym wystąpieniu pani Aleksandra Dulcikiewicz. Powiedział, że przejrzał swoje interpelacje, zapytania, interwencje i emaile z roku ubiegłego i można by mówić godzinami o kwestiach, które pod dywan próbuje zamieść pani Prezydent, ale żeby mieć szansę na dialog wybrał kilka zagadnień, które w jego odczuciu są kluczowe. Gdyby spojrzeć, jest to subiektywne spojrzenie, ale poparte argumentami, na trzy największe porażki. Te trzy rzeczy to kwestia Jelitkowa, kwestia osób niepełnosprawnych lub osób z niepełnosprawnościami, oraz „słynne owce” na Olszynie. Skoro mowa o mieszkańcach, to wypada podziękować wszystkim mieszkańcom, którzy dzisiaj zabrali głos i jak co roku z częścią opinii się zgodzę, z częścią mniej, a z niektórymi fundamentalnie się nie zgodzę. Głosy te powinny być wzięte pod uwagę. Pod uwagę powinien być wzięty głos mieszkańców dzielnicy, którą dwa miesiące temu miała okazję odwiedzić pani Prezydent. 26 kwietnia br. odbył się tzw. spacer dzielnicy Żabianka-Wejhera-Jelitkowo-Tysiąclecia. Powiedział, że do niego drogą emailową zwrócili się mieszkańcy lokali miejskich przy ul. Bałtyckiej i w związku z tym odczytał fragmenty korespondencji mieszkańców skierowanej do niego, jako radnego, bo one w znacznie lepszym stopniu oddadzą to, co myślą mieszkańcy Gdańska o ubiegłym roku i latach wcześniejszych. Zapytał panią Prezydent czy w tym roku była na ulicy Bałtyckiej? Odczytał fragment korespondencji, jaką otrzymał od mieszkańców, cytat: – dzielnica wybiera, od około piętnastu lat stopniowo nikt z naszej dzielnicy nie jest meldowany, mieszkańcy są podstępnie wyprowadzani. Większość z tych lokali normalnie nadawała się od zaraz do zamieszkania i nie wymagała remontów, gdyż są to zadbane mieszkania po osobach zmarłych. Ludzie latami czekają w Gdańsku na lokale komunalne,

regulowane przez nich czynsze zasilająby budżet miasta i może byłyby wykorzystane na remonty, a nieruchomości byłyby zadbane i bezpieczne. Obecnie nikt ich nie nadzoruje, rozbite szyby w oknach, zniszczone drzwi, są włamania, dewastacje i tylko czekać – to jest cytat - kiedy dojdzie do pożaru. W marcu 2023 roku zniknęła ze stron Gdańskich Nieruchomości informacja w BIP – wykaz ulic z budynkami i wedle mieszkańców, do dnia dzisiejszego takiego wykazu nie ma. Zanim to zniknęło, mieszkańcy spisali bardzo istotne rzeczy. Piszą w następujący sposób, cytując: opierając się na wykazie ulic i budynków Gdańskich Nieruchomości z dnia 30 czerwca 2022r. ze strony BIP, ulica Bałtycka to łącznie 25 rekordów, gdzie cztery to domki rybackie pod czterema adresami, itd., itd. Zdaniem mieszkańców, pustostany, tylko w tym miejscu to 33 lokale niezamieszkałe. Z informacji, jakie pojawiły się na stronie gdańsk.pl wynika, że ul. Bałtycka nie była ulicą odwiedzoną przez panią Prezydent. Zastanawia się, czy pani Prezydent Dulkiwicz zaszczyci obecnością przy tym biurku, aby zobaczyć zdjęcia mieszkańców pokazujące stan tych budynków. Mieszkańcy opisują to w następujący sposób, cytuję – my swoje mieszkania zajmujemy po kilkanaście, kilkadziesiąt lat. W nich wychowało się kilka pokoleń i zastanawiamy się, dlaczego nas się wyklucza i stawia poza nawias. To tylko my dbamy o nasze lokale, remontujemy je we własnym zakresie i ciągle w nie inwestujemy w częściach wewnętrznych, bo części zewnętrzne to obowiązek gminy. Dlaczego teraz mówi się, że teren jest atrakcyjny? Gdzie w tej zapomnianej dzielnicy przez ostatnie pięćdziesiąt lat był administrator, właściciel. Dlaczego nas się nierówno traktuje? Dlaczego znaczącej części gdańszczan i gdańszczanek umożliwiono wykup nawet w tych atrakcyjnych dzielnicach, a my nadal mieszkamy w niszczącej kamienicy bez informacji co z nami. Dlaczego ważniejsze są samorządowe aspiracje a nie ludzie? Dalszy fragment tego pisma – a tymczasem czynsze rosną, a remonty naszej kamienicy w ostatnich latach ograniczyły się do wymiany żarówki, wywieszenia nowej tablicy korkowej i przeglądu naszych mieszkań, co w przypadku ponad stuletniej kamienicy nie jest nawet kroplą w morzu potrzeb, a wręcz wydaje się żartem. Radny powiedział, że jest to atrakcyjny teren i obawia się, że zrobi się to samo co na Dolnym Mieście i będziemy znowu świadkami czterech pożarów w ciągu dwóch tygodnia, tak jak było przy ulicy Owsianej. Tak Gdańskie Nieruchomości dbały i dbają o własność gminy Miasta Gdańska. Patrząc na ramy czasowe, trzeba powiedzieć, że z tych zaniedbań trudno mieć zarzuty wobec obecnego prezydenta pana Piotra Kryszewskiego. Mój komentarz proszę odebrać do wcześniejszego zastępcy prezydenta pana Piotra Grzelaka. Chciał zdemolować Brzeźno – nie wyszło. Czy będzie chciał zdemolować Jelitkowo? Mam nadzieję, że się nie uda. Co się robi, jak zepsuje się jakiś element

zewnątrzy? Normalnie się naprawia, a co robią Gdańskie Nieruchomości? Nie naprawia się np. zepsutej rynny a woda cieknie po ścianie i robi się grzyb, wilgoć a za jakiś czas pojawi się pewnie developer, który powie, że ten teren trzeba odnowić i tych „złych” mieszkańców trzeba się pozbyć. W roku 2022r. przedstawiono trzy filary reform, zmian Gdańskich Nieruchomości. W ramach tych propozycji i szeregu interpelacji a także interwencji podejmowanych w jednostkach miejskich mówiliśmy, co należy zrobić lepiej, jak to zrobić lepiej. Dodał, że w drugiej części ubiegłego roku, trochę na plus zmieniło się, jeśli chodzi o Gdańskie Nieruchomości, może z racji tego, że zmienił się wiceprezydent. Również się zmieniło, jeśli chodzi o inwestycje, które w Gdańsku wyhamowały. Druga istotna kwestia, to osoby niepełnosprawne, osoby z niepełnosprawnościami. Mowa tutaj o Gdańsku, jako mieście wolności i solidarności i w roku 2022 w ramach walki o równość, o interesy, o godne życie osób z niepełnosprawnościami wyrzucono niepełnosprawnych z Europejskiego Centrum Solidarności. Jak można było do tego dopuścić? Bo mieli odwagę czasem powiedzieć, że w Gdańsku nie wszystko jest takie piękne, jakby to chciała widzieć pani Aleksandra Dulkiewicz. Wystarczy spojrzeć, co mówiły osoby związane ze Stowarzyszeniem Inwalidów Narządów Ruchu Solidarność. Jak zostały w tym mieście wolności i solidarności potraktowane. Jest to przykład takiej hipokryzji, aby w 2022r. mówić tutaj o równości, mówić o niepełnosprawnych a wyrzucić ich na bruk. To jest po prostu skandal. W ubiegłym roku, z radnym Majewskim, radną Barbara Imianowską przedstawiliśmy propozycje dla osób z niepełnosprawnościami – propozycja działań, dotycząca projektu Dostępny Gdańsk. Kolejna sprawa, wybrana z wielu, o których można by mówić, to owce w centrum Gdańska, zielona część przy Olszyncy. Ciekawy pomysł i jakby popatrzeć na opinie internautów, mieszkańców to jest on do rozważenia, ale podobnie jak w latach poprzednich musiały wyjść wszelkie konsekwencje tzw. układu gdańskiego. Czyli, nawet jak jest ciekawy pomysł, który może się gdzieś przebić, to muszą to robić sami swoi. Trzeba ustawić przetarg, trzeba dać zarobić kolesiom, trzeba dać możliwość zarobienia nawet na tak prostych rzeczach. Do takiego wniosku doszła też pani Prezydent, która finalnie po wielu naszych apelach, naciskach medialnych podała do dymisji byłego zastępcę w Gdańskim Zarządzie Dróg i Zieleni. To nie tak, że pisowcom nie podobają się owce, niech sobie będą ale na zdrowych zasadach, w ramach uczciwego przetargu i niech ktoś weźmie za to odpowiedzialność. W wyniku naszych działań udało się doprowadzić w Gdańskim Zarządzie Dróg i Zieleni do audytu i kolejne trupy z szafy wypadły. Ciekawe, ile takich audytów warto byłoby zrobić w innych instytucjach, ale myślę, że w najbliższych miesiącach nie będzie sezonu ogórkowego, nie będzie pobłażania dla złodziejstwa, nie będzie pobłażania

dla gdańskiego układu. W najbliższych tygodniach zobaczycie, co mam na myśli. Powiedział, że można byłoby mówić długo, ale na koniec jeszcze trzy istotne rzeczy. Wiadomo, co w Gdańsku – zdaniem pani Prezydent – jest super. Z częścią rzeczy można się zgodzić, z częścią absolutnie nie. Wiadomo na co wskazywali radni Prawa i Sprawiedliwości jako opozycja, czyli ci, którzy mają patrzeć władzy na ręce, kontrolować, ale mają też proponować inne dobre rozwiązania. Niech przykładem sukcesu mieszkańców w roku 2022 będzie bardzo korzystny wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego odnośnie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Brzeźna, dla naszych zielonych płuc w pasie nadmorskim. Mieszkańcy o bardzo różnych poglądach potrafili w tej sprawie wspólnie działać. Razem z Zieloną Falą Trójmiasto udało się zebrać siedem tysięcy podpisów. Prezydent Piotr Grzelak obiecywał konsultacje, mija rok a konsultacji nie widać. Druga kwestia to sytuacja z Przeróbki a mianowicie, w roku 2022r. chciano zlikwidować bibliotekę. Z jednej strony mówi się, że trzeba wspierać czytelnictwo, a chciano zabrać ludziom bibliotekę. Nie zgadza się z pomysłem likwidacji na Przeróbce biblioteki i przeniesienia jej na Stogi. Cieszy się ze zmiany decyzji, bo biblioteka na Przeróbce jest potrzebna. Podziękował wszystkim tym z rad dzielnic, mieszkańcom, urzędnikom, którzy znajdowali czas, żeby spotkać się, porozmawiać i pomówić o tym, co jest w Gdańsku ważne. Bez aktywności gdańskiej władzy, opozycji, bez aktywności społeczeństwa gdańskiego, zdaniem radnego, miasto miałoby duże problemy, żeby dobrze funkcjonować. Ma nadzieję, czego wszystkim życzy, żeby za rok Raport o stanie miasta odczytywał już inny prezydent. Jedna kadencji pani Aleksandry Dulciewicz w zupełności wystarczy.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Kolejny głos w dyskusji pani Beta Dunajewska

BEATA DUNAJEWSKA – Radna Miasta Gdańska

Zwracając się do swojego przedmówcy, powiedziała, że w mieście Gdańsku nigdy nie zdarzy się sytuacja, że ich przełożony, kolega Płażyński wygra wybory na prezydenta, a oni na szczęście dla tego miasta nie zostaną wiceprezydentami. Zwracając się do radnego Skiby i radnego Majewskiego powiedziała, że mówić tak długo i o niczym, to tylko oni potrafią. Bezcelność, którą prezentują na mównicy przekracza wszelkie granice. Patrząc na radnego Skibę, nie obrażając go, ma wrażenie, że te filmiki z jego wystąpień, to w szkole filmowej będą pokazywać jako fajny przykład standapu. To jest po prostu kabaret. Dzisiaj rozmawiamy o roku

2022, ale mieliśmy też okazję wysłuchać mieszkańców Miasta Gdańska. Podziękowała wszystkim, którzy zaangażowali się i przyszli tutaj dzisiaj, aby wyrazić opinie o tym, jak miasto Gdańsk się rozwija i jakim jest miastem do życia. Niezależnie od tego, czy zgadzamy się z poglądami danej osoby, czy też nie, wychodzimy spoza strefy naszej strefy komfortu, spoza bańki w której żyjemy. Do nas przychodzą ludzie, którzy mówią dokładnie to, co my myślimy, czyli nasi wyborcy. Dodała, że rzadko się zdarza, że na jej dyżur przychodzi wyborca Prawa i Sprawiedliwości, a debaty z udziałem mieszkańców traktuje jako świetną lekcję innego myślenia o mieście, nawet to co jest krytykowane, np. naziemne przejścia jest bardzo potrzebne, bo jest to kierunek, który miasto Gdańsk obrało wiele lat temu, jeszcze w poprzedniej kadencji, jedno z takich przejść było zaanonsowane. Nie robi się tego dla wyimaginowanego społeczeństwa, robimy to dla konkretnych osób – dla starszych, dla osób niepełnosprawnych, dla matek z dziećmi. Im ciężko jest zejść do tunelu, a przysłowiowe korki? One tak naprawdę są wszędzie, ale mimo wszystko Miasto Gdańsk jest najmniej zakorkowanym miastem w Polsce. Jeśli z kolei chodzi o troskę radnych Majewskiego i Skiby o osoby niepełnosprawne, to przypomniała, co zrobiono w Sejmie z osobami niepełnosprawnymi. To była hańba. Kwestia organizacji pozarządowych. Głos pana Łukasza Samborskiego dla mnie bardzo bliski, ponieważ od wielu lat obserwuje, jak Miasto Gdańsk współpracuje z organizacjami pozarządowym. Ponad 99 mln zł otrzymują organizacje pozarządowe, co w budżecie Miasta stanowi ogromną kwotę. Być może nie wystarcza na pewne rzeczy, ale jest taki moment nowego rozdania, zmiany kadrowe w WRS, MOPR i wiceprezydent. Może przyszedł już czas na otwartą debatę o czym wspomniała już Pani Prezydent Dulkiwicz? Powiedziała, że współpracują ze wszystkimi, ale zawsze wybrzmienia głos tych największych organizacji. Może otwarta debata z udziałem wszystkich przydałby się, aby odświeżyć nasze myślenie o organizacjach pozarządowych. Organizacje mogą zarabiać, mogą robić te rzeczy, o które pan Łukasz Samborski postulował, ale nie wszyscy mają taką możliwość organizacyjną. Dodała, że w przyszłym roku po wyborach również spotkają się w tym składzie, ma na myśli skład prezydencki i będzie można też porozmawiać, albo przynajmniej wysłuchać kolejnego Raportu, jeśli nie będą już radnymi, ale kibicami. Ostatnia istotna kwestia to zdrowie psychiczne, szczególnie młodego pokolenia jest bardzo istotne i tym bardziej walka o uruchomienie środowiskowego centrum wsparcia psychologicznego na Srebrnikach jest bardzo istotne.

AGNIESZKA OWZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Ad vocem radny Przemysław Majewski.

PRZEMYSŁAW MAJEWSKI - Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że jego zdaniem w oświadczeniu Klubowym, radna Dunajewska powiedziała nieprawdę, że w Gdańsku w znaczący sposób wzrosła liczba osób zagrożonych ubóstwem. Z Raportu o stanie Miasta wynika, że od 2016 roku do 2022 roku o 53 % spadła liczba osób w Gdańsku, która była zmuszona do korzystania z opieki społecznej. Wedle danych Eurostatu wynika, że Polska ma trzeci, najlepszy wynik, jeśli chodzi o państwa Unii Europejskiej, jeśli chodzi o osoby, które są zagrożone ubóstwem. Dlatego mówienie tego typu rzeczy jest nieprawdą.

AGNIESZKA OWZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Pani radna Beata Dunajewska.

BEATA DUNAJEWSKA - Radna Miasta Gdańska

Panie Radny, jeżeli jest tak dobrze, to dlaczego jest tak źle?

AGNIESZKA OWZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Kolejny głos w dyskusji pan radny Krystian Kłós.

KRYSTIAN KŁÓS - Radny Miasta Gdańska

Odnosząc się do kilku wątków poruszonych przez mieszkańców przyłączył się do podziękowań za udział w tej debacie, co wymaga pewnej odwagi, bo nie jest łatwo stanąć przed Radą, kamerami i być wysłuchanym. Jeśli chodzi o wspomniane nakrętki, to jego zdaniem inwestycja w tym momencie jest niepotrzebna, bo zgodnie z dyrektywą unijną wszystkie korki mają być na trwałe przyłączone do butelek i nie będzie możliwości osobnego ich zbierania. Dlatego może warto ten projekt przekształcić w inny wspierający ekologię projekt. Pan radny Zarzycki z Osowej dość emocjonalnie forsował wizję miasta zdominowanego przez samochody, czego jednak należałoby uniknąć. Pan Zarzycki wskazywał różne dane, że przejścia naziemne generują więcej smogu, ruch samochodów jest spowolniony, wpływa negatywnie na środowisko. Ale to cały czas smog generuje samochód i to nie przejście dla pieszych, to nie likwidacja barier architektonicznych, czy poprawa bezpieczeństwa generuje smog, ale właśnie samochody i osoby, które tymi samochodami się poruszają. Trzeba zrobić wszystko, żeby tego typu środków negatywnych dla środowiska pojawiało się jak najmniej. Pan Zarzycki proponował

kolejne szerokie arterie w centrach miast, kolejne obwodnice, kolejne ulepszenia dojazdów osobom, które nie zostawiają swoich podatków w Gdańsku, tylko w gminach ościennych i to Gdańsk po raz kolejny ma ponosić koszty budowy dróg dla osób, które z tego miasta nie pochodzą. Do pewnego stopnia jesteśmy w stanie ponosić te koszty, ale niestety nie możemy zrobić tego w 100%. Jeżeli będziemy robić będziemy szersze ulice to samochodów będzie więcej i skończy się tak jak w niektórych miastach amerykańskich, że nie ma centrum, nie ma śródmieścia nie ma tkanki miejskiej, ale tylko są autostrady po osiem pasów i też samochody stoją tam w korkach. Z drugiej strony mamy Madryt, który ma tkankę ściśle historyczną, zwartą śródmiejską tam ruch samochodowy, na ile to możliwe odbywa się. Warto na te rzeczy zwracać uwagę. Kolejna poruszona kwestia to powoływanie się na jakieś badania, wyniki, ekspertyzy, ale nie powiem skąd są, bo się boję, że zostaną oskarżony – tak mówi radny Zarzycki. Jeżeli podajemy jakieś dane i na coś się powołujemy, to jesteśmy przekonani do tych tez i jesteśmy w stanie je bronić, albo tego nie robimy. Pan prezydent Borawski mówił o ekspercie, który współpracuje z miastem przy projektowaniu różnego rodzaju inwestycji drogowych, pieszych, rowerowych i to są osoby znane z imienia i nazwiska, a tutaj powtarzamy nie poparte niczym frazesy. Radny Dzielnicy Osowa mówił o tym jak to ignorowany jest głos rad dzielnic i trzeba ten głos wzmocnić, a chwilę wcześniej mówi o ograniczeniu prędkości na Alei Zwycięstwa i ul. Grunwaldzkiej. Przypomnę, że zostało to zrobione między innymi na wniosek rad dzielnic, więc mamy tych radnych dzielnic słuchać, albo nie. Poradził, aby popracować nad przekazem i spójnością swojej wypowiedzi. Wracając do kolejnej części, którą rozpoczęli radni Prawa i Sprawiedliwości, radny powiedział że tak dużej ilości bezczelności na tej sali jeszcze nie słyszał. Zająkowania o tym, jak to się dzieje, że w Gdańsku nie chronimy zieleni, że w Gdańsku chcemy sadzić 50 tysięcy drzew, a sadzimy ich teraz tyle a tyle. Nie wiem, czy państwo radni mają tak krótką pamięć, ale ta strategię przyjęliśmy w ubiegłym roku, więc trudno mówiąc o perspektywie 30+ już dzisiaj mogli mówić o tych wynikach, kiedy dopiero planujemy programy rozwojowe, które będą te cele realizować. Mowa jest również o ekologii, wycinanie drzew ale cały czas brakuje informacji i pokazania tego jak zmieniła się sytuacja w zakresie ochrony zieleni, jeżeli mówimy o tzw. lex Szyszko. To przecież nie nikt inny jak rząd Prawa i Sprawiedliwości. Kara za wycięcie drzewa było 10.242 złote, jest 3 tysiące złotych itd. Pytanie retoryczne – czy tego typu zmiana przepisów powoduje, że wytnie się drzew mniej, czy więcej. Moja odpowiedź brzmi – wytnie się ich więcej bo kary nie są odstraszające dla osób, które tego typu rzeczy robią. Radni Prawa i Sprawiedliwości mówili o tym, czego nie udało się zrealizować albo nie udało się zrealizować w wystarczającym tempie. Zgodzę się z nimi, bo

chcielibyśmy więcej, tylko żeby więcej trzeba mieć więcej a nie mniej. Przypomnę, że wydatki na remont lokali komunalnych, utrzymanie komunikacji publicznej to wszystko kosztuje i obciąża wydatki bieżące. Jest to piąty rok kadencji i na pewno wszyscy radni wiedzą, co to są wydatki bieżące i też wiedzą, że dzięki deformom Prawa i Sprawiedliwości środków na te wydatki bieżące mamy mniej. Inflacja powoduje, że wszystko kosztuje więcej. Ceny energii rok do roku 30%. Inflacja rok 2022 maksymalny wskaźnik 17,6%. Wpływy do budżetu z podatku PIT maleją, są zryczałtowane, nawet gdy koniunktura jest lepsza nie mamy tych środków tyle, żeby zrealizować założone cele. Wpływ do budżetu per capita na jednego mieszkańca spadł rok do roku o 130 zł, a wydatki wzrosły prawie o 400 zł. To są konsekwencje decyzji podjętych przez polityków Prawa i Sprawiedliwości. Za chwilę usłyszymy, że zostało mieszkańcom więcej w kieszeni bo zmieniły się przepisy podatkowe dotyczące PIT-u. Oczywiście, ale miasto Gdańsk, które musi dbać o swoich mieszkańców tych środków również ma mniej na swoje zadania, które realizuje, a niestety zadań tych przybywa. Nawet, gdy realizuje zadania zlecone przez rząd, to miasto musi do tego dopłacać. Była tutaj mowa o ochronie zdrowia, o ochronie najmłodszych, jeśli chodzi o wsparcie psychologiczne. Zadaniem rządu jest dbanie przede wszystkim o zdrowie i dobrostan Polaków w tym zakresie. Dzisiaj Rada będzie zmieniać uchwałę dotyczącą wsparcia dla samorządu Województwa Pomorskiego, jeśli chodzi o wsparcie na zakup sprzętu medycznego dla szpitala na Srebrzysku. Przypomniał, że ubytek w budżecie w 2022r. w związku ze zmianami podatkowymi to blisko 400 mln zł, które to środki można byłoby przeznaczyć między innymi na remont lokali komunalnych, rozwój komunikacji miejskiej, wsparcie NGO, wsparcie uczniów poprzez zwiększenie etatów w poradniach psychologicznych czy szkołach. Po raz pierwszy w historii odkąd jest gdański samorząd subwencja oświatowa jest mniejsza niż nakłady na edukację dotowane przez Miasto Gdańsk. Różnica wynosi 7,5 mln zł, a wydatki miasta na edukację w całym budżecie to ponad 33%. Radni Prawa i Sprawiedliwości często zabierają głos i słusznie, bo taka jest rola opozycji, żeby wytykać błędy władzy, i zgadzam się, że wiele rzeczy nie wyszło, ale cały czas słyszę, że jest tak dobrze, tak źle i że rząd Prawa i Sprawiedliwości nie popełnia żadnych błędów. Na ostatniej sesji mówiłem, że chciałbym się przejechać tym polskim elektrycznym samochodem, chciałbym w Gdańsku skorzystać z mieszkania plus i z wielu innych rzeczy. Do tej pory mimo oskarżeń i potwierdzenia przez instytucje państwowe mobbing w Urzędzie Wojewódzkim również nie został rozliczony, ale o tym radni Prawa i Sprawiedliwości się nie zajmą. Na końcu swojej wypowiedzi wskazywali, że chcieliby, żeby w kolejnej kadencji w Gdańsku Raport był referowany przez innego prezydenta. Ja pani Prezydent Duliewicz życzę jak

najlepiej i mam nadzieję, że spotkamy się również tutaj za rok i ja również będę miał możliwość reprezentowania mieszkańców w Radzie Miasta. Patrząc jednak na wyniki Prawa i Sprawiedliwości, którzy rządzą w kraju już osiem lat, są w Gdańsku opozycją wiele lat, to liczby bezwzględne mówią o tym, że kandydaci na prezydenta Prawa i Sprawiedliwości z wyborów na wybory dostają coraz mniejszą liczbę bezwzględną głosów mieszkańców. Więc muszę tutaj rozczarować, nie liczcie na to – mieszkańcy Gdańska nie dopuszczą was tutaj do władzy.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję, ad vocem pan radny Andrzej Skiba.

ANDRZEJ SKIBA - Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że pomimo, iż są tutaj odniesienia do polityki ogólnopolskiej, to proponuje jednak, aby na sesji Rady Miasta Gdańska zajmować się kwestiami miasta Gdańska. Jest gotów do dyskusji na inne wątki, ale chyba w innym miejscu i w innym czasie. Skoro pan radny Kłós jest zadowolony z tego, że pani prezydent Dulkiwicz referuje ten Raport, zapytał go, kogo wolałby za rok zobaczyć referującego ten Raport? Panią Aleksandrę Dulkiwicz czy Pana Piotra Borawskiego?

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Pan radny Krystian Kłós ad vocem.

Krystian KŁOS - Radny Miasta Gdańska

Wyjaśnił, że Miasto Gdańsk jest w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i jest jej częścią. W związku z tym, jeżeli są podejmowane decyzje na szczeblu krajowym, które dotyczą naszego miasta, to w jego obowiązku jest mówić o tym i wskazywać, jak podejmowane centralnie decyzje wpływają na życie naszych mieszkańców. Pan Radny również powinien o tym pamiętać. Przypomniał, że na ostatniej sesji zwoływanej przez Klub Prawa i Sprawiedliwości, dotyczącej roweru Mevo siadł w ławach radnych nasz były kolego, obecnie poseł Kacper Płażyński i kiedy radny Oleszek zadał pytanie odnośnie ustawy metropolitalnej - czemu Kacper Płażyński głosował przeciw tej ustawie. Pan poseł Płażyński powiedział: ja się wam tłumaczyć nie muszę. To szczyt bezczelności po raz kolejny. Powtórzę: poseł jest po to, radny jest po to, prezydent jest po to, żeby tłumaczyć się swoim mieszkańcom z decyzji, które podejmuje i które mają wpływ na życie mieszkańców miasta, gminy, województwa czy Polski. A co do pytania kogo wolałby widzieć tutaj referującego Raport w przyszłym roku, to ja wie kogo chciałby nie widzieć. Nikogo od Was.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Pani prezydent Monika Chabior

MONIKA CHABIOR - Zastępczyni prezydenta ds. rozwoju społecznego i równego traktowania

Odnosząc się do informacji przekazanej przez radnego Majewskiego wyjaśniła, że rzeczywiście zmniejszyła się liczba klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie od roku 2016. Jest to związane przede wszystkim z wyłączeniem Gdańskiego Centrum Świadczeń z MOPR-u, czyli faktycznie, liczba klientów niefinansowej pomocy pozostała w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie. Liczba tych klientów się zmniejsza, ich wielo problemowość z jaką się spotykamy jest coraz większa, natomiast część klientów przeszła do Gdańskiego Centrum Świadczeń.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Pan radny Piotr Dzik.

PIOTR DZIK - Radny Miasta Gdańska

Zaproponował wrócić do tematu. Dzisiaj głównie jest dyskusja podsumowująca rok 2022. Porównanie roku 2022 może się odnieść do innych miast w Polsce. Uważa, że rakingi i wszystkie konkursy jakie zdobyło Miasto Gdańsk na arenie krajowej i międzynarodowej zasługują na pochwałę. Ilość wybudowanych mieszkań przez TBS i GTBS jest naprawdę zdumiewająca. Ścieżki rowerowe - ścisła czołówka w Polsce. Budowa i remonty chodników i dróg - na bieżąco remontowane. Otwarte spotkania z mieszkańcami - dlaczego radni przychodzą. Jeśli chodzi o te wspomniane przez radnego Skibę rudery, to poprosił o adres i osobiście tam pojedzie i porozmawia z mieszkańcami. Temat ten podlega pod zakres komisji, którą kieruje. Nie rozumie, dlaczego na otwartym spotkaniu mieszkańcy nie podeszli z tym tematem do pani Prezydent, bo na wszystkich takich spotkaniach są przedstawiciele wszystkich wydziałów Urzędu, wszyscy prezydenci i można zgłaszać swoje problemy. Nie przeszkadzajcie a pomagajcie, cudze chwalicie a swojego nie widzicie. Jak powiedziano 500 mln zł mniej podatku PIT, około 200-300 mln zł z podwyżek prądu, energii i innych rzeczy. Jakby te pieniądze były to ile więcej byśmy zrobili? Nie wdaję się w politykę krajową, ale to jedno z drugim się wiąże. Wiem, że mieszkańcy chcieliby jeszcze lepiej, ale zasada jest jedna - wszystkim nie dorównasz i wszystkim nie dogodzisz, choćbyś chciał. Więcej szacunku dla siebie i pokory. Od tego jesteście, żeby błędy wytykać ale agresja i

złośliwość wasza bije rekordy.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Pan radny Przemysław Majewski ad vocem.

PRZEMYSŁAW MAJEWSKI - Radny Miasta Gdańska

Podziękował przedmówcy za uwagi dotyczące ich działalności. Ze smutkiem jednak przyjmuje, że radni rządzącej koalicji bardziej skupiają się na nich, jakby to oni prezentowali Raport o stanie miasta Gdańska. Być może do tego w przyszłości dojdzie, czego sobie i innym życzy. Natomiast liczy na to, że merytorycznie do tej dyskusji rządzący podejną.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Pan radny Romuald Plewa.

ROMUALD PLEWA - Radny Miasta Gdańska

Mieszkaniec ulicy Legnickiej w Gdańsku napisał list do Pani Prezydent. Pan ten został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski przez Prezydenta Bronisława Komorowskiego w 2015 roku. Ma również inne odznaczenia. List został napisany w sprawie darmowych przejazdów komunikacją miejską na terenie Gdańska dla posiadaczy statusu osoby represjonowanej lub działacza opozycji antykomunistycznej, które przysługują w wielu miastach Polski, dużych i małych. W mieście wolności i solidarności takiego skromnego przywileju brak. Ponieważ korespondencja z panią Prezydent Gdańska nie odniosła skutku – tak pisze autor pisma - postanowił napisać do radnych i prosić, aby ponad podziałami zrobić coś dobrego dla tych, którzy walczyli o wolną Polskę, a których ubywa z każdym rokiem. Za nami okrągła rocznica strajków majowych z 1988 roku, przed nami kolejna rocznica strajków sierpniowych 1980 roku czy 1988 roku. Byłaby to dobra okazja, aby Miasto Gdańsk w ten sposób uhonorowało tych zasłużonych dla Polski ludzi. Dodał swój komentarz: większość osób posiadających status osoby represjonowanej jest wieku powyżej siedemdziesiątego roku życia. Mieszkańcy ci mają już darmowe przejazdy, natomiast dobrze byłoby uhonorować wszystkich, którzy walczyli o przemiany i dzięki temu mamy Polskę taką, jaką chcieliśmy mieć.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję, pan prezydent Piotr Borawski.

PIOTR BORAWSKI – Zastępca prezydenta ds. przedsiębiorczości i ochrony klimatu

Powiedział, że w tym temacie odpowiada radnemu chyba już trzeci czy czwarty raz w tej kadencji, to wnoszę, że Panu nie zależy ani na tej odpowiedzi ani na wymianie argumentów, tylko na tym, żeby budować na tym swój kapitał polityczny. Pozwoli pan Radny, że ostatni raz zaargumentuję Panu tą sytuację i zrobię to w sposób polityczny, w taki jak Pan to w tej chwili robi. Szanowny Panie Radny jest pan przedstawicielem partii Prawo i Sprawiedliwość i jeżeli Pan uważa, że ten temat jest istotny to jako znana osobistość w Prawie i Sprawiedliwości niech Pan zaapeluje do swoich kolegów parlamentarzystów z partii Prawo i Sprawiedliwość, którzy są wszechmocni w tej chwili i mogą wszystko w naszym kraju, żeby wprowadzili ulgę ustawową 100% i zrefundowali te koszty samorządowi. To jest wynik tego, że Pan rzeczywiście chce załatwić tą sprawę a nie tylko zbijać sobie kapitał polityczny, co pół roku wracając do tego tematu, pomimo, że odpowiedź Pan otrzymywał. Jest Pan przedstawicielem partii, która ograbia mieszkańców i mieszkanki Gdańska z finansów budżetu miasta Gdańska. To dzięki działaniom pańskiej partii 520 mln złotych w budżecie w tym roku jest mniej, również na komunikację miejską. Niech Pan to w końcu przyjmie do wiadomości, bo takie są skutki działania pańskiej partii politycznie i niech Pan przestanie na emocjach zbijać ten kapitał polityczny, bo to jest czysta hipokryzja. Jak Pan chce naprawdę załatwić, to niech Pan pójdzie do posłów Prawa i Sprawiedliwości, ustalcie 100% ulgę dla tych osób, które Pan uważa że w katalogu powinny być i tak załatwi Pan tą sprawę.

AGNIESZKA OW CZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Pan Radny Romuald Plewa.

ROMUALD PLEWA – Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że Pan wiceprezydent chyba nie słuchał dokładnie co mówiłem. Ja przytoczyłem słowa mieszkańca (podane imię i nazwisko), który napisał list do pani Prezydent i innych osób w Radzie Miasta Gdańska, a nie było tutaj mojego komentarza za wyjątkiem ostatniego zdania, gdzie dodałem, że od siedemdziesiątego roku życia w Gdańsku mieszkańcy jeżdżą za darmo.

AGNIESZKA OW CZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Kolejny głos w dyskusji pani radna Barbara Imiałowska.

BARBARA IMIANOWSKA – Radna Miasta Gdańska

Powiedziała, że odniesie się do wypowiedzi wiceprezydenta Piotra Borawskiego. Przed chwilą rozmawiał Pan z kombatantem, który siedział w więzieniu po to, żeby właśnie Pan mógł teraz tak swobodnie i za taką bezczelnością się zachowywać. Jest to haniebne, żeby Pan do takiego kombatanta, który siedział w więzieniu, osadzony przez komunistów i walczył w solidarności zwracał się bez szacunku. Zachowuje się Pan skandalicznie i zastanowi co mówi. Przechodząc do tematu powiedziała, że mowa tutaj była o osobach ze Stowarzyszenia Solidarność, które zostało wyrzucone z budynku, ale chciałaby odnieść się do takiej sytuacji, gdzie mówi się o mieście równości, w którym jest dużo barier do usunięcia. Do pani wiceprezydent Chabior – zwracam uwagę, że np. stacja peron Zaspą. Tam nie ma szans dla osoby niepełnosprawnej, żeby dostała się na SKM. Niesamowite jest, aby przez tyle lat nic tam nie zrobiono. Chodzi również o dostęp do bibliotek, gdzie do niektórych trzeba wchodzić po schodach. Następnie powiedziała, że zwracała się dwa razy z interpelacją o to, aby w naszej komunikacji były dostępne piktogramy o zakazie spożywania alkoholu. W pierwszej interpelacji powiedziano, że ta sprawa będzie rozpatrzona na zebraniu komunikacji metropolitalnej, następnie była odpowiedź odmowną a następnie ponownie zwróciłam się o to, bo sytuacja nie poprawia się. Odesłano mnie do regulaminu wywieszzonego w tramwajach, a którego praktycznie nie widać, a tym bardziej osoby nietrzeźwe nie mają zamiaru tego czytać. Codziennie spotykam się w tramwaju z osobami nietrzeźwymi, a ludzie ze strachu nie mają zamiaru reagować i dzwonić po policję, albo powiadomić motorniczego. Taka mała rzecz a mogłaby być odnośnikiem dla pasażerów, którzy mieliby się do czego odnieść, że jest zakaz spożywania alkoholu w pojazdach. Są inne piktogramy, ale nie ma o zakazie spożywania alkoholu w pojeździe. Odnośnie edukacji, to mało słyszę na temat dobrych rzeczy, które Ministerstwo Edukacji ma w szkołach. Za zeszły rok subwencja oświatowa, jest mniej więcej zrównana z wydatkami miejskim. Władze miasta nie robią żadnej łaski, że finansują oświatę, bo to są nasze dzieci i proszę tak często nie narzekać, że my tyle pieniędzy wydajemy na oświatę. Dzięki takim programom jak laboratoria przyszłości, które są w niejednej szkole. W szkole 92 są w postaci stolarni, gdzie udostępniono to dla mieszkańców w godzinach popołudniowych. Laboratoria w szkołach są różnego rodzaju, np. muzyczne. Programy edukacyjne jak np. aktywna tablica, narodowy program rozwoju czytelnictwa, poznaj Polskę, są programami dobrymi, o których mało tutaj wspominamy, a które ułatwiają dzieciom i rodzicom poznawanie naszej ojczyzny. Jeśli mówimy o subwencjach, podwyżkach dla nauczycieli to mówmy prawdę i mówmy o tym, że Ministerstwo Edukacji również

duże pieniądze przelewa na nasze konta, z których korzystają nasi mieszkańcy, którym się łatwiej żyje odkąd mają różnego rodzaju dotacje. Odnośnie wypowiedzi pana Hamanowicza, który mówił o debacie i dialogu. Jak myśmy zrobili debatę o biletach, to nie był obecny na niej obecny, jak również inni radni Młodzieżowej Rady MG a potem byli zdziwieni. Również nie byli na debacie o Mevo. Pięknie się mówi o dialogu, debacie tylko tutaj jakoś nie zawsze, ale tam gdzie trzeba to są. Na koniec o osobach niepełnosprawnych. Ostatnie posiedzenie Komisji Edukacji odbyło się w szkole specjalnej, tzw. batorówce. Wy po prostu nie macie wstydu, żeby 65 lat nie doprowadzić pomieszczeń, w których młodzież ma się uczyć zawodu i uczy się zawodu były w tak opłakanym stanie. Życzę, żebyście państwo z panią prezydent Dulkiwicz poszli i zobaczyli jak wyglądają warunki, z których korzystają dzieci i młodzież niepełnosprawna.

PIOTR BORAWSKI – Zastępca prezydenta ds. przedsiębiorczości i ochrony klimatu

Pani Radna wychodzi, ale pod Pani nieobecność też powiem kilka rzeczy, i do wszystkich Państwa. Przyzwyczajcie się państwo Radni Prawa i Sprawiedliwości bo tak będzie wyglądał Wasz najbliższy rok. Koniec z hipokryzją, z kłamstwem na tej sali. Każdy radny i radna Koalicji Obywatelskiej i ja również, będzie punktować każde Wasze kłamstwo i hipokryzję. Jeżeli ktoś jest radnym Miasta Gdańska kilka lat, to można wymagać od niego wiedzy i kompetencji, więc łatwo sprawdzić to, że jeżeli ktoś apeluje do prezydenta miasta o poprawę warunków na peronie PKP, to nie jest to kompetencja miasta Gdańska. Jeżeli ktoś jednym słowem mówi o tym, że to jest całkowicie normalne, że Państwo tylko w połowie finansuje edukację. Samorząd ograbiony przez Prawo i Sprawiedliwość sobie poradzi, czy to będzie 50%, czy 60%, czy 70%. Państwu łatwo to przychodzi? Prawda? Drugi mówi o tym, że to jest skandal jak szkoła wygląda, że tam śmierdzi i mówi się nam, że nie mamy wstydu. To wy nie macie wstydu radni Prawa i Sprawiedliwości. Okradliście budżet Miasta Gdańska a potem mówicie o tym, że ktoś nie ma wstydu, bo nie ma pieniędzy na komunikację czy edukację. Naprawdę zastanówcie się hipokrycy kogo wy udajecie na tej sali.

AGNIESZKA OWZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Pani Radna Beata Dunajewska ad vocem.

BEATA DUNAJEWSKA - Radny Miasta Gdańska

To będzie długie ad vocem, ponieważ dużo dziwnych rzeczy padło w tej

wypowiedzi. Nie mogę się nadziwić, jak pani Imianowska, której na sali już nie ma, ale wypomniała panu Hamanowiczowi, że go nie ma już i że się nie pojawił na debacie o Mevo, do czego absolutnie nie był zobowiązany. Natomiast ona jest zobowiązana do tego, żeby tutaj być. Nie wysłuchała odpowiedzi i jest właśnie ten szacunek, którego pani żąda wobec radnego Prawa i Sprawiedliwości pana Romualda Plewy. Wy nie szanujecie prezydentów w żaden sposób. To co pokazał pan Majewski, to co pokazał pan Skiba, to jest właśnie przejaw buty, arogancji i chamstwa. Ciągłe obrażacie wszystkich. Obraża pan wiceprezydenta Grzelaka, ale być może jest taki moment na refleksje. Skoro Pani Imianowska potrafi bronić pana Plewy, ja potrafię bronić Prezydenta. Kolejna kwestia. Nie wiem, czy Państwo wiecie, że prawo zabrania spożywania alkoholu w każdym miejscu publicznym. Miejscem publicznym jest również autobus, tramwaj. To, że pani Imianowska spotyka pijanych ludzi wszędzie, ja też niestety. To jest kwestia kultury, że ktoś idzie nietrzeźwy ulicą i zdarza się to w komunikacji miejskiej, ale prawo zabrania picia alkoholu zarówno na ławce, parku, tramwaju, autobusie, SKM niezależnej od Miasta Gdańska tylko od innych władz. Pani radna Imianowska powiedziała, że pieniądze z rządu Prawa i Sprawiedliwości spływają na nasze konta. Na moje konto nie wpływają, być może na Państwa. Bardzo się cieszę, że pani Imianowska zareklamowała szkołę, programy jakie tam są realizowane, tylko że to wszystko nie dotyczy roku 2022, o którym rozmawiamy. Moja ogromna prośba – trzymajmy się tematu. Jeżeli krytykujecie, to krytykujcie coś, co się wydarzyło w 2022r., a nie że nagle wracamy do osób represjonowanych, do szkół, programów itd. Jak wytykacie pani prezydent i wiceprezydent nieobecność, to chciałam zapytać, gdzie jest pan wiceminister, nie ma go od dłuższego czasu. Jak się pilnujemy, to pilnujmy się wszyscy. Jak widzicie brak szacunku prezydenta Borawskiego wobec radnego Plewy to zauważcie co radny Skiba i Majewski robi wobec pani prezydent i pana prezydenta Borawskiego i prezydenta Grzelaka.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Pani prezydent Monika Chabior.

MONIKA CHABIOR - Zastępczyni prezydenta ds. rozwoju społecznego i równego traktowania

Odnosząc się do wypowiedzi radnej Imianowskiej, to myślę, że wszyscy jesteśmy wrażliwi na potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Jasno muszę powiedzieć, że to jest zmiana w naszym społeczeństwie. Mamy ogromne zaniedbania w tym zakresie w całej Polsce i wynika to z kultury, z jaką kiedyś traktowaliśmy osoby

niepełnosprawne, jako te, które nie mają prawa do przestrzeni publicznej. W tej chwili staramy się to zmieniać, jest to ogromny koszt i też nie możemy zmieniać rzeczy, które nie są naszą własnością, np. perony. Odniosę się krótko do kwestii edukacyjnej. Między nami jest poważny spór na temat sposobu zarządzania oświatą w Polsce. Również dotyczący finansów. Nie uważam za zasadne obcinania budżetu oświaty tak drastycznie, jak widzimy to na przestrzeni ostatnich lat, a w zamian dawania takich projektów jak laboratorium przyszłości. To jest bardzo fajny projekt, natomiast on nie równoważy ubytku finansowego, którego cała oświata w Polsce doświadcza. Owszem, my finansujemy oświatę gdańską w zakresie kosztów bieżących w 50%, ale trzeba jeszcze doliczyć nasze zaangażowanie w ramach naszych obowiązków w inwestycje, w budowy, przebudowy i remonty. Tego subwencja oświatowa nie przewiduje. Jeśli chodzi o szkołę na ulicy Batorego, to wszyscy jesteśmy zgodni, że warsztaty muszą być wyremontowane, w związku z tym zapewniliśmy środki na ten cel, przeprowadziliśmy przetarg na remont, wczoraj została podpisana umowa i przystępujemy do remontu. Żałuję, że ta informacja nie dotarła do Pani radnej podczas tamtego posiedzenia komisji, ale teraz mam okazję publicznie jeszcze raz to powtórzyć. Jestem przekonana, że w przyszłym roku młodzież będzie się uczyć w wyremontowanych warsztatach. Ta szkoła ma już liczne inwestycje, bo przecież wyremontowaliśmy już sale warsztatowe dotyczące klas kulinarnych, hotelowych. Wiele zostało już zrobione i nie wiem, czy pani radna miała okazję to zobaczyć. Jeśli nie, to mam nadzieję, że może jeszcze będzie miała okazję tam się przespacerować i porozmawiać z uczniami.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Pan Radny Krystian Kłós.

KRYSTIAN KŁÓS – Radny Miasta Gdańska

Chciałbym pokazać szacunek Prawa i Sprawiedliwości do osób niepełnosprawnych i zrobię to nie używając słów, posłużę się obrazem. W tym miejscu odtworzył nagranie z Sejmu RP pięć lat temu. Dodał, że jest to obraz buty i arogancji Prawa i Sprawiedliwości, która właśnie w ten sposób traktuje osoby niepełnosprawne, które walczą o swoje prawa. Ten film można w całości zobaczyć na youtube.

Wracając do dyskusji – dobra edukacja kosztuje, nie ma nic za darmo. Wydatki rosną, inflacja szaleje a wy uszczuplacie budżet samorządów, i przychodzicie i krzyczycie, że nie ma środków na remonty, które chcielibyśmy zrealizować. Czy państwo myślą, że my chcemy, żeby te dzieci uczyły się w takich warunkach. Wy jesteście bezczelni, jesteście owładnięci nie wiem czym, macie jakąś pomroczość.

Jeden z sztandarowych pomysłów Prawa i Sprawiedliwości – gabinet dentystyczny w każdej szkole. Pani Prezydent, ile gabinetów dentystycznych otwarto w gdańskich szkołach? Zero gabinetów w gdańskich szkołach z rządowego wsparcia. Pani Radna mówiła o tym, że dzieci na wakacje wyjeżdżają. Tak, teraz będą wyjeżdżać do willi plus. Tyle żeście willi pooddawali swoim, że mam nadzieję, że teraz te dzieci w okresie wakacyjnym i na ferie będziecie przyjmować. Prestiżowe lokalizacje, blisko do zabytków i mam nadzieję, że te pokoje dla dzieci się znajdą. Pani radna mówiła, że trzeba zrobić piktogramy w komunikacji miejskiej wskazujące na to, że nie wolno spożywać alkoholu. Alkohol też jest napojem, więc w mojej ocenie ten piktogram wystarcza. Jesteśmy osobami dorosłymi, nieraz sami bądź w towarzystwie ktoś spożywał alkohol. Jak myślicie, że jak ktoś zobaczy taki piktogram nie wejdzie? Mam apel do pana prezydenta, do pani prezydent, żebyśmy poszli dalej. Piktogram na każdej ławce w parku – zakaz spożywania alkoholu. Skąd mój apel? To przecież Kacper Płażyński stał w parku, spożywał alkohol i tutaj problemu nie było. Więc apeluję – piktogram zakaz spożywania alkoholu dla pośła Płażyńskiego w każdym parku.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Pan Radny Jan Perucki.

JAN PERUCKI – Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że bardzo się cieszę, że radna Prawa i Sprawiedliwości nie znalazła większego problemu w mieście, jakim jest brak piktogramów w autobusie. Szanowna Pani radna, czy może rozważyła Pani o tym, wzorem poprzedniej sesji, za sprawą której miała miejsce Prawo i Sprawiedliwość i jej wniosek o sesję nadzwyczajną, gdzie nawet pan przewodniczący nie raczył do nas dołączyć, przewodniczący Koralewski, inicjator tejże sesji. To może wzorem tej sesji zrobimy kolejną nadzwyczajną sesję. Pani radna taką sprawę, sprawę piktogramów w autobusach możemy załatwić interpelacją, spotkaniem z konkretnym urzędnikiem i nie potrzeba do tego gremium, jakim jest Rada Miasta Gdańska. Chciałbym abyśmy zaczęli dyskutować chociażby a reikingu finansowym Miasta Gdańska, o kondycji, o opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej. Ale nie, pani Radna znalazła największy problem, jakim jest brak piktogramów w autobusie miejskim. Jest to kabaret. Porozmawiajmy o ponad półmiliardzie złotych mniej w budżecie miasta Gdańska i to właśnie za sprawą waszej zmiany ordynacji podatkowej. Tyle mamy mniej kasy w budżecie, to tyle mamy mniej inwestycji, tyle mniej zamierzeń działań społecznych i kulturalnych bo właśnie dzięki waszym działaniom tych pieniędzy po prostu nie mamy. Jeszcze Kacper Płażyński deklarujący poparcie dla ustawy

metropolitalnej, jak typowy hipokryta, oczywiście głosuje przeciwko. To jest wizytówka Prawa i Sprawiedliwości. Dyskutujmy dalej.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

W ramach dyskusowania dalej pan radny Cezary Śpiewak-Dowbór.

CEZARY ŚPIEWAK-DOWBÓR – Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że chciałby odnieść się do tej gorącej dyskusji w kwestii osób nietrzeźwych w pojazdach komunikacji publicznej. Myślę, że pani radna powinna zastanowić się, czy chodzi tylko o to, że są osoby, które spożywają alkohol w autobusach i tramwajach, czy że w stanie wskazującym na spożycie czy stanie nietrzeźwości osoby przemieszczają się. Czy Pani chce zabronić osobom, które są pod wpływem alkoholu jazdy tramwajem lub autobusem? Jeśli tak to myślę, że warto, aby pani to jasno powiedziała. Jeśli jest kwestia tego, że ktoś łamie prawo spożywając alkohol w pojazdach komunikacji miejskiej to w art. 115 § 13 pkt 2 kodeksu karnego wymienione jest, kto jest funkcjonariuszem publicznym. Pani jako radna jest takim funkcjonariuszem publicznym i dlaczego Pani widząc łamanie prawa nie zawiadamia o tym organów ścigania? Ile razy Pani zadzwoniła po policję w takiej sytuacji. Kto ma to zrobić, jak nie my radni. Jak ja widzę, że gdzieś jest łamane prawo zgłaszam to właściwym organom. Jeśli pani Prezydent widzi, że łamane jest prawo zgłasza to właściwym organom. Pani radna też powinna w takiej sytuacji zgłosić to właściwym organom. Jeśli Pani tego nie robi to w pewnym dyskursie publicznym może to być poddawane pod wątpliwość, czy te sytuacje, o których pani mówi, to są rzeczywiste sytuacje, czy to jest jakaś suma pani przypuszczeń, domniemań, własnych poglądów na temat komunikacji publicznej i jej funkcjonowania. Przyłączam się do głosu wątpliwości, że piktogram, który miałby wyeliminować łamanie prawa, czyli radny Miasta Gdańska, widzący łamanie prawa, nie zgłasza tego właściwym organom, nie potrafi zainterweniować, to ja nie wierzę, że jakkolwiek piktogram by cokolwiek zmienił. Natomiast jest oczywistym, że nikt na tej sali nie popiera łamania prawa i wszyscy zapewne uważają, że w komunikacji publicznej nie powinno dochodzić do takich incydentów jak picie alkoholu. Z kolei, jeśli pani chce iść o krok dalej i zabronić przejazdów komunikacją publiczną – powinna się Pani zastanowić, czy tylko osobom nietrzeźwym, czy osobom wskazującym na spożycie alkoholu. Czy osoby mające 0,2 – 0,5 promila mogą wejść do tramwaju, czy nie mogą. Osoby mające więcej niż 0,5 promila mogą wsiąść do tramwaju, czy nie. Pani wyborcy zasługują na to, żeby dowiedzieć się, czy pani oczekuje tego, żeby zabronić osobom będącym pod wpływem alkoholu zabronić jazdy autobusem i tramwajem, bo rozróżnijmy tutaj bardzo wyraźnie

sytuację, w której ktoś trzeźwy czy nie trzeźwy zachowuje się w sposób niezgodny z prawem, zaczepia, zanieczyszcza w jakiś sposób komunikację publiczną, to wtedy powinna Pani interweniować i zgłaszać odpowiednim organom, a nie gardłować tutaj na sesji, że prezydent Borawski ma wieszać piktogramy, które nic w tym temacie nie zmieniają.

Wracając do tematów, które w tej dyskusji pojawiły się ze strony mieszkańców, to jako radni Koalicji Obywatelskiej zorganizowaliśmy cykl spotkań z mieszkańcami, spotkań radnych poszczególnych okręgów wyborczych. Jedną z osób z Olszynki wskazywała na potrzebę zagospodarowania, zabudowania infrastrukturą terenów Opływu Motławy. Ten wątek dzisiaj się tutaj również pojawił i jest potrzeba stworzenia koncepcji całego zagospodarowania Motławy i Opływu Motławy tak, żeby ten wielohektarowy teren, który ma jeszcze większą szansę służyć mieszkańcom i był realizowany według wspólnej wizji i jest to jedyne co te dwa poglądy całkowicie na dwóch różnych biegunach łączy. Ale pokazuje to jak różnorodne jest podejście mieszkańców Gdańska i jak ważne jest, aby w takich dyskusjach potrafić znaleźć złoty środek, wyważenia pomiędzy ortodoksyjną ochroną środowiska. W takich sytuacjach naszą rolą jest przeprowadzenie cywilizowanej dyskusji wszystkich interesariuszy i na koniec podjęcie wyważonej decyzji. I w tym kierunku musimy iść. Gdyby nie taka liczna grupa mieszkańców, którzy mają tę wrażliwość skierowaną bardziej ku ochronie roślinności, ochronie ptactwa a może nieco mniej wokół pomysłu, który na wczorajszym spotkaniu odnośnie zbudowania tam przystani kajakarskiej, żeby dzieci mogły trenować sport kajakowy, usypania sztucznej plaży, znacznego pogłębienia toru wodnego dla kajakarzy i szereg innych pomysłów tam się pojawiało. Dopiero wprowadzenie pewnej syntezy różnych głosów, często skrajnych, pozwala na mądre rządzenie Gdańskiem. Przy różnych dyskusjach musimy próbować godzić interesy mieszkańców o różnej wrażliwości, natomiast co do rozmów z mieszkańcami to serdecznie zapraszam na najbliższe dwa spotkania z radnymi Koalicji Obywatelskiej.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Pan radny Andrzej Skiba

ANDRZEJ SKIBA – Radny Miasta Gdańska

Zwrócił się z prośbą do pani przewodniczącej o rozważenie zwołania krótkiego Konwentu, ponieważ w trakcie wypowiedzi kilku radnych widzimy dość liberalne podejście do Regulaminu Rady Miasta Gdańska. Jeżeli mamy możliwość jako radni, w czasie naszych wystąpień korzystać ze wszystkich środków youtubów,

prezentacji i pokrewnych to wielką chęcią również na podobnych prawach, jak radny Krystian Kłos, chętnie przedstawię sporo materiałów. Wydaje mi się jednak, że do innej praktyki tutaj przywykliśmy, być może niektórzy trochę się pośpieszyli ze swoimi wystąpieniami. Więc warto byłoby, zapytać o to w gronie prezydium Rady, bo jak mamy pracować, to pracujmy na równych zasadach. Wracając do Raportu powiedział, że wywiązała się tutaj dość mocna wymiana zdań między panem radnym Plewą, panią radną Imianowską, panem wiceprezydentem Piotrem Borawskim. Można przerzucać się różnego rodzaju liczbami, myślę, że swoje argumenty znamy i chyba nie do końca do nas dotrą, ale jak pan wiceprezydent Piotr Borawski uważa, że wydatek polegający na zwolnieniu bohaterów Solidarności z konieczności posiadania biletu komunikacji miejskiej jest znaczący, to prosiłbym o podanie kwoty, o której Pan tutaj mówi. Czy chodzi o kwestie finansowe czy o kwestie, na które państwo się często powołujecie wtedy, kiedy odrzucane są petycje różnych grup społecznych dotyczące np. poszerzenia katalogu bezpłatnych przejazdów. Od tego, jak pan prezydent się do tego odniesie, to od tego kolejne pytanie uzależnię. Panią przewodniczącą bardzo proszę o zastanowienie się, w jakim kierunku chcemy obradować na sesji Rady Miasta Gdańska.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję bardzo. Pan radny Wojciech Błaszowski.

WOJCIECH BŁASZKOWSKI – Radny Miasta Gdańska

Ustosunkowując się słów radnej Barbary Imianowskiej, powiedział, że zgadza się z nią pomimo przynależenia do różnych Klubów. Pani Imianowska wspomniała o wielkich pieniądzach, wielkich środkach finansowych, które wydatkowane są przez Ministerstwo Edukacji i Szkolnictwa Wyższego i rzeczywiście, chyba wszyscy możemy to potwierdzić. Ogromne pieniądze to ministerstwo wydaje, wypływają ogromne, wielomilionowe kwoty na fundacje prowadzone przez zaprzyjaźnionych z władzą działaczy, o czym możemy się, dzięki obiektywnym, niepartyjnym mediom na bieżąco przekonywać. Przypomniał, że dzisiaj głosujemy sprawie w trzech najważniejszych uchwał: w sprawie votum zaufania, w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2022 oraz w sprawie udzielenia absolutorium. W odniesieniu do tych najważniejszych uchwał radni opozycji mówią tak długo trochę jednak nie na temat i używają tylko i wyłącznie argumentów politycznych, a nie ma żadnych argumentów merytorycznych, co tylko potwierdza, jak dobrze ten budżet jest zrealizowany, co potwierdzają wszyscy obiektywni recenzenci, mimo, że jest w nim mniej o 500 mln zł przejętych przez władzę centralną. Zachęcam radnych

opozycji do głosowania za tymi trzema uchwałami.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Pan radny Andrzej Kowalczyk.

ANDRZEJ KOWALCZYS – Radny Miasta Gdańska

Podziękował osobom przygotowującym omawiany Raport. Raport przygotowany w sposób czytelny, przejrzysty z dokładnymi danymi. Dziękuje wszystkim urzędnikom, którzy pracują na rzecz radnych i wykonują ogromną pracę, dzięki czemu jako przewodniczący Komisji Edukacji ma ogromny komfort pracy. Podziękował również koleżankom i kolegom z Komisji za merytoryczną pracę. Komisja podejmowała dużo inicjatyw. Podziękował również mieszkańcom Gdańska wypowiadającym się dzisiaj na forum Rady z troską na temat miasta.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję. Pani radna Elżbieta Strzelczyk.

ELŻBIETA STRZELCZYK – Radna Miasta Gdańska

Powiedziano, że Gdańsk mieni się Miastem Równości. Niestety, uważam, że ciągle jest jeszcze miastem nierówności. Dlatego, że odczuwam na co dzień, jeśli chodzi o tolerancję dla poglądów innych niż władza rządząca Gdańskiem, niestety nie są one tolerowane. W jaki sposób można by było wprowadzić hasło Gdańsk Miastem Równości w życie w prosty sposób? Między innymi, np. na wiecach, marszach prosić, nawoływać do tego, żeby nie łżono innych poglądów, żeby nie nawoływano np. zabicia albo śmierci innych ludzi. Takie niestety krzyki miały miejsce podczas ostatniego Marszu Równości. Wiem, że to nie jest temat dzisiejszej debaty, ale to miało również miejsce wcześniej – służę linkiem. Pani Barbara Imianowska w swoim wystąpieniu powiedziała o braku windy przy schodach Zaspą Młyniec. Pisałam na ten temat interpelację dwa lata temu i odpowiedziano mi, że nie jest możliwe zainstalowanie windy z powodu braku środków. Liczę jednak, że uda się takie środki zorganizować. Tu nie chodzi o peron PKP, ale o schody, obok których nie ma windy na wiadukt w ciągu ulicy Braci Lewoniewskich. Jeśli chodzi o wypowiedź Pawła Zarzyckiego dotyczącej badań na temat korzystania z komunikacji samochodowej, itd., to mówił on o konkretnym raporcie, który ukazał się na portalu trójmiasto.pl i powoływał się na dane tam publikowane. Projekt pana Sebastiana Piaseckiego z 2021r – pojemniki na plastikowe zakrętki w każdej dzielnicy. Wówczas był to bardzo ciekawy projekt i wygrał w głosowaniu. W związku z tym, że zmieniły się przepisy, a posiedzenie zespołu konsultacyjnego odbędzie

się w najbliższy wtorek, to poproszę o to, abyśmy zaproponowali rozwiązanie - coś zamiast tamtego projektu. Mieszkańcy zgłaszają projekty, są przegłosowywane i ich nierealizowanie na pewno nie zachęca, aby głosować w budżecie obywatelski.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Dziękuję. Pan radny Kazimierz Koralewski.

KAZIMIERZ KORALEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że żyjemy w mieście, które znamy od lat. Jak przed laty wyglądała Droga Zielona, jak wygląda dzisiaj to widzimy na co dzień. W ciągu ostatniego roku nic się nie zmieniło. Ulica Spacerowa – co się zmieniło w ciągu ostatniego roku? Nic. Mowa tutaj o stanie naszego Miasta. Co dla osób, które w tej osi mieszkają, jeśli chodzi o dojazd do pracy, albo do szkoły. Zmienił się czas dojazdu – wydłużył się. Więc w którą stronę zacierają nasze inwestycje, żeby ten stan zmienić. Samo powiedzenie, żeby przesiąść się na rowery, to nie wystarczy. Nie wiem, do czego zacieramy, czas pokaże. Ulica Małomiejska, Świętokrzyska, Gdańsk Południe - jakie były plany i co się zmieniło w ciągu ostatniego roku? Różnice pomiędzy ubiegłym rokiem a bieżącym oceniamy w Raporcie: w sprawie Małomiejskiej i Świętokrzyskiej nic się nie zmieniło. Jest nadzieja na kawałek nowej Świętokrzyskiej, ale jest to dopiero I etap. Gdańsk Południe cały wielki plan komunikacyjny, drogowy sprowadza się do deklaracji, że w przyszłości będzie lepiej bo planujemy PKM a do tej kolei będziemy dojeżdżać- starzy czy młodzi, zdrowi czy chorzy, na rowerach hulajnogach czy innych urządzeniach. Jeśli mamy powiedzieć trochę więcej o stanie naszego miasta, to powiem jeszcze, że mamy w mieście system Tristar, który miał być inteligentny, ale nie jest. Ten system Tristar, który był nadzieją dla miasta przed laty, nie modyfikuje się, bo już się nie opłaca, informacje czerpiemy skąd inąd. Kiedy oceniamy stan miasta to można to podzielić na kilka sfer. Możemy mówić o sferze społecznej, o sferze edukacyjnej, nawet o ochronie zdrowia bo to też jest zadaniem własnym gminy i pewne środki tu lokujemy, o kulturze, na którą wydajemy ogromne pieniądze i gospodarka komunalna. Sfera społeczna – wszyscy wiedzą, że świadczenie wychowawcze dla mieszkańców Gdańska w roku 2022 wpompowało w kieszenie naszych dzieci, a więc rodzin prawie pół miliarda złotych, a tutaj cały czas słyszymy, że nie ma pieniędzy bo budżet obrabowany, itd. Te pieniądze są w kieszeniach gdańskich dzieci i tu w Gdańsku zostały puszczane w obieg. Tarcze osłonowe dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw to kwota ok. 200 mln zł, która przepłynęła do gdańskich przedsiębiorców i była transferowana do gdańskich pracowników. Dzisiaj te przedsiębiorstwa są gotowe na wyzwania związane z gospodarką, usługami,

produkcją, z przyszłością i realizują to. Dynamika polskiego eksportu, a w Gdańsku widać jak on się rozwija, pokazuje jak dobrze były to zainwestowane pieniądze. Pandemia i wojna na Ukrainie to dla gospodarki w każdym zakresie, to był bardzo trudny czas. Ochrona zdrowia – w ubiegłym roku doliczyłem się dotacji na ok. 10 mln zł tytułem narodowego programu zwalczania chorób nowotworowych, albo narodowego programu rozwoju medycyny transplantacyjnej. To są też ważne elementy, które trafiają w ramach tych środków, które my przekazujemy z budżetu samorządu środki, które są komplementarne. Wydajemy pieniądze, dzięki czemu one pracują efektywnie. Otrzymywały to jednostki zarówno niepubliczne ZOZ-y, jak również UCK, szpitale Copernicus, a więc marszałkowskie i resortowe takie jak szpitale MSWiA i Marynarki Wojennej. Jeśli chodzi o inwestycyjne środki to są one daleko większe i nie warto tutaj o nich mówić, bo są to dziesiątki milionów złotych w roku 2022 sektorowo transferowane do poszczególnych odbiorców na inwestycje, na twarde wydatki. Bardzo ważna sfera to kultura – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przekazało sporo środków dla Gdańska na twarde, konkretne projekty i dotyczyły zarówno teatru, opery, filharmonii, czy muzea ale dotyczyły również ochrony zabytków, więc tej materii, która w Gdańsku przyciąga turystów. Gdański Żuraw też doczekał się remontu a więc samorząd i rząd razem to wspólne nasze polskie dziedzictwo utrwała, ratuje i konserwuje. Gospodarka komunalna trochę zahacza również o remonty zabytków. Dofinansowania do działań mieszkaniowych, pro społecznych, bo miasto Gdańsk musi odnawiać swoją substancję mieszkaniową i poprzez gminne TBS, które dofinansowane są z samorządu, jak również korzystają z kredytów transferowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Drogi – cieszyliśmy się, że 100 mln zł trafi na drogi koło Portu Północnego. Dlatego, że w miejscach gdzie w Gdańsku pracuje przemysł, gdzie jest gospodarka, gdzie wypracowuje się ogromny kapitał, ważne jest żeby w tych okolicach inwestować wg standardów europejskich i to się dzieje. Gdy patrzymy na infrastrukturę okołoportową w miastach poza europejskich, to jest to zupełnie nieporównywalne. Tam się nikt nie liczy z jakimikolwiek standardami, przez dzielnice mieszkalne, sypialniane jeżdżą Tiry, ciężki sprzęt, nie ma żadnych standardów hałasu czy ochrony środowiska. W Gdańsku mamy standardy europejskie i pracujemy nad tym, żeby komfort życia mieszkańców się poprawił. W Gdańsku warto dbać o przemysł. Europa, która pewne procesy przeszła wcześniej ma już pewne doświadczenia. Tam zasypywano doki stoczniowe, baseny portowe, włodarze uwiedzeni pięknymi waterfrontami, ale potem okazało się, że tak zaczyna się schyłek miasta, w którym ginie przemysł. Więc gospodarka komunalna jest bardzo ważna, ważny jest przemysł, ważny jest

transport, ważne aorty komunikacyjne w mieście, stąd cieszy nawet I etap Nowej Świętokrzyskiej, który może się ziścić również dzięki temu, że jest dofinansowany ze środków rządowych. Również ulica Kielnieńska, na której przewiduje się wzrost ruchu w związku z budową tam Obwodnicy Metropolitalnej. Potem będzie czas na remont, poszerzenie obwodnicy trójmiejskiej. Kiedy mówimy o stanie miasta to mówimy również o pieniądzach, które są w kieszeniach naszego miasta, a nie tylko partykularnie patrzymy, że nie ma tych pieniędzy w budżecie miasta, bo przepłynęły do kieszeni mieszkańców. Dlatego trzeba się starać o rekompensaty różnego rodzaju środków rządowych i w tej sprawie ma pełny mandat pani Prezydent wraz ze swoją ekipą, żeby jeździć do rządu i mówić o potrzebach Gdańska, odpowiednio je uzasadniać a nie na wiecach politycznych pohukiwać, bo to do niczego nie prowadzi. W ten sposób traci się czas. Co roku mówimy o tym, co zrobiono tutaj w samorządzie, i kiedy mówimy o Raporcie to powiedzieliśmy, jak mniej więcej dziś odbieramy Gdańsk. Czy jedziemy do pracy szybciej, czy krócej. Czy korki w Gdańsku będą się zwiększały czy po prostu zakazemy jeździć samochodom spalinowym i jeździć będziemy tylko na rowerach albo pojazdami elektrycznymi. Także futurystyka jest różna, ona nie daje nam pewności i powinniśmy stać twardo na ziemi i liczyć to co mamy dzisiaj. Więc oceniamy rok 2022, a już jesteśmy w połowie 2023r. i mamy co porównywać. Jest to pewna perspektywa do porównania.

AGNIESZKA OWZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Powiedziała, że została wyczerpana lista mówców w dyskusji nad Raportem. Przechodzimy do kolejnego punktu.

PUNKT 6

Uchwała w sprawie udzielenia Prezydentowi Miasta Gdańska wotum zaufania (druk 1713)

Komisja wiodąca:	K. Strategii i Budżetu – pozytywna
	K. Polityki Gosp. i Morskiej – pozytywna
	K. Zagospodarowania Przestrzennego – pozytywna
	K. Samorządu i Ładu Publicznego – pozytywna
	K. Edukacji – pozytywna
	K. Rodziny i Polityki Społecznej - pozytywna
	K. Kultury i Promocji – pozytywna
	K. Sportu i Turystyki – pozytywna
	K. Zrównoważonego Rozwoju – pozytywna

Przystąpiono do głosowania.

Za	- 22
Przeciw	- 12
Wstrzymało się	- 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu przyjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1671/23

Uchwała w sprawie udzielenia Prezydentowi Miasta Gdańska wotum
zaufania
z dnia 22 czerwca 2023r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 2** do niniejszego protokołu.

PUNKT 7

Sprawozdanie Prezydenta Miasta Gdańska z wykonania Budżetu Miasta Gdańska za rok 2022.

Budżet Miasta stanowi **załącznik nr 3** do niniejszego protokołu

ALEKSANDRA DULKIEWICZ – Prezydent Miasta Gdańska

Prezydent podziękowała Wysokiej Radzie za udzielone wotum zaufania. Powiedziała, że na samym początku zaproponowała wysłuchanie zagadnień związanych z podsumowaniem wykonania budżetu za rok 2022. Z wypowiedzi radnego Koralewskiego wynikało, że cały czas narzekamy, ale to nie są narzekania bez pokrycia w konkretnych liczbach- powiedziała Prezydent. Pierwsza rzecz, na którą należy zwrócić uwagę to pierwszy rok obowiązywania Polskiego Ładu. Zasadnicza różnica, która odbija się w przychodach to, że wpływy z PIT-u są ustalane arbitralnie przez Ministerstwo Finansów, a otrzymany w 2022r. został ustalony przez MF w sierpniu 2021r. Kwota tego PIT jest zaniżona w stosunku do wyliczeń, które przedstawiają państwowe instytucje zarówno do wyliczeń Najwyższej Izby Kontroli, ale także do wyliczeń Narodowego Banku Polskiego. Z kolei w trakcie roku budżetowego okazuje się, że tego PIT-u jest więcej i jest

rozdzielany wg jakiegoś algorytmu. Do tej pory było, że PIT co miesiąc wpływał do gminy zgodnie z tym, jak był wypracowywany przez podatników, przez osoby fizyczne. Dodała, że jest to pierwszy pełny rok budżetowy, który podsumowujemy wg nowych zasad. Druga rzecz, o której trzeba pamiętać to, że rozliczenie tej różnicy, do której prędzej czy później Ministerstwo Finansów się odnosi, następuje po dwóch latach. Z posiadanej informacji wynika, że wyrównanie za rok 2022 nastąpi w roku 2024. Rekompensata ubytku z tytułu PIT-u przydzielana jest wg tajemniczego algorytmu, zasad, które premiuja przede wszystkim małe i średnie gminy. Żadne duże miasto nie otrzymało w pełni rekompensaty. Następnie prezydent podsumowała reformy dot. zmian podatkowych, w tym piątki Kaczyńskiego z 2019 roku, której do tej pory mamy jej konsekwencje. Zmiany w Polskim Ładzie 1 i Polskim Ładzie 2 to konkretne straty dla budżetu Miasta Gdańska. Dalej powiedziała, że zmiany przepisów związanych z finansami publicznymi dotyczą także planowania wieloletniego, które jest coraz bardziej trudne. Zmienione zostały także zasady – art. 243 ust.1 Ustawy o finansach publicznych – zasady liczenia wskaźnika obsługi zadłużenia. Poluzowane zostały zasady związane z bilansowaniem Wieloletniej Prognozy Finansowej. Niewykluczone, że składając w tym roku budżet na przyszły rok nie będziemy musieli z tej zasady także skorzystać, ale to nie gwarantuje stabilności finansów publicznych. Trzeci istotny punkt to kwestie związane z inwestycjami. Program inwestycji strategicznych był przygotowany jako część rekompensaty za utraty w PIT. Rozpoczęła się i trwa inwestycja przebudowa i modernizacja ulicy Kielnieńskiej, a w roku ubiegłym rozstrzygnięte zostało kilka edycji i nie w każdej udało się otrzymać dofinansowanie. W edycji II otrzymaliśmy dofinansowanie do budowy Nowej Świętokrzyskiej etap I, w edycji V dofinansowanie w kwocie 100 mln zł na układ drogowy w Porcie Północnym. Zwróciła również uwagę na kwestię subwencji oświatowej. Po raz pierwszy w historii do oświaty dopłacamy więcej niż połowę. Oprocentowanie kredytów – zwróciła uwagę na to, że zasługą pani skarbnik jest to, że niemal połowa naszego zadłużenia oparta jest o stałą, bardzo niską stopę procentową, są to kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Druga połowa to kredyty komercyjne, których dotyczą wzrosty stóp procentowych.

Prezydent w dalszej części swojego wystąpienia odniosła się do prezentacji Sprawozdania z wykonania Budżetu Miasta Gdańska za rok 2022. Przedstawiła dochody ogółem, bieżące – względem planu niewielkie różnice i majątkowe – wykonanie nieco poniżej planu. Następnie omówiła dochody wg źródeł. Kolejnym punktem prezentacji były wydatki ogółem, wykonanie ok. 91,6%, w tym wydatki

bieżące 96% planu, i niskie wykonanie wydatki majątkowe. W dalszej wypowiedzi prezydent szeroko przedstawiła wydatki bieżące, w tym największa grupa oświata i wychowanie, dalej szeroko rozumiana polityka społeczna, drogi i komunikacja zbiorowa, w tym zakup usług przewozowych. Następnie odniosła się do finansowania oświaty i wychowania to kwota 1,386 mld zł, z czego 49,7% to subwencja oświatowa. Kolejnym tematem to komunikacja miejska, gdzie ponad 31% to wpływy z biletów, a pozostałe to dopłaty z budżetu miasta. Prezydent podała stan ilościowy taboru i zatrudnienia w komunikacji miejskiej. Poinformowała, że miasto złożyło pozew przeciwko skarbowi państwa za zaniżanie dotacji na zadania zlecone za rok 2018 i przygotowany jest pozew za rok 2019. Prezydent odniosła się bardziej szczegółowo do wydatków majątkowych, gdzie obserwuje się tendencję malejącą wykonania. Powiedziała, że na niewykonanie planu wydatków majątkowych składa się cały system związany z procedurami i prawem zamówień publicznych i przetargami, przedłużające się procedury przetargowe, kwestie związane z odwołaniami, rosnące ceny usług, długie terminy wykonywania dokumentacji projektowej warunkującej rozpoczęcie inwestycji, odstępowanie wykonawców od umowy oraz czynniki zewnętrzne jak wojna na wschodzie w zakresie dostaw materiałów stalowych i pandemia. Kolejnym tematem do którego odniosła się prezydenta to najważniejsze projekty inwestycyjne wg kwot. Prawie 60 mln zł to element Gdańskiego Projektu Komunikacyjnego Miejskiej IV A, czyli Nowa Warszawska. 32,6 mln zł to dopłaty do spółek TBS. Ponad 31 mln zł to termomodernizacje energetyczne w budynkach oświatowych i sportowych. Modernizacje budynków komunalnych to 23,2 mln zł. Pakiet programów związany z budową i przebudową dróg lokalnych to ponad 20 mln zł, przebudowany port jachtowy w Górkach Zachodnich. Pomoc obywatelom Ukrainy to 109,2 mln zł, z czego 103,5 mln zł to pieniądze z rządowego funduszu pomocy Ukrainie. Przypomniała, że zadania budżetu obywatelskiego mogą być realizowane w dwóch latach budżetowych. Następnie odniosła się do budżetu miasta w skali globalnej. Dochody to 101,2% planu, wydatki 91,6% planu. Wyjaśniła, że wynik budżetu na koniec roku, że gdyby nie wpłata dodatkowej rekompensaty z tytułu utraty w PIT, wyniosłby minus 220 mln zł, a te wpłacone środki, które miały służyć 2023r. zmniejszyły ubiegłoroczny deficyt. Prezydent powiedziała, że maksymalny wskaźnik zadłużenia wyliczony wg art. 243 ustawy o finansach publicznych to 18,07%, a indywidualny wynosi 2,57%. Prezydent podsumowując wykonanie budżetu za 2022r. powiedziała, że na przestrzeni ostatnich sześciu lat nie jest niepokojące, ale niepokoić musi nas plan na rok bieżący a jeszcze bardziej to, co będzie w roku 2024. Widać, że deficyt, zadłużenie

się pogłębia. Samorządy mają inne przepisy, niż budżet państwa, który może zadłużać się w wielu różnych miejscach, ale w konsekwencji do spłaty przez obywateli. Dochody na każdego mieszkańca w stosunku do roku 2021 spadły o 130 zł, natomiast wydatki na każdego mieszkańca wzrosły o 347 zł. Prezydent, tym tematem zakończyła i podziękowała za uwagę przy omawianiu prezentacji.

AGNIESZKA OW CZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Podziękowała pani prezydent i otworzyła dyskusję dotyczącą Sprawozdania Prezydenta Miasta Gdańska.

KRYSTIAN KŁOS – Radny Miasta Gdańska, w imieniu Klubu Koalicji Obywatelskiej

Pokazał wskaźniki mówiące o obranym dobrym kierunku. Powiedział, że od czasu objęcia funkcji wiceprezydenta Piotra Borawskiego widać, jak dobrze dba o komunikację miejską i jak przedkłada się to na jej awaryjność. Wzrost prawie 80% w stosunku do roku 2021 środków na komunikację miejską. Zakupiono 3 mini busy elektryczne, podpisana umowa na 18 nowych elektrycznych autobusów na łączną kwotę 54,3 mln zł. Powiedział, że miasto chciało zakupić 5 autobusów elektrycznych, obiecano było dofinansowanie w kwocie 2,5 mln zł, ale miasto ich nie otrzymało i odstąpiono od tej inwestycji. Odniósł się do subwencji na edukację. Miasto w 2022r. pokryło ze swoich środków 50,3% kosztów związanych z edukacją. Przypomniał wypowiedź radnego Koralewskiego, że był transfer bezpośrednio do mieszkańców w postaci 500+ i innych programów, co pracuje na budżet miasta. Stwierdził, że nie tak do końca, bo zabrano wpływy z PIT i nie można realizować zadań, do których jest miasto zobowiązane i które chciałoby realizować. Zrobiono transfer socjalny, środki wydawane są przez mieszkańców, ale nie trafiają one chociażby z udziału z VAT-u, ale w całości wracają do budżetu państwa. Przypomniał, że w budżecie miasta w roku 2023 jest mniej o 0,5 mld zł dzięki tym decyzjom. Powiedział, że wydatki na edukację w roku 2016 to 30,2% budżetu, a obecnie 33,7 % i wystarcza na utrzymanie bieżące szkół, na wypłaty dla nauczycieli i pracowników nieedukacyjnych, ale miasto nie jest w stanie realizować remontów szkół. Zapytał – czy do budżetu Miasta w związku z reformami Prawa i Sprawiedliwości wpływa mniej środków? Dalej przypomniał o wysokim 64% wzroście kosztów w 2022r. związanych z dojazdem dzieci do szkół w stosunku do roku 2021. Podobnie jest z utrzymaniem dziecka w przedszkolu samorządowym, dotacjami dla jednostek nie samorządowych. Przypomniał o Polskim Ładzie, piątce Kaczyńskiego, ubytku w PIT – do roku 2023 szacuje się

ponad 1.200 mln zł, co stanowi ¼ budżetu Miasta Gdańska lub całoroczny budżet edukacyjny w mieście Gdańsku. Przypomniał, że tych środków nie ma dzięki decyzjom rządu Prawa i Sprawiedliwości. Efektem lex Szyszko, to średnio 5 mln zł mniej wpłynęło do budżetu, które można byłoby przeznaczyć na zieleni, o której tak dużo się mówiono przy Raporcie o stanie Miasta. Powiedział, że decyzją Prawa i Sprawiedliwości, władz centralnych Gdańsk został wyłączony z funduszu dróg samorządowych. Przypomniał, że miasto musi wносить opłaty do Wód Polskich, było tego prawie 8 mln zł, a inwestycje wodne zrealizowane na terenie Gdańska na kwotę 573 tys. zł, ale to nie tylko Gdańsk ale również gminy ościenne. Powiedział o podwyżkach cen energii, paliw, inflacji w szczycie to aż 17,9%. Odniósł się do tematu zadań zleconych i kwotach, jakie miasto dopłaca do realizacji tych zadań. Zdaniem radnego, są to duże kwoty i poprzez działanie rządu Prawa i Sprawiedliwości nie zostały spożytkowane dla mieszkańców naszego miasta. Odniósł się do dochodu per capita 130 zł i wydatków plus 347 zł, skumulowanej inflacji, udział PIT dla rządu wzrasta dla samorządu spada. Kończąc, podziękował za braki, okradanie samorządu i wierzy, że już w październiku partia rządząca dostanie czerwoną kartkę i że wprowadzone trendy uda się odwrócić, a w kwietniu następnego roku, w ławach będzie mniej radnych Prawa i Sprawiedliwości niż obecnie.

KAZIMIERZ KORALEWSKI – Radny Miasta Gdańska, w imieniu Klubu Prawa i Sprawiedliwości

Odniósł się do wystąpienia prezydenta Piotra Borawskiego i radnego Krystiana Kłosa. Zdaniem radnego nie było żadnej korelacji pokazanych liczb z faktami. Była to indywidualna, subiektywna ocena. Ordynacja podatkowa jest jednakowa dla wszystkich gmin w Polsce, ale narzeka tylko Gdańsk, trzeba umieć gospodarzyć. Powiedział, że o brakach w budżecie Miasta Gdańska słyszy od dwudziestu lat. Również budżet państwa został zubożony przez ordynację podatkową, jeśli chodzi o dochody z PIT. Zapytał, gdzie są środki z Unii Europejskiej. Przypomniał, że z tej mównicy przyjaciel Gdańska pan Frank Imfow zapewniał, że zrobią wszystko, żeby uniemożliwić temu rządowi sprawowanie władzy, pozyskiwanie środków i będzie przeszkadzał i szkodził na każdym możliwym kroku i środki z Brukseli nie płyną do Polski, a to w imię jakieś praworządności. Prosi, aby skończyć z taką retoryką na tej sali. Zdaniem radnego, sprawozdanie z budżetu jest bardzo obszerne i odniósł się tylko do wydatków majątkowych. Zajmujący się inwestycjami, działają w ramach prawa zamówień publicznych a wyartykułowane przez panią prezydent trudności są zgodne z faktami. Dlatego były propozycje, aby iść jak najszerzej z

inwestycjami, bo pojawiają się różnego rodzaju trudności, niektóre projekty się zatrzymują, przeciągają, dlatego środki będące w dyspozycji warto wykorzystywać. Sądzi, że jest ok. 400 pozycji inwestycji majątkowych, niektóre wykonane w 100%, niektóre zero. 71,1% to procent po korekcie, który dokonuje się na 31 grudnia, gdyby brano założony plan to byłoby to 63%. Dodał, że rok 2022 był strasznym rokiem dla inwestycji. Oceniając dzisiaj wykonanie budżetu, to oceniamy zgodność z prawem wydatkowanie środków - celowość, legalność, gospodarność. Powiedział, że dochody były dobrze zrealizowane a wydatki ostrożnie, nie były nadmiarowe w sensie księgowym. Przypomniał, że projekt budżetu na 2022 jako opozycja kontestowali, a dzisiaj oceniają jego wykonanie.

KATARZYNA CZERNIEWSKA - Radna Miasta Gdańska, w imieniu Klubu Wszystko dla Gdańska

Powiedziała, że Rada jest po wielogodzinnej dyskusji podsumowującej cały rok 2022 w mieście Gdańsku. Padło wiele informacji i argumentów i nie chciałaby tego powielać. Przypomniała z czego składa się Sprawozdanie. Bilans otwarcia roku 2022 był dla Gdańska trudny, bo miasto zostało zmuszone do mierzenia się ze skutkami złodziejskiej polityki partii rządzącej w Polsce, Prawa i Sprawiedliwości. Wyjaśniła, że złodziejskiej dlatego, bo w bezprecedensowy sposób pozbawiła samorządy dochodów z podatku PIT. Właśnie w 2022 roku weszła w życie deforma systemu podatkowego pn. Polski Ład, wprowadzając obniżenie stawki podatku PIT z 17 % do 12%, podwyższenie progu podatkowego z 85.528 złotych na 120 tysięcy złotych, zwiększenie kwoty wolnej od podatku do 30 tysięcy złotych, wprowadzenie a następnie wycofanie ulgi dla klasy średniej, zmiana wysokości składki zdrowotnej, wprowadzenie ulgi dla rodzin cztery plus. Wyjaśniła, że zmiany te oraz zmiana sposobu wypłacania udziału w PIT dla samorządów w równych ratach miesięcznych wyliczanych przez Ministerstwo Finansów na podstawie roku poprzedniego a następnie rozliczenie po dwóch latach, a nie wg faktycznego udziału w każdym miesiącu. Dalej powiedziała, że wszystko to spowodowało radykalny spadek dochodów miasta Gdańska i to był bilans otwarcia roku 2022. Z bagażem zmian wprowadzonych przez Prawo i Sprawiedliwość miasto stanęło wobec konieczności pomocy uchodźcom z Ukrainy, która dotyczyła dziesiątek tysięcy Ukraińców, a w szczytowym momencie mowa o 185 tysiącach. Przypomniała, że rząd nie stworzył żadnego centralnego systemu ewidencjonowania uchodźców, a Gdańsk owszem. W Gdańsku koordynowaniem uchodźców zajęła się Fundacja Gdańska w ramach projektu Gdańsk pomaga Ukrainie. Wydatki pomocowe z budżetu miasta wyniosły 5 mln zł. Wracając do

bilansu otwarcia powiedziała, że był również dlatego, że wciąż mierzono się ze skutkami pandemii Covid i miasto musiało podejmować działania skierowane na tworzenie warunków sanitarnych zmniejszających ryzyko transmisji wirusa oraz wspieranie mieszkańców doświadczających negatywnych skutków pandemii. Dodała, że nie tylko był bilans otwarcia, ale cały ubiegły rok, bo realizowany w warunkach rządu Prawa i Sprawiedliwości skutkujących skokowymi wzrostami inflacji, wielokrotnym podnoszeniem stóp procentowych, dramatycznym wzrostem cen nośników energii. Powiedziała, że Gdańsk dokonuje licznych zakupów, korzysta z kredytów, dlatego wzrost stóp procentowych przełożył się na wzrost kosztów obsługi zadłużenia. Koszt obsługi zadłużenia w 2021 r. wynosił 8,6 mln zł, a w roku 2022 aż 36,5 mln zł. Mimo tylu przeciwności zrealizowano wiele przedsięwzięć, takich jak między innymi modernizacja sortowni odpadów Zakładzie Utylizacyjnym, poprawiono odprowadzanie wód opadowych ze skrzyżowania ulicy Nowe Ogrody – 3 Maja, wyremontowano 212 lokali z zasobu komunalnego, kompleksowy remont przeszły 133 lokale, realizowano linię tramwajową Nowa Warszawska wraz z trasą rowerową i chodnikiem, realizowano także rozbudowę ulicy Kartuskiej, zrealizowano budowę i remonty tras rowerowych łącznie ponad 10 km nowych tras, zrealizowano liczne ułatwienia dla pieszych. Dzięki dotacjom miejskim zlikwidowano 223 tradycyjne piece węglowe, a ogrzewanie węglowe wyeliminowano w 109 lokalach komunalnych. Odniosła się do kwestii związanych z zielenią w Gdańsku, oświetleniem, kontynuowaniem gdańskiego programu wsparcia prokreacji. Poinformowała również, że Gdańsk podtrzymał swoją wysoką ocenę reitingową A minus. Ocena ta służy określeniu wiarygodności kredytowej danej jednostki i przyznawana jest w skali od A do D, gdzie A jest oceną najwyższą. Wysoka ocena pozwala miastu pozyskiwać kredyty na konkurencyjnych warunkach. Powiedziała, że w ubiegłym roku Gdańsk kontynuował współpracę międzynarodową z miastami partnerskimi, kontynuował aktywną obecność w Europejskim Komitecie Regionów. W roku 2022 przyznano po raz drugi nagrodę imienia Prezydenta Pawła Adamowicza za walkę z nietolerancją i ksenofobią. Nagroda przyznawana jest za odwagę i doskonałość w krzewieniu wolności, solidarności i równości dla osób bądź organizacji, które budują mosty a burzą mury. Laureatem tej nagrody została gmina Michałowa, która musiała mierzyć się z pomocą uchodźcom przetrzucanych przez granicę polsko – białoruską. Miasto Gdańsk, jako laureat nagrody księżnej Asturii miało prawo zgłoszenia kandydata do tej nagrody, skorzystało z tego prawa i zgłaszając kandydaturę Adama Michnika, i w roku ubiegłym został laureatem nagrody księżnej Asturii w dziedzinie komunikacja i działanie na rzecz ludzkości.

Przypomniała, że dzięki kontaktom pani prezydent na arenie międzynarodowej zaprzyjaźnione z gdańskimi zagraniczne miasta solidarnie wsparły akcję Gdańsk pomaga Ukrainie, wspierając finansowo przez dokonywanie bezpośrednich wpłat na konto Fundacji Gdańskiej. Reasumując powiedziała, że Gdańsk jest piękny, wyjątkowy i doceniane, nie tylko w chwilach próby, ale i na co dzień. Świadczy o tym rekordowa ilość turystów, świadczy o tym fakt, że mimo ujemnego przyrostu naturalnego i najniższej liczby urodzeń od czasu II wojny światowej, liczba mieszkańców Gdańska wciąż rośnie. Świadczy o tym fakt, że Gdańsk niezmiennie znajduje się w ścisłej czołówce rankingu jakości życia w miastach na prawach powiatu.

KRYSTIAN KŁOS - Radny Miasta Gdańska, w imieniu Klubu Platformy Obywatelskiej

Ad vocem. Powiedział, że radny Koralewski był zdziwiony jego wypowiedzią na temat braku środków z KPO, ale to nie on robił sobie zdjęcia na tle miliardów złotych, to nie on na sesji zdalnej ustawiał sobie tło, gdy występował, ale radni Prawa i Sprawiedliwości i to przez ich kolegów i koleżanek tych nic nie znaczących środków nie ma. Rząd Prawa i Sprawiedliwości nie złożył nawet wniosku o te środki a parafrazując byłą panią premier, te pieniądze nam się po prostu należały. Podziękował pani skarbnik, bo to dzięki niej Gdańsk ma takie dobre wyniki i opinie.

AGNIESZKA OWCZARCZAK - Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Podziękowała za wystąpienia i poprosiła skarbnika panią Izabelę Kuś o przedstawienie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta Gdańska za 2022 rok (druk 1708) i przedstawiła opinie stałych Komisji do sprawozdania z wykonania budżetu :

- Komisja Samorządu i Ładu Publicznego – pozytywna
- Komisja Polityki Gospodarczej i Morskiej – pozytywna
- Komisja Zagospodarowania Przestrzennego - pozytywna
- Komisja Strategii i Budżetu – pozytywna
- Komisja Kultury i Promocji – pozytywna
- Komisja Zrównoważonego Rozwoju – pozytywna
- Komisja Rewizyjna – pozytywna
- Komisja Edukacji – pozytywna
- Komisja Rodziny i Polityki Społecznej – pozytywna
- Komisja Sportu i Turystyki – pozytywna

oraz pozytywną opinię Komisji Rewizyjnej do druku nr 1708.

Również poprosiła o przedstawienie uchwały Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Gdańska za 2022 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami

IZABELA KUŚ – Skarbnik Miasta Gdańska

Powiedziała, że Sprawozdanie z wykonania budżetu Gdańska za rok 2022 przedstawiła prezydent w formie prezentacji, które trafiło do Rady do 31 marca 2023 również w formie książkowe. Sprawozdanie finansowe trafiło na ręce przewodniczącej 17 maja br. wraz z opinią biegłego rewidenta. Oprócz obowiązkowych elementu bilansu do sprawozdania dołączono dodatkowe informacje, w której zawarto najważniejsze uwarunkowania związane z realizacją ubiegłorocznego budżetu Miasta.

Przedstawiła projekt uchwały zawarty w druku nr 1708 oraz opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 13 kwietnia 2023r.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poprosiła przewodniczącego Komisji Rewizyjnej o przedstawienie Uchwały Nr 1/2023 Komisji Rewizyjnej RMG z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie rozpatrzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta Gdańska za 2022 rok.

KAZIMIERZ KORALEWSKI – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Gdańska

Przedstawił i odczytał Uchwałę Nr 1/2023 Komisji Rewizyjnej RMG z dnia 25 maja 2023r. w sprawie rozpatrzenia sprawozdania wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta Gdańska za 2022 rok, wraz z załącznikiem - opinia pozytywna do sprawozdania.

Dyskusja

KAZIMIERZ KORALEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Uważa za dziwną tezę jaka tutaj padła, jakoby zmniejszanie podatków to było okradanie Gdańszczan. Jeśli wprost to rozumieć, to podnoszenie podatków jest

pozytywne dla mieszkańców Gdańska. Powiedział, że zabrał głos, gdyż nie może zgodzić się z takim brzmieniem wcześniejszej wypowiedzią radnej.

WOJCIECH BŁASZKOWSKI – Radny Miasta Gdańska

Odnosił się do wypowiedzi przewodniczącego Klubu Prawa i Sprawiedliwości mówiący o praworządności i podający bardzo ciekawy argument a mianowicie, że w Polsce jest wszystko w porządku z praworządnością, bo Niemcy wywołali wojnę i nie rozliczyli swoich oprawców. Przyznał, że takiego uzasadnienia nie słyszał nigdy. Dodał, że takie argumenty można usprawiedliwić tylko późną porą. Podziękował pani skarbnik, prezydent i poprosił o skracanie dyskusji i przystąpienie do głosowań.

KAZIMIERZ KORALEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Ad vocem. Tytułem sprostowania odnośnie praworządności. Powiedział, że nie upoważnia nikogo do nadinterpretowania jego wypowiedzi. Dodał, że należy jeszcze pamiętać o procedurach obowiązujących w Unii Europejskiej, gdzie nawet nie podejmuje się głosowania, jeżeli wpieryw nie zna się wyniku tego głosowania. Wyjaśnił, że zanim się składa jakikolwiek wniosek, to trzeba go uzgodnić. To jest cała tajemnica procedur unijnych.

ANDRZEJ SKIBA – Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że ilekroć jest rozmowa o budżecie to można zauważyć tendencję do przedstawiania w uproszczony sposób kwot, które rzekomo miasto Gdańsk, w domyśle mieszkańcy, mieli utracić w wyniku zmian podatkowych. Pozwolił sobie odnieść do tej narracji i dowieść, że niektórzy z przedmówców mijają się z prawdą. Przypomniał, że mechanizm podatku PIT jest stosunkowo prosty. Im wyższa stawka podatku PIT, tym więcej pieniędzy w budżecie państwa, tym więcej pieniędzy w kasie samorządu. Powiedział, że aby w gdańskiej kasie było więcej pieniędzy to należy powiedzieć wprost, że chcecie wyższych podatków. Obecna sytuacja, że obniżany jest PIT, w związku z tym niższe są wpływy do budżetu centralnego i samorządowego jest działaniem praworządnym, zgodnym z prawem. Największymi beneficjentami tego są mieszkańcy, bo oni na tych zmianach najwięcej korzystają. Mechanizm jest taki: im wyższy podatek od mieszkańców, tym więcej pieniędzy w miejskiej kasie. Uważa, że nieprofesjonalne jest ciągłe narzekania na zły rząd polski lub Prawa i Sprawiedliwości w zależności

od retoryki, że rzuca Gdańskowi kłody pod nogi. Zdaniem radnego, jest to teza trudna do obrony. Uważa, że skoro któryś raz z rządu mówią, że jest źle, jest trudno, to jak nie potrafią rządzić to niech poddają się do dymisji, a pokażą jak można sprawnie zarządzać miastem. Dodał, że trzeba wziąć się do roboty i zarządzać środkami, jakie są w posiadaniu. W swojej wypowiedzi wspomniał o Mevo, Fali, Trystal i skandalicznie wydanych 100 tysiącach złotych dla Michałowa. Konkludując, powiedział, że zanim po raz kolejny będzie mowa o braku pieniędzy, to należy najpierw spojrzeć, na co one są wydawane.

KAROL RABENDA – Radny Miasta Gdańska

Przypomniał, że to rząd Platformy Obywatelskiej podnosił podatek VAT, a po jego podniesieniu wpływy do budżetu spadły. Zadziałały chyba mafie watowskie.

KRYSTIAN KŁOS – Radny Miasta Gdańska

Ad vocem. Platforma Obywatelska podwyższyła podatek VAT z 22% do 23%, ale kiedy jako Zjednoczona Prawica w roku 2015 szła do wyborów, to jednym ze sztandarowych projektów było obniżenie tego VAT do 22%. Minęło osiem lat a VAT jak był 23 %, tak jest 23%. Zgadza się z tym, że środki należy zostawiać mieszkańcom. Zapytał jednak radnego, ministra Karola Rabendę – co ma robić samorząd i skąd ma brać środki, kiedy szaleje inflacja, spadają wpływy z podatku PIT. Wyjaśnił, że przy wyższej inflacji rząd ma większe wpływy z VAT, zwiększony podatek zryczałtowany to też większe wpływy do budżetu państwa. Skoro samorządowi ubywa środków a zadań i drożejących usług jest więcej, to zapytał, skąd wziąć na to pieniądze. Może pan minister ma na to jakiś pomysł.

KAROL RABENDA – Radny Miasta Gdańska

Ad vocem. Odpowiedź jest prosta. Trzeba roztropnie dysponować budżetem, uszczelnić go i poprawiać jego sytuację, czego jego zdaniem Miasto Gdańsk nie robi, bo uważa, że wszystko powinno dostać. Dodał, że czynniki ogólnogospodarcze, o których tutaj mowa, dotyczą nie tylko Gdańska, ale dotyczą też spraw rządowych i polskich obywateli. Można oczywiście zrzucać winę na całe otoczenie i na wszystkich, ale skoro zostali wybrani to powinni się wykazać, tak ja rząd Polski.

KRYSTIAN KŁOS – Radny Miasta Gdańska

Advocem. Powiedział, że nie za bardzo wie, jak ma rozmawiać z radnymi Prawa i Sprawiedliwości. Z jednej strony mówią, że wzięliśmy odpowiedzialność za rządzenie i powinniśmy rządzić, a tyrad na temat tego rządzenia padło dzisiaj sporo. Przypomniął, że wpływy do budżetu rosną, z czego cieszy się rząd, którego częścią jest tutaj obecny pan minister i mówi, że my zobowiązaliśmy się do pracy startując w wyborach. Podkreślił, że radni Prawa i Sprawiedliwości również zadeklarowali chęć pracy i chętnie by czerpali z ich wiedzy, pomysłów jak tym dużym budżetem zarządzać. Stwierdził, że można by się przyczepić do części wydatków, które mogły by być wydane inaczej, ale nigdy nie podano łącznej kwoty, którą by zaoszczędzili, gdyby rządzili. Dodał, skoro mają aspiracje to prosi o plan. Mija piąty rok kadencji RMG a radni PiS nie przedstawili żadnej propozycji zmian w budżecie w postaci poprawki, która pozwoliłaby RMG rozpatrzyć taki pomysł i być może nawet go poprzeć. Zwrócił się do radnego Rabendy, że jeśli ma chęć pracować dla mieszkańców Gdańska o przygotowanie kilku propozycji ze wskazaniem, co warto byłoby zrobić, żeby zaoszczędzić. Gdańskowi brakuje pół miliarda i na to szukamy pomysłów, nie na 2-3 mln zł.

BEATA DUNAJDEWSKA – RadMiasta Gdańska

Wyraziła nadzieję, że ta trudna dyskusja zmierza do końca. Zwróciła się do radnego Skiby mówiąc, że takiego festiwalu hejtu dawno nie słyszała. Jest festiwal hejtu, obłudy i nie chrześcijańskiej postawy, którą deklaruje.

ANDRZEJ SKIBA – Radny Miasta Gdańska

Odniósł się do wypowiedzi radnej Beaty Dunajewskiej. Proszę nie próbować swoich indywidualnych odczuć i ocen podnosić do prób obiektywnej oceny. Nie uważa, i jest pewny, że wszystkie słowa jakie padły z jego ust kilka minut temu, były w pełni uzasadnione zarówno z punktu etyki chrześcijańskiej jak i z punktu widzenia ogólnoludzkich norm, że jeżeli jest atakowane jest polskie państwo, polscy żołnierze a niekiedy ludność, to w tym momencie trzeba agresora odeprzeć. Tak samo chrześcijańską postawą jest to, że w pierwszej kolejności dbamy o najmniejsze wspólnoty rodzinne rozszerzanej aż po naród. Stwierdził, że jeżeli radna tego nie rozumie, że te bandy tych nielegalnych imigrantów, przylatujących z Azji, Afryki na Białoruś i pod osłoną nocy próbują przez las przebijać się nielegalnie na polskie terytorium, to o czym mówimy. Na przykładzie wojny rosyjsko – ukraińskiej wiemy, że wielu z nas pomagało uchodźcom. Przybyszom,

którzy przybywają do naszego kraju na naszych zasadach, a nie bandy, które atakują straż graniczną, wojsko polskie i wykonują, świadomie lub nie - agendę Putina i Łukaszenki. Kończąc powiedział, że uważa za rzecz skandaliczną i niepotrzebną, że wydano w ubiegłym roku 100 tysięcy złotych na rzekomą pomoc dla nielegalnych imigrantów. Te 100 tys. zł powinno być skierowane do straży granicznej i wojska polskiego broniących naszego państwa, a nie do różnej maści aktywistów z grupy Granica i pokrewnych, którzy wpisują się w rosyjską agresję przeciwko państwu polskiemu.

KRYSTIAN KŁOS – Radny Miasta Gdańska

Zapytał, kto dał radnemu Skibie, radnemu Prawa i Sprawiedliwości ważenie, które życie człowieka jest ważniejsze. Rozumie, że obawiamy się imigrantów, ale można to zrobić w sposób cywilizowany i zgodny z Kartą Praw Człowieka. Powiedział, że ci ludzie umierają przy polskiej granicy. Nie twierdzi, że należy ich wpuszczać do Polski, ale należy robić wszystko, aby nikomu tam nie stała się krzywda. Pan Radny odczuwacza człowieka – powiedział i dalej zapytał jakim prawem? Rozumie, że ktoś może nie chcieć takiego imigranta, ale kto daje moralne prawo do oceny, czy ktoś zasługuje na zdrowie i życie. Powiedział, że radny próbuje odczuwaczyć tych ludzi i mówić tylko o ich agresji. Zgoda, bywają agresywni, ale to są ciągle ludzie, którym trzeba pomóc. Których trzeba sprawdzić, którym trzeba podać lekarstwa a jeśli zachodzi konieczność, to niech zostaną jakiś czas w ośrodku dla imigrantów. Odsyłajmy ich w cywilizowany sposób tam, skąd przybyli, jeśli nie zagraża to ich życiu i zdrowiu. Na koniec powiedział, że zgadza się z tym, że należy bronić polskiego munduru.

CEZARY ŚPIEWAK-DOWBÓR – Radny Miasta Gdańska

Zapytał, czy warto w tak polityczny sposób rozgrzewać ten temat, wpisując się w narrację Prawa i Sprawiedliwości, pomysł referendum. Odnosząc się do powyższej dyskusji zacytował wpis, jaki znalazł wczoraj w internecie dotyczący tragedii morskich związanych z nielegalnymi imigrantami i ich poszukiwaniami, w związku z zatonięciem ich kutra, czy innej jednostki. Powiedział, że jest to przykład, aby nie używać tego rodzaju argumentów. Zapytał od czego ta dyskusja dzisiaj wyszła, czy oponenci mają wątpliwości do tego, że Rada Miasta Gdańska przeznaczyła 100 tys. złotych na wsparcie gminy przygranicznej, gdzie w lesie znajdowani byli ludzie. Zdaniem jego, to nie jest kwestia polityki, ale człowieczeństwa. Z tej dyskusji wyraźnie powinno wybrzmieć to, że uchwała ta nie została zakwestionowana przez

żadne organa. Wojewoda jej nie unieważnił, więc dzisiaj nie gardłujcie jacy to uchodźcy są źli, w dyskusji nad wykonaniem budżetu Miasta za 2022r. Na koniec swojej wypowiedzi podziękował wszystkim, którzy byli zaangażowani w realizację budżetu.

ANDRZEJ SKIBA – Radny Miasta Gdańska

Podziękował za podsuniecie dobrego pomysłu, a mianowicie wprowadzenie nie tyle hasłowo poszczególnych wydatków, tylko zrobienie pewnego kalkulatora i liczyć skumulowane wartości wszystkich elementów i wówczas będzie można dyskutować znacznie ciekawiej. Ciekawy trop, postarają się do niego odnieść. Odnosząc się jeszcze do wypowiedzi radnego Krystiana Kłosa to skoro nie przemawiają do niego argumenty wywodzące się z chrześcijaństwa to może chociaż klasyka, która można ująć w bardzo prosty sposób: siłą wolno odeprzeć siłę. Jeżeli ktoś narusza nasze prawa i robi to niezgodnie z prawem próbując się na polską ziemię przedostać, nie mamy żadnego obowiązku co do zasady, żeby go tutaj przyjmować. Nie sądzę, że nie wiecie jaki jest problem z nielegalnymi imigrantami, to poleca zgłębić ten temat.

Przystąpiono do głosowania – druk nr 1708.

Za	- 20
Przeciw	- 12
Wstrzymało się	- 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1672/23

Uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta Gdańska za 2022 rok.
z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 4** do niniejszego protokołu.

PUNKT 8

Uchwała w sprawie udzielenia absolutorium Prezydentowi Miasta Gdańska za 2022 rok (druk 1712)+autopoprawka ustna na sesji.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poprosiła przewodniczącego Komisji Rewizyjnej o przedstawienie Uchwały Nr 2/2023 Komisji Rewizyjnej RMG z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Gdańska za 2022 rok oraz przedstawienie uchwały Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie opinii do wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Gdańska w sprawie udzielenia absolutorium Prezydentowi Miasta Gdańska.

KAZIMIERZ KORALEWSKI - Przewodniczący Komisji Rewizyjnej

Odczytał Uchwałę Nr 2/2023 Komisji Rewizyjnej RMG z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Gdańska za 2022 rok oraz przedstawił uchwałę Nr 096/p211/A/I/23 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 31 maja 2023r.

Zgłosił autopoprawkę w główce uchwały Komisji Rewizyjnej je Rewizyjnej datę 25 maja 2022r. zamienić na datę 25 maja 2023r.

Przedstawił również projekt uchwały RMG w sprawie udzielenia absolutorium Prezydentowi Miasta Gdańska za 2022 rok (druk 1712), zgłaszając autopoprawkę - prawidłowe brzmienie to uchwała z dnia 22 czerwca 2023r. a nie z dnia 29 czerwca 2023r.

Przystąpiono do głosowania – druk nr 1712.

Za	- 20
Przeciw	- 12
Wstrzymało się	- 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1673/23

Uchwała w sprawie udzielenia absolutorium Prezydentowi Miasta Gdańska za 2022 rok

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 5** do niniejszego protokołu.

ALEKSANDRA DULKIEWICZ – Prezydent Miasta Gdańska

Podziękowała wszystkim i tym, co głosowali za i tym co głosowali przeciw udzieleniu jej absolutorium. Jest przekonana, że było to głosowanie merytoryczne.

Również podziękowała swoim najbliższym współpracownikom oraz wszystkim pracownikom Urzędu i jednostek.

PUNKT 8 A

Uchwała w sprawie przyznania dodatkowych środków finansowych na działania statutowe jednostek pomocniczych Miasta Gdańska (druk 1723).

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poinformowała o opiniach.

Komisja wiodąca: Komisja Strategii i Budżetu – pozytywna

Komisja Samorządu i Ładu Publicznego – pozytywna

PAWEŁ KORDOWSKI – Kierownik Referatu Biura ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami

Zreferował projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem. Wyjaśnił, że są to środki, których Rada Dzielnicy Suchanino nie wykorzystwała w ubiegłym roku.

PRZEMYSŁAW MAJEWSKI –Radny Miasta Gdańska

Zapytał, czy jakieś kolejne dzielnice będą chciały w najbliższym czasie tego typu środki.

PAWEŁ KORDOWSKI – Kierownik Referatu Biura ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami

Odpowiedział, że w tym chyba już nie będzie. Robione jest to na sesji czerwcowej dlatego, że trzeba uzgodnić przedmiotowy zakres inwestycji. Planowano na marzec, ale się nie udało.

ROMUALD PLEWA –Radny Miasta Gdańska

Podziękował za poinformowanie, że są to środki, które rada dzielnicy przekłada na kolejny rok, których nie wykorzystano w roku ubiegłym. Przechodzą na kolejny rok po to, aby były lepiej wykorzystane.

Przystąpiono do głosowania- druk nr 1723.

Za	- 31
Przeciw	- 0
Wstrzymało się	- 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1674/23

Uchwała w sprawie przyznania dodatkowych środków finansowych na działania statutowe jednostek pomocniczych Miasta Gdańska z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 6** do niniejszego protokołu.

PUNKT 9

UCHWAŁY

1) zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Gdańska na 2023 rok (druk 1715) + autopoprawka.

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poinformowała o opiniach.

Komisja wiodąca: K. Strategii i Budżetu – pozytywna

K. Polityki Gosp. i Morskiej – pozytywna

K. Zagospodarowania Przestrzennego – pozytywna

K. Samorządu i Ładu Publicznego – pozytywna

K. Edukacji – pozytywna

K. Rodziny i Polityki Społecznej - pozytywna

K. Kultury i Promocji – pozytywna

K. Sportu i Turystyki – pozytywna

K. Zrównoważonego Rozwoju – pozytywna

IZABELA KUŚ – Skarbnik Miasta Gdańska

Zreferowała projekt uchwały wraz z autopoprawką, zgodnie z uzasadnieniem.

CEZARY ŚPIEWAK-DOWBÓR – Radny Miasta Gdańska

Zapytał o zwiększenie dofinansowania funduszu dopłat na modernizację przy budowie Schroniska dla Osób Bezdomnych przy ulicy Równej 14 w Gdańsku. Na

ile wpłynie to na kwestie horyzontu czasowego tej inwestycji. Kiedy zakończona zostanie ta modernizacja. Zapytał również o zmiany w wydatkach inwestycyjnych.

IZABELA KUŚ – Skarbnik Miasta Gdańska

Wyjaśniała, że szczegóły wydatków inwestycyjnych są wykazane w treści autopoprawki, na stronie 7. Z kolei, jeśli chodzi o pierwsze pytanie to harmonogram prac nie ulegnie zmianie, bo są to tylko dodatkowe środki. Planowane zakończenie w roku bieżącym.

KAMILA BAŁASZCZYK -Radna Miasta Gdańska

Powiedziała, że jest wyrazicielką zadowolenia mieszkańców Oruni Górnej z tego, że poprzez wprowadzoną autopoprawkę znajdzie się finansowanie bardzo wyczekiwanej inwestycji, zaprojektowanej przez budżet obywatelski, jaką jest przestrzeń sportowo-rekreacyjną przy ul. Łucznicznej i Podleckiego.

JAN PERUCKI - Radny Miasta Gdańska

Zapytał o realizację zadania pn. remont ulicy Budowlanych – przebudowa poprzez dodanie nowego pasa jezdni, chodnika, oświetlenia i całej infrastruktury odwodnieniowej. O ile ewentualnie te prace mogą się przedłużyć i do kiedy.

MARCIN DAWIDOWSKI - Dyrektor Projektów Inwestycyjnych

Powiedział, że jest to w trakcie analizy i dzisiaj nie ma jeszcze wniosku na Komitet Sterujący. Fakt, o którym mówił radny ma miejsce, ale należy to przeliczyć i skonfrontować z oczekiwaniami wykonawcy i mówić o należnym przedłużeniu czasu. Dzisiaj jest za szybko, aby o tym powiedzieć.

Przystąpiono do głosowania- druk nr 1715 z autopoprawką.

Za	- 20
Przeciw	- 12
Wstrzymało się	- 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1675/23

zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Gdańska na 2023 rok

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 7** do niniejszego protokołu.

2) zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miasta Gdańska (druk 1716) + autopoprawka

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poinformowała, że projekt został omówiony łącznie z wcześniej omawianych zmianach w budżecie. Przedstawiła opinie Komisji.

Komisja wiodąca:

- K. Strategii i Budżetu – pozytywna
- K. Polityki Gosp. i Morskiej – pozytywna
- K. Zagospodarowania Przestrzennego – pozytywna
- K. Samorządu i Ładu Publicznego – pozytywna
- K. Edukacji – pozytywna
- K. Rodziny i Polityki Społecznej - pozytywna
- K. Kultury i Promocji – pozytywna
- K. Sportu i Turystyki – pozytywna
- K. Zrównoważonego Rozwoju – pozytywna

CEZARY ŚPIEWAK-DOWBÓR – Radny Miasta Gdańska

Poprosił o krótkie przedstawienie zadania: budowa selektywnego punktu zbierania odpadów komunalnych przy ul. Meteorytowej.

MARCIN DAWIDOWSKI - Dyrektor Projektów Inwestycyjnych

PSZOK na Meteorytowej to zadanie, które startowało razem w pakiecie z oddawanym właśnie PSZOK-iem na ul. Elbląskiej. Niestety z powodu różnych zawłości w projektowaniu i uzgodnień wystąpiono do NFOŚ o wyłączenie PSZOK z ul. Meteorytowej i pozostawienie tylko na ul. Elbląskiej. Powiedział, że NFOŚ ogłosił kolejny nabór i w nim miasto chce wystartować z PSZOK na ul. Meteorytowej przy węźle Owczarnia. Stąd ta zmiana, aby mieć zabezpieczony wkład własny do tego zadania. Szacowny koszt to ok. 9 mln zł, około 3,5 mln zł

możliwe pozyskanie środków zewnętrznych. PSZOK przy ul. Uczniowskiej wszystko zgodnie z planem.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1716 z autopoprawką.

Za	- 20
Przeciw	- 12
Wstrzymało się	- 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1676/23

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miasta Gdańska
z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 8** do niniejszego protokołu.

3) zmieniająca uchwałę w sprawie nadania Statutu instytucji kultury pod nazwą Centrum Sztuki Współczesnej ŁAŻNIA (druk 1720)

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poinformowała o opinii :

Komisja wiodąca: K. Kultury i Promocji – pozytywna

KRZYSZTOF ADAMCZYK – Zastępca Dyrektora Biura Prezydenta ds. Kultury

Zreferował projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1720.

Za	- 20
Przeciw	- 0
Wstrzymało się	- 12

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1677/23

zmieniająca uchwałę w sprawie nadania Statutu instytucji kultury pod nazwą Centrum Sztuki Współczesnej ŁAŻNIA

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 9** do niniejszego protokołu.

4) zmieniająca uchwałę w sprawie nadania nowego Statutu miejskiej instytucji kultury pod nazwą Gdańska Galeria Miejska (druk 1722)

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poinformowała o opinii Komisja wiodąca: K. Kultury i Promocji – pozytywna

KRZYSZTOF ADAMCZYK – Zastępca Dyrektora Biura Prezydenta ds. Kultury

Zreferował projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

Przystąpiono do głosowania- druk nr 1722.

Za	- 20
Przeciw	- 0
Wstrzymało się	- 12

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1678/23

zmieniająca uchwałę w sprawie nadania Statutu instytucji kultury pod nazwą Centrum Sztuki Współczesnej ŁAŻNIA

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 10** do niniejszego protokołu.

5) zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Pomorskiemu w formie dotacji celowej na zakup aparatury, sprzętu i wyposażenia medycznego dla podmiotów leczniczych funkcjonujących na terenie Miasta Gdańska, dla których podmiotem tworzącym jest Samorząd Województwa Pomorskiego (druk 1719)

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poinformowała o opiniach Komisji.

Komisja wiodąca: K. Rodziny i Polityki Społecznej – pozytywna
K. Strategii i Budżetu – pozytywna

MONIKA CHABIOR – Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska

Zreferowała projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1719.

Za	- 32
Przeciw	- 0
Wstrzymało się	- 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1679/23

Uchwała zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Pomorskiemu w formie dotacji celowej na zakup aparatury, sprzętu i wyposażenia medycznego dla podmiotów leczniczych funkcjonujących na terenie Miasta Gdańska, dla których podmiotem tworzącym jest Samorząd Województwa Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 11** do niniejszego protokołu.

6) w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego (druk 1714)

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poinformowała o opinii Komisji Edukacji - pozytywna

MONIKA CHABIOR – Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska

Zreferowała projekt uchwały, zgodnie z uzasadnieniem.

PIOTR GIERSZEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Wyjaśnił, że Rada tą uchwałą nie odwołuje Zespołu Interdyscyplinarnego, ale doprecyzowuje, w jakich możliwych warunkach Prezydent Miasta Gdańska może odwołać członka Zespołu Interdyscyplinarnego i tego dotyczy ta uchwała. Dodał, że byłaby to podstawa do unieważnienia tej uchwały bo do radnych poszła informacja niewłaściwa, nie dotycząca treści uchwały.

MONIKA CHABIOR – Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska

Podziękowała radnemu za doprecyzowanie. Dodała, że kontekst uchwały się nie zmienia.

RADNY CEZARY ŚPIEWAK – DOWBÓR – Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że nie podziela zdania przedmówcy, że to stanowiłoby podstawy do unieważnienia uchwały, ponieważ Rada głosuje nad treścią normatywną, a nie uzasadnieniem czy wypowiedzią pani prezydent. Dodał, że uchwała ta jest w pełni zgodna z prawem.

PIOTR GIERSZEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Advocem. Powiedział, że nie zgadza się przedmówcą, ponieważ informacja referującego jest niekompatybilna z treścią tejże uchwały. Zasugerował, że warto mówić i referować treść projektu uchwały.

RADNY CEZARY ŚPIEWAK – DOWBÓR – Radny Miasta Gdańska

Wyjaśnił, że nie powiedział, że pani prezydentka prawidłowo zreferowała druk. Powiedział, że to co się tutaj stało, wbrew temu, co radny Gierszewski twierdzi, nie byłoby podstawą do stwierdzenia przez wojewodę nieważności aktu prawnego.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1714.

Za	- 30
Przeciw	- 0
Wstrzymało się	- 2

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1680/23

Uchwała w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego
z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 12** do niniejszego protokołu.

7) w sprawie nadania imienia Szkole Podstawowej nr 12 w Gdańsku przy ul. Człuchowskiej 6 (druk 1717).

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poinformowała o opinii Komisji Edukacji - opinia pozytywna

MONIKA CHABIOR – Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska

Zreferowała projekt uchwały. Szkole proponuje się nadać patronat Imienia Przyjaciół Gdańska

PIOTR GIERSZEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że jest zwolennikiem konkretnych patronów szkół, z różnych względów. Wiadomo, kto wnioskuje ustawowo o patronów i imiona szkół i z tym się nie dyskutuje, i to nie dzieci i młodzież są głównym inspiratorem, ale my dorośli. Dodał, że jest to po raz któryś uchwała dotycząca bardzo dużej szkoły, która ma

patrona – no właśnie, jakiego? W kontekście tym, szukanie fantastycznych Polaków, Gdańszczan z imienia i nazwiska miałoby lepszy wymiar. Powiedziała, że jak powiedziano, przyjaźń jest pięknym słowem, tylko tych fałszywych przyjaciół Gdańska mamy też wielu i nie chciałby, aby oni stali się wzorcami dla dzieci i młodzieży. Dodał, że patron z imienia i nazwiska ma jedno cv.

MONIKA CHABIOR – Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska

Powiedziała, że w ostatnich latach rodzice, dzieci i młodzież obserwują, jak Polacy spierają się o postacie historyczne. Jak bardzo potrafimy się o nich pokłócić i zszargać ich imię. Sądzi, że jest to ucieczka do przodu i możliwe, że społeczności chcą uniknąć czasami bardzo przykrych dyskusji i chcą poszukać jakiejś łączącej idei i że jest to znak też dla nas, abyśmy i my w tym duchu funkcjonowali.

CEZARY ŚPIEWAK-DOWBÓR – Radny Miasta Gdańska

Przypomniał, że przepis wskazuje, że organ prowadzący nadaje imię szkole, a nie patronat. Nie wciskajmy na siłę postaci historycznych, skoro społeczność tej szkoły, demokratycznie wybrała dla siebie imię Przyjaciół Gdańska.

KRYSTIAN KŁOS – Radny Miasta Gdańska

Przypomniał, że taka sama dyskusja odbyła się na Komisji Edukacji i radny Piotr Gierszewski celowo wywołał tutaj dyskusję. Wypowiedź radnego z Komisji została powtórzona tutaj na sali. Podziela zdanie pani prezydentki i radnego - szanujemy decyzje społeczności szkolnej, uczniów, rady pedagogicznej, pracownikom administracji, itd. Bo to oni wiedza, co jest dla nich najlepsze. Nie widzi tutaj żadnej kontrowersji. Jest to wolny wybór osób żywo zainteresowanych imieniem tej placówki. Idea też potrafi być dobra, życiorysy potrafią być różne. Idea przyjaźni, w jego ocenie, tej skazy nie posiada.

KAROL RABENDA – Radny Miasta Gdańska

Zapytał, czy radni mogą wpływać na to w jakiś sposób, bo to nie oni, ale rodzice decydują. Skoro wybiera to społeczność szkoły, to powinno się co rok wybierać innego patrona, bo skład szkoły zmienia się, bo za ileś lat szkoła będzie miała zupełnie inny skład uczniowski, nauczycielski i rodziców. Uważa, że należy poddać pod dyskusję czy powinno się prowadzić politykę kreowania symboli. Dodał, że to nie są błahе sprawy i należałoby o tym w przyszłości porozmawiać.

MONIKA CHABIOR – Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska

Powiedziała, że cieszy się, kiedy kwestie oświatowe, wychowawcze i ideowe wybrzmiewają na sesji Rady Miasta.

CEZARY ŚPIEWAK-DOWBÓR – Radny Miasta Gdańska

Zapytał, czy jest tryb zmiany imienia szkoły, jeżeli w przyszłości byłby wniosek o zmianę. Dodał, że w Wydziale Geodezji jest lista osób zasłużonych dla Gdańska, gdzie można byłoby dokonać synergii sił, jeśli chodzi o propozycje. Dajmy możliwość wypowiedzenia się społeczności szkolnej, i gdyby faktycznie po latach ta społeczność zmieniła zdanie, to czy jest jakaś procedura, żeby to zmienić.

MONIKA CHABIOR – Zastępczyni Prezydenta Miasta Gdańska

Odpowiedziała, że jest to zgodne z przepisami i społeczność szkolna może zawnioskować o zmianę imienia.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1717.

Za	- 22
Przeciw	- 0
Wstrzymało się	- 10

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1681/23

Uchwała w sprawie nadania imienia Szkole Podstawowej nr 12 w Gdańsku przy ul. Człuchowskiej

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 13** do niniejszego protokołu.

8) w sprawie wyrażenia woli objęcia akcji w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Pomorska Kolej Metropolitalna Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku (druk 1721)

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poinformowała o opiniach Komisji

Komisja wiodąca: K. Polityki Gosp. i Morskiej – pozytywna

K. Strategii i Budżetu – pozytywna

MARCIN DAWIDOWSKI – Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Przedstawił projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

PRZEMYSŁAW MAJEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Zapytał o inwestycję, która miała być zbieżna wraz z realizacją inwestycji PKM na Gdańsk Południe. Prezydent Piotr Grzelak półtora miesiąca temu informował o planach podpisania porozumienia między miastem Gdańsk a PKW odnośnie bezkolizyjnych przejazdów. Na jakim etapie jest to porozumienie i kiedy będzie można się z nim zapoznać i czy będzie głosowane.

MARCIN DAWIDOWSKI – Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Odpowiedział, że to porozumienie spowoduje, że będziemy mówić o przygotowaniu równoległym dokumentacji linii kolejowej PKM Gdańsk Południe od Śródmieścia do Kowal do granicy z Kolbudami, jednocześnie bezkolizyjne przekroczenie w śladzie Nowej Podmiejskiej. Przekroczenie to ma zastąpić dzisiaj kolizyjny przejazd i przejście dla pieszych w ulicy Sandomierskiej, przekroczy zarówno linię kolejową, jak i Trakt Św. Wojciecha i Kanał Raduni. Przekroczenie to będzie połączeniem dwóch obiektów – drogowego i kolejowego. Dodał, że jest ważne, aby było to realizowane w jednym projekcie i zamówieniu, żeby dokumentacje ze sobą nie kolidowały, ale współpracowały. Powiedział, że zamówienie na dokumentację powinno być ogłoszone w wakacje a szczegóły dotyczące tzw. OPZ-etów zostaną przekazane do końca czerwca.

PRZEMYSŁAW MAJEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Rozumiem, że to porozumienie będzie na dniach podpisane, czy nie jest ono związane bezpośrednio z OPZ-etem, całą kwestią zamówień.

MARCIN DAWIDOWSKI – Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Odpowiedział, że ono jest związane z zamówieniem. Pracują równocześnie nad OPZ (opis przedmiotu zamówienia), bardzo ważną rzeczą do przetargu

publicznego, aby zamówić dwie odrębne części: drogową i kolejową, dzięki czemu będzie można ten przetarg ogłosić. Nad porozumienie toczą się prace równolegle. Dzisiejsza uchwała jest powiązana ze sposobem kapitałowym rozwiązania, korporacyjnym tego modelu, zgodnie z przepisami. Wyjaśnił, że porozumienie o które pyta radny będzie zawarte w taki sposób, żeby można było ogłosić przetarg na projektowanie.

EMILIA LODZIŃSKA –Radna Miasta Gdańska

Powiedziała, że jest przekonana, że jest to najważniejsza inwestycja najbliższych lat i wierzy w to, że zmieni sposób myślenia podejścia do komunikacji i przemieszczania się ludzi. Kwota 28 mln zł wydają się być kwotą imponującą, jak na siedmiokilometrowy odcinek, bo jest to kwota za dokumentację projektową. Poprosiła o wytłumaczenie radnym, co dokładnie mieści się w tej kwocie. Domyśla się, że są tam również badania geologiczne, całą dokumentację geodezyjną, i pewnie analizy ruchowe. Z kolei w uzasadnieniu uchwały napisano, że przystępując do Spółki Pomorska Kolej Metropolitalna, Gmina zapewnia sobie wpływ na przebieg realizacji PKM Południe oraz możliwość podejmowania proaktywnych działań w zakresie tak ważnego dla rozwoju gminy przedsięwzięcia. Czy te proaktywne działania są już zdefiniowane, jeżeli tak to prosi o ich przedstawienie, jakie to działania będą podejmowane.

MARCIN DAWIDOWSKI – Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Powiedział, że szacunkowa wartość tego przedsięwzięcia może sięgnąć nawet 2 mld zł. Jest to tylko albo aż 7 km w bardzo zróżnicowanym terenie - raz nad poziomem, estakady, wiadukty, raz blisko terenu a raz poniżej terenu, tunele i na całej tej trasie nie będzie żadnego kolizyjnego przejazdu. Udział 28 mln zł jest na dokumentację z pewnymi niezbędnymi opracowaniami związanymi z bezkolizyjną linią kolejową i wszystkimi kolizjami, które ta linia musi rozwiązać. Jako Miasto chcemy, aby ten projekt był komplementarny z zadaniami, które po drodze muszą się zadziać i wzmocnić jego efekt. Powiedział, że jeśli to się powiedzie, to będzie to ważny projekt i takiego drugiego projektu kolejowego w Polsce nie ma z takimi prognozowanymi potokami podróży. Szacowane 28 mln zł rozłożone jest w latach i na przełomie bieżącego roku dowiemy, kiedy nastąpi otwarcie ofert, ile tak naprawdę rynek, w ramach publicznego przetargu będzie chciał za zaprojektowanie tej linii kolejowej. Skupiają się na razie na tym momencie projektowym, ponieważ wspólnie, samorząd województwa i samorząd miasta

Gdańska postanowiły sięgnąć po źródła unijne, a żeby po nie sięgnąć, to trzeba wejść w etap dokumentacyjny, środowiskowy, który już się dzieje. Część dokumentów już opracowanych też zostaną wykorzystane.

EMILIA LODZIŃSKA –Radna Miasta Gdańska

Powiedziała, że z tego co zrozumiała, to tym czynnikiem mocno kosztotwórczym będą wszystkie obiekty inżynierskie.

MARCIN DAWIDOWSKI – Dyrektor Wydziału Projektów Inwestycyjnych

Potwierdził powyższe podsumowanie.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1721.

Za	- 32
Przeciw	- 0
Wstrzymało się	- 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1682/23

Uchwała w sprawie wyrażenia woli objęcia akcji w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Pomorska Kolej Metropolitalna Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 14** do niniejszego protokołu.

8A) w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania dotacji celowych na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną, z wyłączeniem dotacji celowych na likwidację nieefektywnych źródeł ciepła (druk 1724)

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Poinformowała o opiniach Komisji:

Polityki Gosp. i Morskiej – pozytywna
Strategii i Budżetu – pozytywna
Zrównoważonego Rozwoju – pozytywna

MACIEJ LOREK – Dyrektor Wydziału Środowiska

Przedstawił projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1724.

Za	- 31
Przeciw	- 0
Wstrzymało się	- 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1683/23

Uchwała w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania dotacji celowych na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną, z wyłączeniem dotacji celowych na likwidację nieefektywnych źródeł ciepła

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 15** do niniejszego protokołu.

9) w sprawie Regulaminu udzielania dotacji celowej na likwidację nieefektywnych źródeł ciepła (druk 1703) + autopoprawka.

PIOTR GIERSZEWSKI – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska

Poinformował o opiniach Komisji

Komisja wiodąca : Polityki Gosp. i Morskiej – pozytywna
Strategii i Budżetu – pozytywna
Zrównoważonego Rozwoju – pozytywna

MARIUSZ SADŁOWSKI – Dyrektor Biura Energetyki

Przedstawił projekt uchwały wraz z autopoprawką zgodnie z uzasadnieniem.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1703 z autopoprawką

Za	-	30
Przeciw	-	0
Wstrzymało się	-	0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1684/23

Uchwała w sprawie Regulaminu udzielania dotacji celowej na likwidację nieefektywnych źródeł ciepła.

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 16** do niniejszego protokołu

10) w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie na terenie miasta Gdańska działalności w zakresie: opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części oraz ochrony przed bezdomnymi zwierzętami (druk 1718)

PIOTR GIERSZEWSKI – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska

Poinformował o opiniach Komisji:

Komisja wiodąca: Polityki Gosp. i Morskiej – pozytywna

Strategii i Budżetu – pozytywna

Zrównoważonego Rozwoju – pozytywna

MACIEJ LOREK – Dyrektor Wydziału Środowiska

Przedstawił projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1718.

Za - 31
Przeciw - 0
Wstrzymało się - 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1685/23

Uchwała w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie na terenie miasta Gdańska działalności w zakresie: opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części oraz ochrony przed bezdomnymi zwierzętami
z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 17** do niniejszego protokołu.

11) w sprawie powołania Zespołu do spraw zaopiniowania kandydatów na ławników do sądów powszechnych na kadencję 2024 – 2027 (druk 1729)

PIOTR GIERSZEWSKI – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska

Poinformował, że wnioskodawcą projektu uchwały jest Komisja Samorządu i Ładu Publicznego.

BOGDAN OLESZEK – Przewodniczący Komisji Samorządu i Ładu Publicznego

Przedstawił przedmiotowy projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1729.

Za - 32
Przeciw - 0
Wstrzymało się - 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1686/23

Uchwała w sprawie powołania Zespołu do spraw zaopiniowania kandydatów na ławników do sądów powszechnych na kadencję 2024 – 2027

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 18** do niniejszego protokołu.

12) w sprawie rozpatrzenia skargi Pana XY (druk 1725)

PIOTR GIERSZEWSKI – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska

Poinformował, że wnioskodawcą projektu uchwały jest Komisja ds. Skarg i Wniosków.

ANDRZEJ SKIBA – Przewodniczący Komisji Ds. Skarg, Wniosków i Petycji

Przedstawił przedmiotowy projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1725.

Za	- 30
Przeciw	- 1
Wstrzymało się	- 0

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1687/23

Uchwała w sprawie rozpatrzenia skargi Pana XY.

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 19** do niniejszego protokołu.

**13) w sprawie rozpatrzenia wniosku Pana XY z dnia 29 maja 2023 roku
(druk 1726)**

PIOTR GIERSZEWSKI – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska

Poinformował, że wnioskodawcą projektu uchwały jest Komisji ds. Skarg i Wniosków.

ANDRZEJ SKIBA – Przewodniczący Komisji Ds. Skarg, Wniosków i Petycji

Przedstawił przedmiotowy projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1726.

Za	- 30
Przeciw	- 0
Wstrzymało się	- 1

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1688/23

Uchwała w sprawie rozpatrzenia wniosku Pana XY z dnia 29 maja 2023 roku

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 20** do niniejszego protokołu.

**14) w sprawie rozpatrzenia petycji Pana XY z dnia 13 maja 2023 roku
(druk 1727)**

PIOTR GIERSZEWSKI – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska

Poinformował, że wnioskodawcą projektu uchwały jest Komisji ds. Skarg i Wniosków.

ANDRZEJ SKIBA – Przewodniczący Komisji Ds. Skarg, Wniosków i Petycji

Przedstawił przedmiotowy projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

CEZARY ŚPIEWAK-DOWBÓR – Radny Miasta Gdańska

Poprosił o doprecyzowanie, jaki druk w tej chwili jest omawiany.

PIOTR GIERSZEWSKI – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdańska

Druk nr 1727. Przeprosił za podanie niewłaściwego numeru druku.

Przystąpiono do głosowania - druk nr 1727.

Za	- 30
Przeciw	- 0
Wstrzymało się	- 1

Rada Miasta Gdańska w głosowaniu podjęła

UCHWAŁĘ NR LXV/1689/23

Uchwała w sprawie rozpatrzenia petycji Pana XY z dnia 13 maja 2023 roku.

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Uchwała stanowi **załącznik nr 21** do niniejszego protokołu.

PUNKT 10

KOMUNIKAT W SPRAWIE OPÓŹNIENIA REALIZACJI SYSTEMU FALA REALIZOWANEGO PRZEZ SAMORZĄDOWĄ SPÓŁKĘ InnoBaltica

PIOTR BORAWSKI – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska

Tytułem wstępu powiedział, że wielokrotnie na tej sali padała informacja dotycząca InnoBatlicy, projektu Fala. Padały konkretne informacje, cyfry, przepływy finansowe, a na konferencji prasowej, gdzie zwracano uwagę na projekt Fali, radni prosili o tą informację. Przekręcaliście i wielokrotnie wprowadzaliście w błąd opinię publiczną, używając nieprawdziwych sformułowań. Ma nadzieję że ta dzisiejsza informacja, które będzie konkretna i szczegółowa zapadnie w pamięci. Państwo (odnosił się do Radnych opozycji) przygotowując się do wspomnianej

konferencji prasowej nie byliście w stanie zajrzeć do KRS czy BIP-u spółki, żeby sprawdzić, że nie byłem, nie jestem i pewnie nigdy nie będę przewodniczącym rady nadzorczej tej spółki.

Projekt Fala, jaki jest stan gotowości. Powiedział, że dziesięć najważniejszych elementów tego projektu to jest nie tylko aplikacja, ale też oprogramowanie do falomatów i czytników, do rozliczania transakcji z pasażerem, ale również między InnoBaltico a danymi przewoźnikami. To również oprogramowanie do punktów obsługi klienta, do kontroli biletów, do personalizacji kart. Do dyspozycji InnoBaltici, główny wykonawca, czyli wybrana w przetargu firma Asseco Data Systems przekazał kompletny system, czyli wszystkie elementy aby jest przetestować w warunkach rzeczywistych, w Lęborku. Testy obecnie są w toku. Obecnie najważniejszym wyzwaniem jest zintegrowanie wszystkich elementów dostarczonych przez wykonawcę w sprawnie funkcjonujący system, a także wykrycie wszystkich możliwych błędów i wyeliminowanie ich na etapie testów. Tworzymy rozwiązanie kompleksowe, funkcjonalne, proste dla pasażerów. Omawiając kolejny slajd powiedział, że umowa została podzielona na dwanaście różnych etapów, osiem z nich zostało już zamkniętych, odebranych. Przed nami są jeszcze dwa etapy kolejowe, o czym powie w dalszej części. Tzw. odbiór techniczny – etap 11. Ostatni etap, czyli stabilizacja systemu. W tych etapach ośmiu zamkniętych etapach są takie elementy jak główne funkcjonalności typu podróż dynamiczna, centrum personalizacji kart, wyposażenie w sprzęt punktu obsługi klienta ale również w trzech etapach: dostawa, instalacje falomatów, czytników w pojazdach komunikacji publicznej. Dodał, że nie jest prawdą, co często pada na konferencjach i różnego rodzaju wypowiedziach radnych, że spółka InnoBaltica zajmuje się tym projektem od piętnastu lat. Początki tego projektu to rok 2017, kiedy to narodził się pomysł, a prace realne zaczęły się w 2018r. od szerokiego dialogu technicznego z firmami o zasięgu europejskim. Następnie projekt stanął do konkursu ogłoszonego przez centrum unijnych projektów transportowych i w ramach programu operacyjnego Infrastruktura i środowisko wywalczył dotację unijną. Jest zamknięte osiem etapów, czyli 2/3 planu, a wydatki finansowe to tylko 41% budżetu, czyli wydano 63 mln zł. Kolejny slajd przedstawia kwestię związaną z odbiorem warunkowym etapu kluczowego, czyli etapu jedenastego. Jest szczególnie istotnie to, żeby dopiero po pomyślnie zakończonym odbiorze technicznym będzie możliwe zakończenie tego etapu. Do tego czasu wszelkie płatności zostały wstrzymane. Przypomniał, że trwają testy i po ich zakończeniu na komunikacji w Lęborku, będzie można dokonać odbioru etapu jedenastego z zapłatą, bądź nie będzie tego odbioru i wówczas cofamy się do 14 marca br. i od

tego dnia naliczamy kary – 210 tys. zł za każdy dzień zwłoki. Szczegóły, kiedy i w jaki sposób odbędzie się odbiór tego projektu będą znane już w przyszłym tygodniu. Dodał, że w ramach testów został uruchomiony kompletny system Fala, ze wszystkimi jego składowymi. Porządkując to, co zostało powiedziane to bezpośrednimi przyczynami przesunięcia startu systemu Fali są dwie sprawy. Pierwsza to brak odbioru technicznego głównego, jedenastego etapu, odbiór został zrobiony warunkowo, sprawdzamy na żywej komunikacji miejskiej, wyznaczono dodatkowy czas do końca czerwca. Drugim warunkiem to przedłużające się uzgodnienia techniczne z podmiotami grupy PKP, PLK, z konserwatorem zabytków, które mają prowadzić do montażu urządzeń na 175 stacjach, będących w gestii PKP. Miasto jest w dialogu ze spółkami PKP, z Ministerstwem Infrastruktury i wszystkim zależy na zrealizowaniu tego projektu.

Podsumowanie tego, co zostało wykonane z zakresu infrastruktury tego systemu, czyli tysiące falomatów i czytników. Pierwszy slajd pokazuje jak to wygląda, jeśli chodzi o komunikację miejską w całym regionie. W Gdańsku zostało wykonane 100% prac. Kolejny slajd pokazane są kwestie związane z koleją – na linii PKM w 100% realizacja, na linii SKM 91%. Natomiast, jeśli chodzi o PKM, PLK jesteśmy w merytorycznym dialogu, ma nadzieję, że będzie on trwał do zakończenia projektu. Jest to jedna z dwóch przyczyn przesunięcia tego projektu. Powiedział, że mógłby to w pewien sposób wykorzystywać politycznie, że spółki PKP nie sprostają zadaniu, co jest powodem przesunięcia, ale wszyscy są życzliwi temu projektowi, zarówno instytucje rządowe i spółki rządowe. Nawet opozycja we wszystkich samorządach będących w tej spółce nie wnosi żadnych uwag, tylko z pokorą przyjmuje, że tego typu projekt może mieć różne przesunięcia. Tylko radni Prawa i Sprawiedliwości na tej sali od początku są nieżyczliwi do tego projektu, co specjalnie nie dziwi, bo są nieżyczliwi do każdego projektu realizowanego w Gdańsku. Kolejny slajd przedstawił mapę kolei w województwie pomorskim, tj. 205 stacji, co będzie istotne dla kolejnych pokazanych slajdów, w tym slajdów opisujących program, który jest wyśmiewny na swoich konferencjach prasowych radnych PiS-u, co z rzeczywistością nie ma nic wspólnego. Szkoła nowoczesnego pasażera – w ciągu dwóch miesięcy, pomimo wspomnianego wyśmiewania projektu, mówienia że jest niepotrzebny, to kolejka chętnych nauczycieli, dzieci, młodzieży, rodziców, samorządów jest tak duża, że byliśmy w stanie przez dwa miesiące zrealizować ten projekt w 53 miejscowościach naszego regionu, w którym uczestniczyło 14 tysięcy osób. Jest bardzo dużo zainteresowanie rozmowami o potrzebach komunikacyjnych, jak wygląda bezpieczna podróż transportem zbiorowym, prezentacja zalet komunikacji publicznej i przybliżanie systemu Fala.

Podobny projekt realizuje Urząd Transportu Kolejowego i jakoś nie słycać śmiechów dotyczących podobnego całkowicie programu. Zwrócił uwagę na to, że nie jest prawdą, że w całym województwie dzieci korzystają z bezpłatnej komunikacji. W przedstawionej wcześniej mapie, 205 przystanków kolejowych na terenie region, gdzie są wyborcy PiSu i uważa, że nieładnie się śmiać z potrzeb edukacyjnych tych wyborców, obśmiewać program, do którego nie trzeba zachęcać, bo chętnych jest bardzo wielu – ku przemyśleniu. Innobusy, opozycja twierdzi, że wydatek jest niezasadny, niepotrzebny, że jest to zmarnowany milion złotych. Zwrócił uwagę na to, że w kolejnych miesiącach będzie realizowane tymi busami programy dla dzieci i dorosłych, również w okresie wakacyjnym. Wyjaśnił, że nie jest to żaden wynajem, żaden leasing. Busy zostały zakupione na majątek spółki z projektu unijnego edukacyjnego. Po zakończeniu tej formuły edukacyjnej te pojazdy mogą być wykorzystywane do innych celów, takich jak np. mobilna obsługa klienta. Spółka będzie mogła dowolnie dysponować tymi pojazdami. Kolejny slajd dotyczący finansowania. Też było wiele fake newsów ze strony Prawa i Sprawiedliwości, spróbuje rozwiązać te wszystkie wątpliwości i powiedzieć jak to rzeczywiście wygląda. Po pierwsze – projekt jest całkowicie bezpieczny i nie jest prawdą, że z końcem czerwca trzeba będzie zwrócić środki. Po drugie – nie jest prawdą, że projekt ma czas na rozliczenie do końca czerwca. Projekt jest aneksowany do końca września i w tej chwili złożono wniosek, aby procedować go do końca roku, co pozwoli na dokończenie wszystkich etapów, przeprowadzić rozbudowanie testowanie systemu. Treść tego aneksu jest negocjowana i jest na niego pełna zgoda. Powiedział, że rządowa agenda Centrum Unijnych Projektów Transportowych (CUPT) przyjmuje argumenty miasta, na bieżąco sprawdza zasadność wydatkowania środków i widzi postępy na tym projekcie. Ma także dużą chęć wsparcia, tak jak inne agendy rządowe. Wszyscy sprzyjają temu, aby zrealizować ten projekt, doprowadzić do jego wykonania. Jedynymi, którzy chcą aby to się nie udało to radni Prawa i Sprawiedliwości. Powiedział, że na wspomnianych konferencjach padały astronomiczne sumy, mowa była, że budżet miasta wydał ponad 150 mln zł na ten projekt, albo że wszyscy wspólnicy InnoBaltici wydali jakieś ogromne sumy. To nie jest prawda. Przypomniał również, że miasto Tczew jest i pozostaje współnikiem spółki InnoBaltica i chce realizować projekt Fali. Zmierzamy do tego, aby kolejny samorząd, gmina Władysławowo dołączyła do InnoBaltici. Także nie jest prawdą, że projekt ten się zwija i samorządy od niego odchodzą. Dodał, że szerzona przez radnych PiS dezinformacja będzie prostowana. Zwrócił uwagę, że ze 153 mln zł, 72% na dzień dzisiejszy jest dofinansowane z Unii Europejskiej. Poinformował, że udział Gdańska w tym

projekcie to 19,4 mln zł, czemu służą kolejne dokapitalizowania, ale jest to wiadome od 2018r. za czym Rada jednomyślnie głosowała w 2020r. Ile będzie kosztować utrzymanie? Obecnie sprzedawanie biletów przez różne kanały sprzedaży, wszelkiego rodzaju punktach, jest obarczone prowizją, która rośnie wraz z wolumenem sprzedaży biletów i podwyżką cen biletów. Miasto zamierza zastąpić prowizje, które idą do komercyjnych podmiotów tak, aby te przepływy finansowe szły do samorządowej instytucji. Powiedział, że nie ma jeszcze wiążących informacji, decyzji ale w związku z tym, że bardzo wiele projektów kolejowych jest opóźnionych, to w ostatnim kwartale tego roku wzrośnie poziom dofinansowania z poziomu 72 do 85 %, dzięki czemu kolejne środki naszej gminy i pozostałych udziałowców zostaną zachowane, bo będzie większy poziom dofinansowania unijnego. Podsumowując: czerwiec i kolejne miesiące spółka skupia się bardzo mocno na montażach urządzeń na kolei, będzie to wyraźnie mierzalny postęp w kolejnych miesiącach. W najbliższych dniach to finisz testów, analiza ich efektów i informacja o tym, czy etap jedenasty będzie odebrany, czy będą naliczone kary a potem stabilizacja projektu i informacja do wszystkich, w jaki sposób Fala będzie wdrażana. Co należy jeszcze zweryfikować – nie tylko testy wydajnościowe, InnoBaltica oczekuje dopracowania konkretnych funkcji, np. aplikacja dla osób z niepełnosprawnościami, transakcji niestandardowych takich jak bilety na bagaż, rower. Powiedział, że będzie prostował każdą bzdurę opozycji. Porównywanie systemu Fala ze śląskim ŚKUP-em - nie jest prawdą, że województwo pomorskie, w tym Gdańsk, nabywa od wykonawcy kopie systemu ŚKUP. Manipulacją jest mówienie, że metropolia śląska odchodzi od ŚKUP-u, a także spekulowanie, że miasta odchodzą od biletów elektronicznych. Śląska metropolia, pierwszy ŚKUP uruchomiła wiele lat temu i rzeczywiście w tej chwili rozwiązanie to jest przestarzałe technologicznie, ale właśnie obecnie metropolia śląska pod zmienioną nazwą, Transport GZM zmienia ten przestarzały system na rozwiązanie bardzo podobne do naszej Fali. Czyli, robią coś bardzo podobnego. Również inne miasta i regiony realizują podobny projekt do Fali, w tym kierunku idzie cały świat i tak będzie w Gdańsku i naszym całym regionie. Powiedział, że świat obrał tego typu płatności, aby mieszkaniowiec, turysta miał możliwości korzystania z wszelkich usług transportowych w ramach jednego cyfrowego narzędzia, i takie narzędzie wszystkim chętnym do korzystania z tego systemu dostarczymy. Dostarczymy projekt nowej technologii, w której będzie możliwość korzystania z wielu różnych nośników, z wielu środków: telefonów, karty płatniczej, z kodu QR. Każdy będzie mógł skorzystać z fali na swój sposób. Od początku system jest tworzony w ten sposób, aby był możliwy do integracji, ale wdrożenie

musi następować krok po kroku. Podsumowując powiedział, że owszem, są w różnego rodzaju perturbacjach, jest to projekt o zasięgu regionalnym i jego perturbacje polegają na tym, że dostawca musi dać rozwiązanie, które sprostą wysoko postawionych przez nas normom. Z drugiej strony cały czas prowadzone są uzgodnienia ze spółkami kolejowymi. Przypomniał, że samo postępowanie przetargowe i wybór oferenta trwał dziewiętnaście miesięcy i prawda jest taka, że tego czasu trochę brakuje. Rozstrzygając to postępowanie, po dziewiętnastu miesiącach mierzyliśmy się z wyzwaniem - albo próbować realizować ten projekt w skróconym o rok terminie, przez co dzisiaj nam trochę tych terminów brakuje, albo wogóle go nie realizować i oddać dotację unijną. Wyraził przekonanie, że Fala będzie cieszyć pasażerów komunikacji miejskiej nie tylko w Gdańsku, ale w całym regionie.

Powiedział, że na sali obecni są członkowie zarządu InnoBaltici pan prezes Radomir Matczak, pan Tomasz Globiński .

DYSKUSJA

PRZEMYSŁAW MAJEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Zwracając się do prezydenta Piotra Borawskiego powiedział, że kwestią jest to, co tutaj powiedział, bo w swoim prostowaniu wprowadził tutaj wiele dezinformacji. Dzisiaj podczas debaty nad Raportem o stanie miasta radny przytoczył wypowiedź spółki z sierpnia 2022r., która twierdziła, że do wprowadzenia są już ostatnie poprawki. Pan prezydent, jako członek organu tej spółki przyznał po cichu, że macie perturbacje, macie problemy, tylko szkoda, że nie wyciągane są z tego wnioski. Tak jak mamiliście w sierpniu 2022r. mieszkańców Pomorza, tak jak 5 stycznia 2023 na pamiętnej konferencji w Hevelianum była mowa o tym, że system ma wejść w życie od 1 kwietnia na całym Pomorzu i jednocześnie ogłaszano podwyżkę cen biletów. Tak jak w lutym br. kiedy jako Klub Radych Prawa i Sprawiedliwości zorganizował debatę, na którą pan prezydent nie przyszedł, wówczas mówiono, że potrzebujecie więcej czasu, że przekładacie na lipiec podwyżki cen biletów, wprowadzenie systemu Fala. Dzisiaj słyszymy, że macie nadzieję do końca roku uruchomić ten system. Niestety, dzisiaj system Fala ma twarz niespełnionych obietnic, nieprawidłowości związanych z tym systemem, bo kiedy zadawaliśmy konkretne pytania, to za każdym razem słyszeliśmy obietnice, że tak, wszystko będzie w porządku. Niestety, tak nie jest. Widzimy, że jest problem z lokalizacją przystanków, wyznaczaniem tras, itd. Też nie jest prawdą, że system

Fala nie ma nic wspólnego ze ŚKUP-em, bo dlaczego w materiałach ogólnodostępnych na stronie InnoBaltici można znaleźć filmiki, jak testowany jest tzw. falomat, gdzie widnieje logo ZTM, logo ŚKUP-u. Odnosząc się do tego, że my jako jedyni, radni opozycji sypali piach w tryby tej sprawnie działającej maszyny, to gdyby tak było, to dlaczego redaktor Gazety Wyborczej w marcu br. twierdził, że z komunikacji w Trójmieście śmieje się cała Polska, katastrofa warta 140 mln zł, której można było uniknąć. Problemy, które wskazujemy to nie jest nasze widzi mi się, tylko to o co pytają mieszkańcy. Mowa była tutaj o karze, jaką można by naliczyć. Czy miasto jest przygotowane na sytuację taką, jaka miała miejsce z MEVO, kiedy po naliczonych karach na operatora tamtego systemu, po niedługim czasie nie doszło do jego wznowienia, a ostatecznie ta firma złożyła wniosek o upadłość. Czy Miasto jest przygotowane na to, że firma Asseco Data Systems tego systemu nie dokończy do końca roku i jakie kroki zostaną podjęte. Drugie pytanie związane jest z aneksem z Asseco, który przedłuża termin oddania usługi z 3 lipca – do jakiego terminu? Września czy do końca roku? Co zostało zawarte we wspomnianym aneksie. Czy zawarto uzgodnienia odnośnie kar umownych. Czekowanie – czy tylko raz, czy dwa, czy wogóle zrezygnować z koncepcji „odbijania się” w pojazdach.

PIOTR BORAWSKI – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska

Odnosząc się do powyższego powiedział, że artykuł w Gazecie Wyborczej dotyczył tego, żeby zmienić taryfy, żeby dostosować ten system w zupełnie inny sposób. Natomiast redaktor Jamroz mówi, że jest to dobre rozwiązanie, dobry potencjał, że można go wykorzystać tak, że będzie wspomagał nasze działania na komunikacji publicznej, tylko złe jest jego wdrożenie i zła jest jego komunikacja do pasażerów. Powiedział, że nad tymi elementami będą pracować i po to właśnie w lutym zastopowano pewne działania. Teraz kontynuowane jest wprowadzenie tego projektu w taki sposób, żeby był jak najlepszy dla pasażerów. W jaki sposób będziemy wdrażać Falę, powiemy po zakończeniu testów i odebraniu etapu jedenastego. Zapewnił radnego, że czytają wszelkie opinie pasażerów, dziennikarzy, ekspertów i system Fala wdrożą w taki sposób, żeby zachęcał pasażerów do korzystania z Fali, a nie zniechęcał, czy był neutralny dla pasażerów.

RADOMIR MATCZAK – Członek Zarządu InnoBaltic

Powiedział, że od trzech miesięcy pracuje jako członek zarządu InnoBaltici, a dwa dni temu został powołany na prezesa tej firmy. Powiedział, że „twarde” opóźnienia

pojawiły się w marcu, kiedy zdali sobie sprawę, że montaż na stacjach kolejowych, w zakładanym tempie są niewykonalne i że prawdopodobnie nie będą w stanie w pierwszym ruchu odebrać oprogramowania od Asseco. Nie oznacza to, że projekt nie zostanie dokończony. Dodał, że lista projektów informatycznych w Polsce zakończonych w terminie jest pusta, nie ma takich, co nie jest czymś nadzwyczajnym. Nie zakładali, że procedura przetargowa będzie trwała aż dziewięć miesięcy. Z kolei stabilizacja systemu miała trwać dziewięć miesięcy, w obecnej umowie z Asseco, która nie została jeszcze aneksowana, ona trwa zero dni, co będą korygowali. Harmonogram będzie łącznie aktualizowany i już za tydzień będziemy wiedzieli na ile odbiór jedenastego etapu jest realny, a na ile nie. Jeżeli nie będzie obioru, to wchodzimy w problem ewentualnego zejścia Asseco z projektu, a w przypadku pozytywnego odbioru to przedstawimy realistyczny harmonogram uruchomienia projektu. Odpowiadając na pytanie dotyczące potencjalnej postawy Asseco Data Systems, to nie ma pewnej odpowiedzi, ale nasze doświadczenia z tą firmą są na tyle dojrzałe, że pewne rzeczy rozumiemy. Rozumiemy to, że dla Asseco jest to projekt priorytetowy, wizerunkowy i że nie mogą sobie pozwolić na porażkę w tym projekcie, ponieważ Asseco walczy o ogromną stawkę. Walczy o to, aby dzięki Fali, dzięki nowemu ŚKUP-owi, stać się dostawcą tego typu systemów nie tylko w Polsce. Powiedział, że nie może dać gwarancji, że oni nie zejdą, ale nie jest to w ich interesie, ale są gotowi na taki scenariusz. Oznacza to wówczas kolejne opóźnienie realizacji projektu i gdyby taka sytuacja nastąpiła to projekt się opóźni. Odniósł się o kwestii dotyczącej czekowania się przy wejściu i przy wyjściu. System Gdański w odróżnieniu od innych jest ekstremalnie elastyczny. Jeżeli w Gdańsku będzie decyzja o tym, że jest czek in i czek aut, to będzie, jeżeli nie będzie takiej decyzji, to będzie tylko czek in. To samo dotyczy kolei. Zwrócił uwagę, że przewidywane są pewne zachęty dla pasażerów, żeby dokonywali czek autu poprzez aplikacje, kartę bankomatową, bądź karty Fala. Prawdopodobnie uda się stworzyć takie rozwiązanie, w którym niektórzy mieszkańcy skorzystają z tych zachęt i będą to robili, a dzięki temu będą dostarczali bardzo istotnych informacji o realnym zapotrzebowaniu na usługi transportu zbiorowego czy to w Gdańsku, czy to w Lęborku, czy w Słupsku, czy w Chojnicach. Jeśli chodzi o aneks, to jesteśmy w trakcie drugiej rundy jego negocjacji i będzie podpisany 27 czerwca br. i ma nadzieję, że wystąpimy z informacją, że wszystkie nasze zgłoszone propozycje wykonawca przyjął. Jeśli tak będzie to chcielibyśmy, aby listopad był miesiącem, w którym nastąpi gotowość całego systemu do odbioru. Podkreślił jednak, że gotowość systemu do odbioru to nie oznacza udostępnienie systemu pasażerom, ale oznacza, że wszystkie 953

funkcjonalności będące w tym systemie zostały przez sprawdzone i działają i będziemy zmierzali w stronę jego udostępnienia publiczności, zarówno mieszkańcom województwa jak i turystom. Zobowiązaliśmy się publicznie do tego, że w lipcu przedstawimy przybliżony harmonogram uruchamiania całego projektu, które będzie następowało etapami. Przyjęliśmy również założenie, że mniej więcej co dwa tygodnie będziemy informować opinię publiczną o postępie realizacji projektu. Ostatni komunikat był wczoraj a dotyczył tego, że na pierwszej linii kolejowej PLK zaczynamy montaż naszych urządzeń. Jedynym problemem jaki mam z odniesieniem się do pytania radnego, to kwestia filmów, których nie odnaleźliśmy w sieci, ale jeżeli odnajdziemy, to nie będziemy się wypierać. Być może na którymś z tych filmików jest odwołanie do ŚKUP-U, ale od razu wyjaśniam. Nie mówimy o tym ŚKUP-ie, który jest, bo jest on bardzo stary, że nie mielibyśmy nawet jak go wdroyć. Jeżeli pojawiały się odwołania do ŚKUP to pewnie do tego ŚKUP-u nad którym również Asseco pracuje na Śląsku. Wyjaśnił, że na Śląsku jest jeden organizator transportu a u nas jest kilkunastu, na Śląsku jest jeden emitent biletów u nas kilkunastu, na Śląsku jest jedna taryfa, a u nas jest 105 taryf. Więc jest to dużo większe wyzwanie technologiczne niż tam. Niekiedy z zazdrością patrzymy na to śląskie rozwiązanie, bardzo by się na Pomorzu przydało, tym bardziej że nasz projekt dotyczy całego województwa i dotyczy kolei, a pierwszy SKUP nie integrował kolei.

ANDRZEJ SKIBA – Radny Miasta Gdańska

Powiedział, że kilka kwestii po wystąpieniu prezydenta Borawskiego należy uporządkować lub doprecyzować. Ustalmy to w oparciu o dokumenty, o których pan prezydent mówił. Pan prezydent postawił tezę, że tylko radni Prawa i Sprawiedliwości w Gdańsku podejmują wątek Fali, i że tylko nam ten projekt się nie podoba. Trudno mi oceniać postawę kolegów i koleżanek w innych częściach naszego województwa, ale zachęcam ich to tego, żeby również w jeszcze większym stopniu zaangażowali się w kwestię Fali. Żeby w pełni pokazać ten obraz, o którym mówi pan prezydent przytoczył fragment odpowiedzi z Tczewa – pismo z dnia 9 czerwca 2023r. Podsumowaniem tego pisma jest stwierdzenie, że w związku z powyższym na obecnym poziomie działań nie możemy określić do zakończenia postępowania przetargowego na usługi komunikacji miejskiej w Tczewie wysokości kosztu komunikacji bezpłatnej, jak również do czasu zakończenia rozmów InnoBaltica, jak będą się rozkładać koszty przy ograniczonej funkcjonalności systemu Fala dla miasta Tczewa. Tczew nie posiada wiedzy na temat przygotowania przez samorządy zrzeszone w MZKZG i spółki Inno Baltica

procedury wyjścia z systemu Fala. Powiedział, że gdyby tylko radni PiSu w Gdańsku podnosili wątek Fali, to chyba należy się zgodzić, że ta odpowiedź wyglądałaby nieco inaczej. Z tego wynika, że rozmowy są dalej prowadzone, Tczew dalej jest w projekcie Fala, ale też mają pewne wątpliwości i chcieliby, żeby zostały one rozwiane. My też chcielibyśmy, żeby nie było ryzyka zwrotu środków unijnych, jeżeli projekt ten by nie wypalił. Prezydent w swojej prezentacji poruszył wątek szkoleń. My również go podnosiliśmy dając przykłady kosztów tych szkoleń, kosztów infobusów. Na jednym ze slajdów wskazano, że ze szkoleń w ciągu dwóch miesięcy miało skorzystać 14 tysięcy uczestników, co daje 225 osób dziennie. Mam pewne doświadczenie i zdaję sobie sprawę na czym polegają tzw. wskaźniki uczestnictwa w projekcie. Zapytał, jak definiowany jest uczestnik tego szkolenia i jak to wyglądało w praktyce. Z jednej strony odczytuje, że Fala będzie prostym systemem, a jeżeli będzie prostym systemem, to czy ci najmłodszy potrzebują edukacji z zakresu prostego systemu, ale nie bagatylizuję tego, że mogą być osoby, które potrzebują się nauczyć. Pojawiają się mediach głosy, że równolegle będą istniały dwa systemy – czy, jeżeli system Fala będzie taki, jakiego oczekujemy, to czy od 1 grudnia będzie tylko system Fala, czy będzie także zachowany obecnie obowiązujący system. Kolejna kwestia dotyczy czekowania, logowania się do systemu itd. Skoro dopuszcza się możliwość w systemie, że różne miasta, ośrodki będą mogły zdecydować, kiedy można czekać – na wejściu, na wyjściu itd.. czy decyzja ostateczna będzie należała do organów decyzyjnych poszczególnych jednostek, np. Rady Miasta Gdańska. Jeżeli tak, to proszę o potwierdzenie tego, że to Rada Miasta Gdańska a nie Prezydent, będzie decydowała w tej sprawie.. Poprosił o doprecyzowanie – jeżeli mówimy o karze umownej od Asseco, to od kiedy konkretnie będzie możliwość naliczania kary dla Asseco w takiej wysokości. Zakładając, że spełni się scenariusz najmniej prawdopodobny, to ile środków trzeba będzie oddać ze środków unijnych w sytuacji, w której system nie będzie działał tak, jak było to założone w projekcie.

PIOTR BORAWSKI – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska

Powiedział, że w przyszłym tygodniu będzie decyzja, czy odbieramy jedenasty etap i wówczas będzie można przejść do przedstawienia harmonogramu i w jaki sposób będzie wdrażany system Fala. Również powiemy, jakie będą okresy przejściowe. Oczywiście jest to, że będą okresy przejściowe, które będą powodowały z jednej strony, że ci którzy będą od razu chcieli korzystać z Fali będą mieli taką możliwość, a ci którzy nie będą chcieli z tego korzystać, będą mogli z systemu korzystać jak dotychczas. Dzisiaj nie zadeklaruję jak długo te okresy

przejściowe będą trwałe. Będą trwałe tak długo, aż pasażerowie stwierdzą, że nie chcą już korzystać ze starego systemu. Zapewnił, że po etapie wdrożenia systemu, kolejnym etapem tego wdrożenia będzie to, że poprzez system zachęt, również taryfowych, będą próbować namawiać pasażerów do tego, żeby korzystali z systemu Fala. Wymyśleć takie funkcjonalności taryfowe, które teraz nie są dostępne w naszej ofercie, o których tutaj często jest mowa i o których pisał redaktor Jamroz w swoim artykule i które pewnie będziemy chcieli wdrożyć. Ale nie w pierwszym etapie. Najpierw niech to funkcjonuje a potem różnego rodzaju zachęty. Pytanie – jakie bilety, jakie odbijanie? Od początku była deklaracja tego, jaki samorząd, jaki organizator, w naszym przypadku Zarząd Transportu Miejskiego, deklaruje chęć korzystania w sensie funkcjonalnym, z infrastruktury, która spółka daje. My, jako zarządzający komunikacją decydujemy o tym, czy się „odbijamy”, jaka jest taryfa, jakie są rodzaje biletów itd. Natomiast spółka, wykonawca tej spółki, ma nam dostarczyć narzędzia, które to obsługują. W tej chwili mamy sytuację taką, że przyjęliśmy pewne rozwiązania, które mają działać na obszarze MZKZG, ale już a na obszarze np. Słupska czy Lęborka jest zupełnie inna taryfa i mogą tam być zupełnie inne funkcjonujące realia i to wszystko ma się zawierać w Fali i jej funkcjonalnościach. Jest przekonany o tym, że po wygraniu najbliższych wyborów parlamentarnych, wprowadzimy ustawę metropolitalną dla naszej metropolii i w związku z tym dojdziemy również do takiego scenariusza, że będzie jeden organizator transportu i będzie nim metropolia Gdańsk-Gdynia-Sopot, będzie jedna taryfa biletowa i jeden sprzedawca biletów, co ułatwi wprowadzanie Fali i przygotowywanie oferty dla pasażerów. Do tego wszystkiego potrzebne są pieniądze, co ustawa metropolitalna daje i w taki model organizacyjny chcielibyśmy jak najszybciej pójść.

RADOMIR MATCZAK – Członek Zarządu InnoBaltic

Powiedział, że najfajniejszym wątkiem w tym projekcie to szkoła nowoczesnego pasażera. Gdy kilka lat temu projekt startował w konkursie to dostał wysoką ocenę między innymi dlatego, że uwzględnił element edukacyjny, skierowany do ludzi młodych i który ma być ukierunkowany na zmianę zachowań transportowych jak i podnoszenie świadomości tego, że nie zawsze swoje życie trzeba opierać na komunikacji, chociażby samochodowej. Zgadza się, że realizacja szkoły nowoczesnego pasażera nie jest warunkiem wystarczającym sukcesu Fali, ale jest niewątpliwie jednym z elementów, który ma budować bazę przyszłych użytkowników tej Fali, a jednocześnie dzieci mogą uczyć dorosłych pewnych zmian zachowań. Przeprosił za błąd, jaki wkraść się do prezentacji odnośnie 14 tysięcy

uczestników szkoleń, bo na dzień dzisiejszy jest ich 16,5 tysiąca. To są dzieci szkolne - spotkania edukacyjne zakończyły się w 102 szkołach województwa, w sześćdziesięciu miejscowościach. Mechanizm wygląda w ten sposób, że szkoła zgłasza zainteresowanie i wskazuje klasy, gdzie prowadzone mają być zajęcia przez edukatorów. Mamy dwa zespoły edukatorów, które poruszają się po województwie i bywa tak, że jednego dnia mamy kilka klas nawet w dwóch szkołach w różnych miejscowościach. Stąd te liczby. Odzew jest bardzo pozytywny zwłaszcza ze strony nauczycieli, ale także rodziców czy dzieci. W Gdańsku takie spotkania edukacyjne odbyły się w 17 placówkach, dla 3,5 tysiąca dzieci, pomimo, że transport dzieci i młodzieży w komunikacji miejskiej jest darmowy. System Fala jest w głębokim tle tych spotkań. Na pierwszym planie jest edukacja transportowa, postawy transportowe. Szkoła nowoczesnego pasażera na razie obejmuje wyłącznie dzieci, ale zachęteni tymi rezultatami, chcieliby już od okresu wakacyjnego, wyjść z ofertą do mieszkańców dorosłych, ale tutaj może być problem z zebraniem odpowiedniej grupy mieszkańców. Odpowiadając na pytanie dotyczące naliczania kar, to jeśli nie dojdzie do odbioru etapu jedenastego, to będą one naliczane od dnia 14 marca br. Dodał, że odbiór oprogramowania nie jest ostatnim etapem, ostatnim etapem jest etap stabilizacji. Padło również pytanie o ryzyko zwrotu środków unijnych. Ono zawsze będzie większe od zera, ale dzisiaj można powiedzieć, że ono jest niskie, gdyż mamy prawie pewność, że projekt będzie mógł być realizowany do końca roku, a to jest dostateczny czas, aby system zgłosić do odbioru, odebrać i etapami uruchamiać jego poszczególne funkcjonalności, takie jak np. płatność kartą systemową czy płatność kartą bankową w środkach transportu. Odnosząc się do poruszonej sytuacji Tczewa, to jest ona bardzo klarowna. Tczew jest udziałowcem spółki, jest w przededniu decyzji o podniesieniu swojego finansowego zaangażowania w spółkę, czyli podniesienie kapitału i zwiększeniu liczby udziałów, i zawarł ze spółką umowę o powierzeniu publicznych zadań. Nie mamy żadnych sygnałów, że z tej umowy Tczew będzie chciał się wycofać. Rozumie, obawy pana Radnego związane z tym, że Fala może być kwestionowana w sytuacji, kiedy tam będzie darmowa komunikacja miejska. Myślimy o tym, pracujemy nad tym, ale uważamy, że nie powodu, aby 60 tysięcy Tczewian pozbawiać dostępu do Fali, która umożliwia podróżowanie po całym województwie.

ALICJA KRASULA – Radna Miasta Gdańska

Powiedział, że już od pewnego czasu w komunikacji zamontowane są falomaty i mogą ulec zniszczeniu. Czy gwarancja liczy się od moment ich montażu czy od

momentu wejścia systemu Fala w życie. Kolejne pytanie dotyczy czekowania się, szczególnie w przypadku biletów papierowych, 75 minutowych. Czy trzeba będzie się czekać za każdym razem, gdy zmienia się środek transportu, czy tylko w pierwszym i czekaut przy wyjściu z ostatniego środka?

PIOTR BORAWSKI – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska

Powiedział, że w ciągu najbliższych tygodni podane zostaną zasady, na których Fala będzie wprowadzana i od początku będzie wprowadzana w taki sposób, żeby zachęcić ludzi do korzystania z tego systemu. Poprosił o uzbrojenie się w kilka tygodni cierpliwości i na pewno zasady - czy, kiedy, na jakich warunkach trzeba będzie odbijać kartę, jaką kartę, przy jakich typach biletów - wszelka taka informacja zostanie przekazana.

RADOMIR MATCZAK – Członek Zarządu InnoBaltica

Powiedział, że zapisy umowy, które nie podlegają aneksowaniu i nie zamierzają tego zmienia są takie, że w momencie odbioru systemu, potwierdzonego protokołem będzie obowiązywała pięcioletnia gwarancja falomatów. W tej chwili za zniszczony falomat odpowiedzialność ponosi nasz wykonawca. W momencie, kiedy system zostanie uruchomiony przez pierwszy rok jego utrzymaniem od strony technologicznej będzie zajmował się również wykonawca, spółka przejmie to po roku. Gwarancja na urządzenia i cały system to pięć lat od momentu odbioru.

PRZEMYSŁAW MAJEWSKI – Radny Miasta Gdańska

Pierwsze pytanie dotyczy zapowiedzi z lutego br. gdzie padła konkretna data 3 lipca - czyli podwyżka tych niższych podwyżek cen biletów. Czy data 3 lipca br., która była pierwotnie związana z uruchomieniem systemu Fala nadal obowiązuje, czy zostaje przesunięta na bliżej nieokreślony czas wejścia w życie systemu Fala. Drugie pytanie - czy decyzję taką jak np. fakt czekowania w Gdańsku podejmować będzie organizator transportu typu ZTM, czy organ taki jak Prezydent, Rada Miasta. Trzecie pytanie - co z dofinansowaniem unijnym w przypadku zejścia z projektu Asseco? Termin jest przedłużony do grudnia i czy można go jeszcze przedłużyć, a jeśli nie, to jaka kwota na dzień dzisiejszy byłaby do zwrotu z tego unijnego dofinansowania.

PIOTR BORAWSKI – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska

Powiedział z całą stanowczością, że w tej kadencji samorządu nie planują żadnych dodatkowych podwyżek cen biletów i zmiany taryfy w stosunku do tej, jaka jest.

Oczywiście, przyjmuje taką ewentualność, że z powodu wydarzeń nagłych, np. ceny energii wystrzelą przed zimą o 200, 300 czy 500% z powodu, jakiś zdarzeń wojennych i na pewno trzeba będzie na to zareagować. Natomiast na dzisiaj nie zamierzamy w żaden sposób podnosić taryfy. Co do organizatora, to się nie zmienia i dopóki organizatorem na naszym terenie będzie Zarząd Transportu Miejskiego to są jego decyzje, które przekazuje do Fali, w jaki sposób korzysta z infrastruktury Fali. Dodatkowo umówiliśmy się z samorządami, które są organizatorami na terenie MZK ZG, tych organizatorów jest trzech – MZK Wejherowo, Zarząd Transportu w Gdyni i Zarząd Transportu w Gdańsku, że przyjmujemy tego typu same działania, żeby u nas w metropolii były one identyczne, tak samo jak jest identyczna taryfa na obszarze MZKZG.

RADOMIR MATCZAK – Członek Zarządu InnoBaltica

Powiedział, że jeśli chodzi o dofinansowanie unijne, to nie ma 100% pewności, że to rozliczymy, natomiast za tydzień będziemy wiedzieli, że ta pewność jest bliska zeru, ale liczymy się ze scenariuszem skrajnie negatywnym. Oznaczałoby on, że te etapy, które uda się zamknąć w tym roku rozliczymy, natomiast z pozostałych etapów zrezygnujemy z nadzieją na kontynuację projektu w nowej perspektywie. Ile trzeba byłoby zwrócić? Jeszcze nic byśmy nie zwracali, ponieważ te etapy niezrealizowane jeszcze nie są zapłacone. Dysponujemy pewnymi zaliczkami na ten projekt, ale nie odpowiadają one wszystkim wydatkom. Podsumowując - jest to bardzo mało prawdopodobny scenariusz, ale liczymy się z nim i jeżeli on się ziści to zrealizujemy tyle etapów, ile to możliwe i te etapy rozliczymy, a następnie będziemy starali się ten projekt kontynuować w ramach nowych środków. Podkreślił, że musiałby nastąpić splot bardzo niekorzystnych wydarzeń, żeby ten projekt nie był do końca roku zrealizowany. Pierwszym niekorzystnym wydarzeniem w tym cyklu byłoby nieodebranie etapu jedenastego a odbiór ma mieć miejsce 27 czerwca br.

ANDRZEJ SKIBA – Radny Miasta Gdańska

Zapytał, czy gdyby coś poszło nie tak, czy można będzie jeszcze przedłużyć termin rozliczeń na nowy rok. Zrozumiałem, że środki jakie dotychczas były wydane, to są środki, które możemy określić jako nieunijne, tylko środki samorządów. Trzecia kwestia - ile środków dostanie Asseco, jeżeli wszystko odbędzie się poprawnie i bez kar umownych.

RADOMIR MATCZAK – Członek Zarządu InnoBaltica

Zakładamy, że ten projekt będzie rozliczony do końca roku. Tak jak powiedział pan prezydent, projekt ten z punktu widzenia Zakładu Usług Komunalnych i Transportowych (ZUKT) jest projektem kolejowym i to podkreśla jego regionalność. Biorąc pod uwagę sytuację w projektach kolejowych, to ZUKT marzy o projektach, które są w takim stanie jak nasz projekt, ponieważ większość projektów kolejowych, infrastrukturalnych w tej chwili jest na tyle opóźnione, że prawdopodobnie będzie zastosowane to rozwiązanie, o które panowie radni pytają, tzn. będzie możliwość fazowania projektów, natomiast ta decyzja nie będzie naszą decyzją, ale ZUKT-u i decyzją Komisji Europejskiej. Potrafię to sobie wyobrazić, chociaż jest to bardzo zły scenariusz dla Fali, że nasz projekt wejdzie do kategorii projektów fazowanych, a więc do kategorii projektów, które z przyczyn obiektywnych sobie nie poradziły w odpowiednim terminie i w związku z tym ulegają fazowaniu. Wiemy, że lista projektów fazowanych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, w Ministerstwie Infrastruktury i ZUKT-ie jest już tworzona i niektóre z tych projektów już trafiły na tą listę. Powiedział, że nie chcemy być porównywani z tymi, którzy musieli trafić na tą listę, bo my nie chcemy tam trafić. Chcemy ten projekt zamknąć w tym roku i na razie ZUKT w bieżących kontaktach mówi nam, że jesteśmy zbyt zaawansowani, żeby spełniać warunki potraktowania jako projekt fazowy. Odpowiadając wprost na pytanie nie możemy tego wykluczyć, jest to najczarniejszy scenariusz. Asseco razem z konsorcjantem włoskim, który dostarcza wszystkie urządzenia otrzyma 117 mln zł brutto. W projekt zaangażowane są środki samorządowe i unijne. W przypadku, gdybyśmy tego projektu nie dociągnęli do końca roku, to zaangażowane środki unijne wykażemy do rozliczenia, bo zamknięte etapy można rozliczyć. Będzie natomiast pytanie, co zrobić z kolejnymi etapami i wtedy pojawia się możliwość fazowania projektu albo jeszcze inne możliwości, o których w tej chwili nie wiemy. Zdaniem ZUKT nie jesteśmy tak słabi, żeby trafić na listę projektów fazowanych, na której już jest dwucyfrowa liczba projektów. Robimy wszystko, żeby rozliczyć projekt do końca roku .

ROMUALD PLEWA – Radny Miasta Gdańska

Powiedziano tutaj, że kary będą naliczane od 14 marca, ale którego roku?

PIOTR BORAWSKI – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska

Odpowiedział, 14 marca 2023r. to był moment, kiedy Asseco miało złożyć jedenasty etap, i to zrobiło. Spółka miała do 4 maja czas na odebranie bądź

nieodebranie tego etapu. Zdecydowała się na odbiór warunkowy, pod warunkiem przeprowadzenia testu na rzeczywistej komunikacji w Lęborku, w związku z tym przedłużyła termin tego odbioru do 27 czerwca 2023r. 27 czerwca br. ma dojść do odbioru tego etapu ostatecznie albo braku jego odbioru. Jeżeli nie będzie tego odbioru to cofamy się do 14 marca 2023r. kiedy został złożony przez Asseco ten etap i od tego czasu naliczamy 210 tys. zł karty za każdy dzień.

Przewodnicząca stwierdziła wyczerpanie listy mówców.

PUNKT 11

WNIOSKI I OŚWIADCZENIA

W tym punkcie złożono życzenia urodzinowe radnemu Przemysławowi Rysiowi.

PUNKT 12

ZAKOŃCZENIE OBRAD

AGNIESZKA OWCZARCZAK – Przewodnicząca Rady Miasta Gdańska

Przewodnicząca podziękowała za spotkanie i zamknęła obrady sesji.

Obrady zakończono o godzinie 21:05.

**Przewodnicząca
Rady Miasta Gdańska**

Agnieszka Owczarczak

Protokół sporządziła
na podstawie zapisu w formie cyfrowej

Bogusław Pieklik
Pracownik BRMG